ሓዳስ ኤርትራ

መበል 36 ዓመት ቁ.58 | ዓርቢ 6 ሕዳር 2026 | ገጻት 12 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ገጽ 2
ሕማም መላግቦ - osteoarthritis

ገጽ 3
ምቁራጽ መተሃደራዊ ሕገዝ

ገጽ 4
ጣዝተዋህበና

ገጽ 5
ዕቃቢ ብረት መስርዕ ሰሚኝኤ

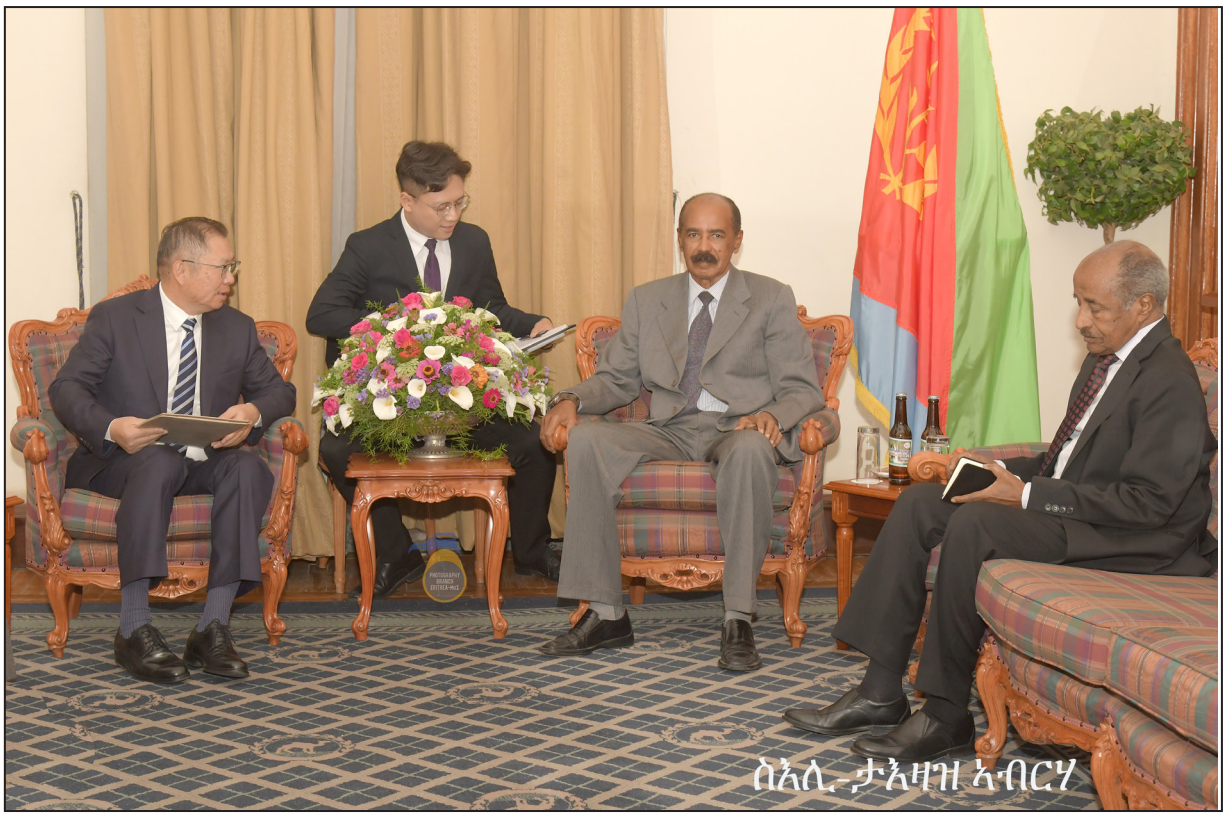
ገጽ 7
ምልክታ

ፕረዚደንት ኢሳይያስ፡ ንፍሉይ ልኡኽ ህዝባዊት ሪፓብሊክ ቻይና ኣብ ቀርኒ ኣፍሪቃ ተቐቢሉ ኣዘራሪቡ

ፕረዚደንት ኢሳይያስ ኣፈወርቂ፡ ትማሊ. 5 ሕዳር ኣብ ሰዓታት ምሸት፡ ንፍሉይ ልኡኽ ህዝባዊት ሪፓብሊክ ቻይና ኣብ ቀርኒ ኣፍሪቃ ሚስተር ሁ ቻንግቹን (Hu Changchun) ኣብ ኣዳራሽ ደንደን ተቐቢሉ ኣዘራሪቡ።

ኣብ'ቲ ኣብ ክልተኣዊ ዝምድናን ህሉው ኩነታት ዞባናን ዘተኩረ ርክቡ ፍሉይ ልኡኽ ህዝባዊት ሪፓብሊክ ቻይና፡ ሃገሩ ልኡላውነትን ግዘኣታዊ ሓድነትን ኤርትራ ክኽበር ኣለዎ ኢላ ከምእትኣምን ገለጸ።

ኣብ'ቲ ርክቡ ሚኒስተር ጉዳያት ወጻኢ ኣቶ ዑስማን ሳልሕ ተረኺቡ ነይሩ።

ማእከል - ባህላዊ ንጥፈታት ውጽኢታዊ ለውጢ የመዝግብ

ኣብ ዞባ ማእከል፡ ኣብ 2026 ዝተኻየደ ባህላዊ ንጥፈታትን ውድድራትን ሓያል ጸዕርን ናይ ውድድር መንፈስን ዝተራእየሉን ዝምስገን ለውጢ ዝተንጸባረቐሉን ከምዝነበረ ተገለጸ።

ዋና ኣካያዲ ስራሕ ምምሕዳር ዞባ ማእከል ኣቶ ዘርኢት ተወልደብርሃን ዝ፡ ዝገለጹ፡ ብ4 ሕዳር ብመሻቡት ውድድራት ኮሚተታት ትልሂት፡ ካርኒቫል፡ ዝኽሪ ወርቃዊ እየብልዩ ምምስራት ቤት-ትምህርቲ ሰውራን ኣብ ዝተኻየደ ንምጋም'ዩ።

ዝበዝሓ ንኡሳን ዞባታት፡ ነቲ ውድድር ብከምጽእ ተረዳእን ሓያል ውዳበን ጸዕርን ከምዝወዳዳ ዝዛበረ ኣቶ ዘርኢት፡ ንጻውት ናይ'ቲ ንጥፈታት ኣርእስቶ ንዘበንዎ ኣሳትን ውልቀሰባትን ምስጋና ብምቕራቡ ንዘተራእየ ብልጫታት ብምዕቃቡ ኣብ 2027 ብዙሓየለ ኣወዳደግ ክስራሓሉ ኣዘኻኺሩ።

ኮሚተታት ኣብ ዘቕረብኦ ጸብጻብ፡ እቲ 16 ንኡሳን ዞባታት ዝተሳተፍኡ ባህላዊ ንጥፈታት፡ ሳላ ወፋይ ተሳትፍን ኣበርክቶን ዝምልከየም ኣሳትን ህዘበን ወጽኢታዊ ከምዝነበረ ገለጸን።

ተሳተፍቲ ኣብ ዝቐረበ ጸብጻብ ምርክብ ብምግባር፡ ንተራን ኣበርክቶን መንእሰያት ድሕሪ ምምስራት፡ ኣብ መጻኢ ዝሓሸ ዕድላት ክረሓወሉም ተሳቢዖም።

ዋና ዳይረክተር ክፍሊ ባህልን ስፖርትን ኣቶ ኣህመዲም ጺጋበርሃን ኣብ ዝሸኦ መዝሚ ቃል፡ ባህሊ መገለጺ መንነት፡ መንእሰያት ድማ ቀስቲ ከሉም ሃገራውያን መደቡት ምዃኖም ብምሕባር፡ ኣብ መጻኢ እቲ ተሳትፎ ብመጠንን ዓይነትን ክወሰኽ ተሳቢዱ።

እምኒ-ሓይሊ - ትግባረ ንኡስ ርቡሕ ቃጽያ ሕርሻ ንምስፋሕ ተዘትዩ

ኣብ ንኡስ ዞባ እምኒ-ሓይሊ፡ ትግባረ ንኡስ ርቡሕ ቃጽያ ሕርሻ ንምስፋሕ ዝዓለመ ዙርያ፡ ብB1 ጥቅምቲ ኣብ ኩዶብወር ተኻይዱ።

እቲ ብቑኢላታት ሕርሻ ዝተወደበ ተመኩሮ ናይ ምልውዋጥ መደብ ረቡሓታት መደቡ ንኡስ ርቡሕ ቃጽያ ሕርሻን ኣብ ምዕባይ እዮታውነት ዘለዎ ኣስተዋጽኦን ብምምዝጋም፡ ኩሉም ሓረስቶት ኣብ ትግባሪኡ ብምልኡት ንኽስተፋ ዝዓለመ ነበርቲ ክኢላ ልምዓት መሰኖ ኣቶ ወልደማርያም ንገነ ሓቢሩ።

ብርክት ዝበሉ ሓረስቶት ብምኽሪ ሞያውያን ተመራሒም ዙዂድዎ ጸዕሪ ዝሃነን ወጽኢት ከምዝኸበሉ ብምዋቃት፡ ሓረስቶት ጸዕርምን ድኻምምን ዘዕንብ ፍርያት ምእንቲ ክረኽቡሉ ሰሙ ፍልጠታዊ ኣንክብ ተኸቲሉም ክዕጹ ኣዘኻኺሩ።

ኣብ ምምሕዳር ክፀጢ ኩዶብወር ኣወሃህዲ ንኡስ ርቡሕ ቃጽያ ሕርሻ ኣቶ መሓመድ ሓሸነ ብወከኑ፡ ኣብ'ቲ ንኡስ ዞባ ኣብ ምቕይያር ኣዘርኢቲ ጸበቕቐ ልምዲ ተጠርዩ ምህዉ ብምሕባር፡ ሓረስቶት ተጠቃምኦት ምሩጻት ኣዘርኢቲ፡ ብመሳህሮ ምዘራኤ ከምኡ'ውን ምዕቃብ ማይን ሓመድን ነዘውትሩ ተሳቢዱ።

ኣብ ዓዲሓዲኡ ናይ ሕርሻ መሬቱ ብዘየገድእ ብምድልዳል ርቡሕ ወጽኢት ከምዝርኸብ ዝመላእረ ሓረስታይ ሳህለ በርሀ ድማ ምዕቃብ ሓመድን ማይን ኣብ ምውሓስ ሕርሻዊ ልምዓት መሳረታዊ ከምዝኾነ ብምግለጽ፡ ኩሉም ሓረስቶት ቀጻምኦት ሃገም ክሰርሑሉ ኣተሓሳሰበ።

ደ/ቀ/ባሕሪ - ኣብ ብቕዓት ትምህርቲ ዘተኩረ ዘተ ተኻየዱ

ጨንፈር ምኒስትሪ ትምህርቲ ዞባ ደ/ቀ/ባሕሪ፡ "ብሉጽ ስነ-ምምህርናን ምሕደራን ንብቑዕ ቁመና ትምህርቲ" ብዝብል ኣርእስቲ፡ ኣብ ምርግጋጽ ብቕዓት ትምህርቲ ዘተኩረ ዘተ፡ ብ3 ሕዳር ኣብ ከተማ ዓሰብ ወዲቡ።

ኣብ'ቲ ሓለፍቲ ኣሃዱታት፡ ሱፐርቫይዘራት፡ ሓለፍቲ ኣብያተ-ትምህርቲ ኣብ ን/ዞባታትን ርእሳነ-መምህራንን ዝተሳተፍዎ ዘተ፡ ሓላፊ ናይ'ቲ ጨንፈር መምህር ፍስሃየ ኪዳነ ኣብ ዝሃቦ ቃል፡ ኣገባብ ኣመሃህራ ንብቕዓት ትምህርቲ ካብ ዝወሰኑ ቀንዲ ረጅሕታት ከምዝኾነ ብምጥቃስ፡ ነብሰ ግምገማ ምግባር ኣገዳሲ ከምዝኾነ ገለጹ።

መምህር ፍስሃየ ወሲኹ፡ ኣብ ኣሕደርትን ሓውሲ ኣሕደርትን ኣብያተ-ትምህርቲ ናይ ዝመሃሩ ተመሃሮ ውጽኢት፡ ካብ'ቲ ናይ ካልኦት ክብ ክብል ትጽቢት ከምዝግበር ብምሕባር፡ ነዚ ኣብ ግምት ዘእተወ ምሕደራ ኣብ'ቲ ኣብያተ-ትምህርቲ ምትእትታው ከምዘድሊ ኣገንዚቡ።

ኣብ ምምህርናን ምሕደራን ናይ ዝነጥፉ ኣባላት ብቕዓት ንምዕባይ፡ በብደረጃኡ ይስራሕ ከምዘሎ ዝገለጸ መምህር ፍስሃየ፡ ብዘግባእ ክጥቀሙሉን ነፍሶም ኣብ ምምዕባል ኣተኩሮም ክሰርሑን ኣዘኻኺሩ።

ኣብ'ቲ ኣጋጣሚ፡ ሓለፍቲ ኣብያተ-ትምህርቲ ኣብ ን/ዞባታትን ኣሃዱታትን፡ ንዘሎ ናይ ስራሕ ዝምድናን ርክብን፡ ከምኡ'ውን ሎሚ ዓመት ኣብ ኣጀማምራ ዝተራእየ ምድንጓያትን ንምፍትሑ ዝተወሰደ ስጉምቲታትን ዝምልከት ሓሳባት ኣቕሪቦም።

ጥዕና

ሱሌማን ኣሕመድ

ሕማም መላግቦ - osteoarthritis

ኣብ መላግቦ ዘኽሰት ቃዝዙ ሕብየን ምድራቕ ዝመላለየኡ ሕማም - 'ኦስተዮኣርትራይቲስ' (osteoarthritis) ይብሃል። እዚ ልሙድ ዝኾነ ሕዳር ሕማም እዩ። እዚ ሕማም'ዚ እናበኣሰ ዝኸይድ ነድሪ ወይ ሕማም መላግቦ (degenerative arthritis) ተባሂሉ'ውን ይጽዋዕ እዩ።

መላግቦ ንኽልተ ኣዕጽምቲ ዘራኽብ ክፍሊ ኣኽሲት እዩ። ቁርጠጠም (cartilage) ደማ ጉማፋት ናይ ኣዕጽምቲ ሽፊኑ ዝርኽብ መላለኺ ተኸ እዩ። ሕማም መላግቦ ዘለዎ ሰብ እዝም ተኸታታት ቁርጠጠም ዝተሳዕዱ ወይ ዝሸቐው እየምኑ። ነዚ ሳዕቤኑ እየምኑ ኣዕጽምቲ ምኽቲ መላግቦ ብቑዮታ ስለ ዝራኸቡ፣ ምፍንቃሑ ይፍጠር። ቃዝዙ ምድራቕን ካልእን ዝኣመሳሰሉ ምልክታት ይርኢ።

ሕማም መላግቦ ኣብ ዝኾነ ክፍሊ ሰብኮተና ኣብ ዝርኽብ መላግቦ ኪጎዓም ይኽእል። እቲ ብብዝሒ በዚ ሕማም'ዚ ዝዮቃዕ ክፍሊ ሰብኮተ - ኣኢዳወ፣ ኣጽብዕቲ፣ መኽብቴ ብክላይ ኣብ ነበቢ ክሳድ ወይ ታሕተዋይ ሸኾነ ኣብ ዝርኽብ ዓንዲ ሕቑ፣ ምሕኮልቲን ብርክን የጠቓልል።

ሕማም መላግቦ ሳኽቲ ኣብ ኣዕጽሕ ዝርኣኻ እንተኾነ ብዙሕ ግዜ ዕድመ ኣብ ዝደናኡ ሰባት እዩ ዘጋጥም። ዝለዓለ ጠንቂ ሸሽልና ተባሂሉ ድማ ይጥቀሰ።

ስታቲስቲክስ

• ጽቡቐት ነም ዘመልክትዎ ሕማም መላግቦ ንልዕሊ 600 ሚልዮን ህዝቢ ዓለም ግዲይ ገይሩ ደርኽቡ። ኣብ ዝመጽኡ 2050 ናብ 1 በልዮን ኮቢ ነም ዝኾነኤል ድማ ግምታት ይወሃቡ።

• ብሕማም መላግቦ ዝደዓ ደቂ ኣንስትዮ ክጥቅዓ እኽእሎ፡ ብደረጃ ዓለም ካብ ዝርኣ ቁጽሪ ኣተን 60% ግዲይ ናይዚ ሕማም'ዚ ዝኾና ደቂ ኣንስትዮ እዮም።

• ኣብታት 73 ሚእታዊት ግዲያት ሕማም መላግቦ ካብ 55 ዓመት ዝዕድመኦም ንላዕሊ እዮም።

ዝኾነ መላግቦ ኣብ ዝኾነ ክፍሊ ሰብኮተና ኣብ ዝርኽብ መላግቦ ኪጎዓም ይኽእል። እቲ ብብዝሒ በዚ ሕማም'ዚ ዝዮቃዕ ክፍሊ ሰብኮተ - ኣኢዳወ፣ ኣጽብዕቲ፣ መኽብቴ ብክላይ ኣብ ነበቢ ክሳድ ወይ ታሕተዋይ ሸኾነ ኣብ ዝርኽብ ዓንዲ ሕቑ፣ ምሕኮልቲን ብርክን የጠቓልል።

ሕማም መላግቦ ሳኽቲ ኣብ ኣዕጽሕ ዝርኣኻ እንተኾነ ብዙሕ ግዜ ዕድመ ኣብ ዝደናኡ ሰባት እዩ ዘጋጥም። ዝለዓለ ጠንቂ ሸሽልና ተባሂሉ ድማ ይጥቀሰ።

ስታቲስቲክስ

• ጽቡቐት ነም ዘመልክትዎ ሕማም መላግቦ ንልዕሊ 600 ሚልዮን ህዝቢ ዓለም ግዲይ ገይሩ ደርኽቡ። ኣብ ዝመጽኡ 2050 ናብ 1 በልዮን ኮቢ ነም ዝኾነኤል ድማ ግምታት ይወሃቡ።

• ብሕማም መላግቦ ዝደዓ ደቂ ኣንስትዮ ክጥቅዓ እኽእሎ፡ ብደረጃ ዓለም ካብ ዝርኣ ቁጽሪ ኣተን 60% ግዲይ ናይዚ ሕማም'ዚ ዝኾና ደቂ ኣንስትዮ እዮም።

• ኣብታት 73 ሚእታዊት ግዲያት ሕማም መላግቦ ካብ 55 ዓመት ዝዕድመኦም ንላዕሊ እዮም።

• ብክላይ ኣብ ነበቢ ክሳድ ወይ ታሕተዋይ ሸኾነ ኣብ ዝርኽብ ዓንዲ ሕቑ፣ ምሕኮልቲን ብርክን የጠቓልል።

• ብዙሕ ግዜ ዕድመ ኣብ ዝደናኡ ሰባት እዩ ዘጋጥም። ዝለዓለ ጠንቂ ሸሽልና ተባሂሉ ድማ ይጥቀሰ።

ስታቲስቲክስ

• ጽቡቐት ነም ዘመልክትዎ ሕማም መላግቦ ንልዕሊ 600 ሚልዮን ህዝቢ ዓለም ግዲይ ገይሩ ደርኽቡ። ኣብ ዝመጽኡ 2050 ናብ 1 በልዮን ኮቢ ነም ዝኾነኤል ድማ ግምታት ይወሃቡ።

• ብሕማም መላግቦ ዝደዓ ደቂ ኣንስትዮ ክጥቅዓ እኽእሎ፡ ብደረጃ ዓለም ካብ ዝርኣ ቁጽሪ ኣተን 60% ግዲይ ናይዚ ሕማም'ዚ ዝኾና ደቂ ኣንስትዮ እዮም።

• ኣብታት 73 ሚእታዊት ግዲያት ሕማም መላግቦ ካብ 55 ዓመት ዝዕድመኦም ንላዕሊ እዮም።

• ብክላይ ኣብ ነበቢ ክሳድ ወይ ታሕተዋይ ሸኾነ ኣብ ዝርኽብ ዓንዲ ሕቑ፣ ምሕኮልቲን ብርክን የጠቓልል።

• ብዙሕ ግዜ ዕድመ ኣብ ዝደናኡ ሰባት እዩ ዘጋጥም። ዝለዓለ ጠንቂ ሸሽልና ተባሂሉ ድማ ይጥቀሰ።

ስታቲስቲክስ

• ጽቡቐት ነም ዘመልክትዎ ሕማም መላግቦ ንልዕሊ 600 ሚልዮን ህዝቢ ዓለም ግዲይ ገይሩ ደርኽቡ። ኣብ ዝመጽኡ 2050 ናብ 1 በልዮን ኮቢ ነም ዝኾነኤል ድማ ግምታት ይወሃቡ።

• ብሕማም መላግቦ ዝደዓ ደቂ ኣንስትዮ ክጥቅዓ እኽእሎ፡ ብደረጃ ዓለም ካብ ዝርኣ ቁጽሪ ኣተን 60% ግዲይ ናይዚ ሕማም'ዚ ዝኾና ደቂ ኣንስትዮ እዮም።

• ኣብታት 73 ሚእታዊት ግዲያት ሕማም መላግቦ ካብ 55 ዓመት ዝዕድመኦም ንላዕሊ እዮም።

• ብክላይ ኣብ ነበቢ ክሳድ ወይ ታሕተዋይ ሸኾነ ኣብ ዝርኽብ ዓንዲ ሕቑ፣ ምሕኮልቲን ብርክን የጠቓልል።

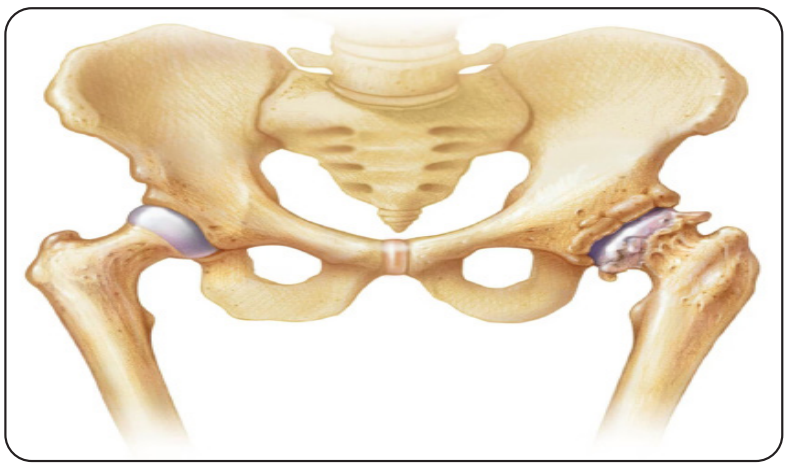
• ብዙሕ ግዜ ዕድመ ኣብ ዝደናኡ ሰባት እዩ ዘጋጥም። ዝለዓለ ጠንቂ ሸሽልና ተባሂሉ ድማ ይጥቀሰ።

ስታቲስቲክስ

• ጽቡቐት ነም ዘመልክትዎ ሕማም መላግቦ ንልዕሊ 600 ሚልዮን ህዝቢ ዓለም ግዲይ ገይሩ ደርኽቡ። ኣብ ዝመጽኡ 2050 ናብ 1 በልዮን ኮቢ ነም ዝኾነኤል ድማ ግምታት ይወሃቡ።

• ብሕማም መላግቦ ዝደዓ ደቂ ኣንስትዮ ክጥቅዓ እኽእሎ፡ ብደረጃ ዓለም ካብ ዝርኣ ቁጽሪ ኣተን 60% ግዲይ ናይዚ ሕማም'ዚ ዝኾና ደቂ ኣንስትዮ እዮም።

• ኣብታት 73 ሚእታዊት ግዲያት ሕማም መላግቦ ካብ 55 ዓመት ዝዕድመኦም ንላዕሊ እዮም።

ንምልላይ ዘኽእል መንዲ'ውን ኣሎ። እዚ ዓይነት መርመራ'ዚ፡ እቲ ቃዝዙ ብሰንሰኽ ረኽሲ ወይ ረሕ (gout) ዝሸየበ ምኽኑ ንምጽንዑ ይሕግዙ።

ፍወሳ

ፍወሳ ቃዝዙ መላግቦ ኦቲ ምልክታቱ ብምልላይ እዩ ዝቐየድ። ዓይነት ናይቲ ዝመሰበ ፍወሳ ኣብ ቦታን ክብደቱን ናይቲ ምልክት ይምርኮዩ።

ቃዝዙ ዘይድኡ መድሓኒታት (over-the-counter medications)፦ ናይ ኣንብራ ስወጠ. ምንባር፡ ኣደህዞ ኣብ ኣመጋግቢን ካልኦት ዘቤታዊ ፍወሳን ኦቲ ቃዝዙ ምድራቕን ሕብየን መላግቦ ኣብ ምጉዳል ልዑል ግደ ኣለዎ።

ተፈጥሮኣዊ ፍወሳ ንሕማም መላግቦ

ክብደት ሰብኮተ ምቀጽጻር፦ ልሰለ. ንብር ክብደት ሰብኮተ ምወናን ኣብዩም መላግቦ ኣዕጽምቲ ተጽዕኖ ስለ ዝፈጥር ቃዝዙ ክንብረልና ንብር እዩ። ስለዚ፡ ክብደት ሰብኮተካ ምቀጽጻር፡ ኦቲ ዝኽጠር ጸቕጢ. ኣብ ምጉዳል ልዑል ተራ ስለ ዘለዎ ብቃዝዙ መላግቦ ክንሃቹ ዘለና ተኾኒሉ ዝተሓተ ይንብር። ምጠን ክብደት ሰብኮተ ምወናን ብሕማም ሸኮርን ካልኦት ሕማምቲ ልጠን ንክይንጥቃዕ'ውን ይሓሰኽልና እዩ።

እኽል ድቃዉ- እኽል ድቃሽን ዕረፍትን ምርኽብ ኣብ ጭዋዳታትናን መላግቦ ኣዕጽምትናን ኪጎዓም ንዝኾነኤል ሕብየን ምቅጻልን የጉድሉ። ንሰብና ንሓሊ. እንተኾንና፡ ልሰለ. ዓቕን ክዘልልካ የብልናን። ፆኽል ዕረፍቲ ክትረክብ ዕድል ክንህብ ይግባኣና።

ፍወሳ ብዘሐሉን ወብያን (Heat and cold therapy)፦ ኦቲ ዝዘሃየ ክፍሊ ኣኾት፡ ብወብይ ወይ ብዘሐሉ ሃረራት ብምድራዝ ወይ ብምጽቃጥ ቃዝዙን ምድራቕን ጭዋዳ ክፍወስ ይኽእል እዩ። ዝ. ፍወሳ'ዚ ን15 ወይ 20 ደቓይቕ መሳልታዊ ክዛየዱ ንምግባር።

ፍወሳ ብወብይ

ምቑት ንዘይረቕ መላግቦ ናይ ምልሰሳን ምፍዋሰን ባህሪ እዩ ዘለዎ። ኦቲ መላግቦ ብወብይ ሃዋ ምድራዝ ኦቲ ኣብቲ ነበቢ ዝርኽብ ሻምብቡቕታት ደም ነም ዝምጠየን ዝሸፍሕን ይንብር። እዚ ድማ ናብቲ ነበቢ ብዘዘሐ. ደምን ኣካላጅንን ንኽወሕዝ ይሕግዝ።

• ወብይ ማይ ዝመልኦ ጥርመዝ ምጥቃም ይኽእል።

• ብወብይ ማይ ኦቲ ነበቢ ወይ መላእ ሰብኮተና ምሕጸብ ይኽእል።

ነምኡ'ውን ብኽኒምና ዝተድረፈ ብኤለክትሪኻዊ መኻሪሒ. ናይ ምጽላው ፍወሳ ክንሃዝር ይኽእል እዩ።

ፍወሳ ብዘዘሐል

ብዘሐሉ ሃዥ ምድራዙ ኣብ መላግቦ ክርኣ ዝኾኤል ሕብየን ምቅጻልን ኣብ ምእላይ ልዑል ግደ ኣለዎ። እዚ ዓይነት ፍወሳ'ዚ፡ ኣብ ፕላስቲክ ወይ ብጠጥ ኣብ ዝዘናርሐ ጨርቂ ቢረድ ብምምላእ እናደረዘኽ ኣቐደድ ይኽእል።

• ኦቲ ቢረድ ቀጥታ ምስ ቆርበትና ምልጋብ ተመሪጹ ኣይተሃሉ።

• ኦቲ ፍወሳ ደጋጊምና ምስ እኽይዶ ኢና ወጽኢቱ ክንዝዘብ ንኽኣል።

ክብደት ሰብኮተ ምቁጽጻር

ክብደት ሰብኮተ ምቁጽጻር ሓደ ካብቶም ዝዘለጹ ኣንብብ ፍወሳ ንሕማም መላግቦ እዩ። ምጠን ክብደት ሰብኮተ ምህላው ኣብ ልሰለ. መላግቦ ክወርድ ዝኾኤል ልዑል ክብደትን ተጽዕኖን ንምእላይ ሓጊዝ እዩ። በንጹሩ ኮነ ምኽን ኣብ ልሰለ. መላግቦ ልዑል ክብደት ነም ዝደዓን ብምግባር ንዘዘፈለዩ ሕምምት መላግቦ ክንቃላዕ ይኽብር።

ኣመጋግብ ብምቁጽጻርን ምወሳሰስ ኣኾት ብምኽያደን ክብደት ሰብኮተና ክንቆጻጸር ይኽእል እዩ።

ምወሳሰስ ኣኾት፦ ምወሳሰስ ኣኾት ኣብ ነበቢ መላግቦና ዝለወዉ ቈዋዳታት ኣብ ኣመጋግቡም ልዑል ተገዳስነት ነዝብኡ እዩ ዘለምም።

ሕማም መላግቦ ዘለዎ ሰብ ክግባ ዘለዎ፦

• ዓኒ

• ፋልን ጥረታትን

• ፍረታትን ኣሕምልትን

• ዘይቲ ኣወሊዱ

ክወሰዩም ዘይብኡ መዝርኣት

• ሸኮር

• ስብሐን ቅብኣትን

• ዝዘጻደያ ማለት ገሬል ዘይብኡ ካርቦሃይድሬትስ ነም ፊናን

• መመቀሪ መግቢ ነም ጨውን ሸኮራዊ ሃረራትን

• ኣልኮላዊ መስቲን ሽጋራን እንዘዘይወሰዩ ይምረጽ።

ጠንቂ ሕማም መላግቦ

ሕማም መላግቦ - ኣብ መላግቦ ብዝወርድ ዕእመት እዩ ዝህቡ። እቲ ዕእመት ናይ ሃዊሕ ዓመታት እኽብ ጽልዋ ነኾነውን ይኽእል። ሰለዚ እዩ ድሜ ዕድመ ጠንቂ ዕእመት መላግቦ ብምኽን ንሕማም መላግቦ ዘቕልዑና። ዕድመ እናወሰኾና ብዘኾደናን ብኡ መጽርን ኣብ መላግቦታትና ዝወርድ ጽቕጥን መተዓጽፍን እናዝደ ይኾይዱ።

ካልኦት ጠንቅታት ሕማም መላግቦ፦ ቅድሚ ገለ ዓመታት ኢጋጠመና ገስሪ መተዓጽፍ፡ ምንቃዕ ወይ ምህባር ቆርጠጠም፡ ምዘንል መላግቦ፡ ወዘተ። ነምኡ'ውን ምንርኣዮ መላግቦ፡ ምኽሳፍ ልሰለ. ንብር ክብደት ሰብኮተን ዘይሰራዕ ቁመናን ምዮቃስ ይኽእል።

ሓልኽታት

ንሕማም መላግቦ ሓዊሱ ገኽጠር ነድሪ መላግቦ፡ ብዙሕ ኣኾዊ ሓልኽታት እዩ ዘለዎ። ብዮንኤ ክትንቀሳቐስ ዘይምኽእል ሓደ ካብቶም ዝዛዙ ሓልኽታት ናይቲ ሕማም እዩ።

ብዘይዝ፡ እቲ ሕማም - ሰኣነ ድቃዉ ብዙሕ ክትንቀሳቐስ ብዘይምኽእል ዝሰዕብ ምወሳኽ ክብደት ሰብኮተ፡ ምህማ ኣዕጽምቲ፡ ምድጎም መላግቦ ዓጽሚ፡ መንቃዕቲ፡ መድመይቲ ኣብ ነበቢ መላግቦ ወዘተ ክሰዕብ ይኽእል።

ኣብ ሰሚት ዝረጥሮ ሓልኽታት'ውን ብዙሕ እዩ። ዕለታዊ ንጥረታት ብዮንኤ ክተኣኽውን ብዘይ ምኽእል ዝኽጥር ወጥሪ ጭንቅት/ ሻቕለት፡ ቃዝኖት ወዘተ ነም ኣብኡ ክጥቅስ ይኽእል።

ብዘይካ ሰኑይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ

ብርሃነ ምሕረትኣብ

ምክትል ኣሰናዳኢ

ዓብደልቃድር ኣሕመድ

ቀ.ሰ 116266 / 201820 (256)

ቦርድ ምስንዳእ

ዮሴፍ ሃይለማርያም
ምሉኣብርሃን ሃብተገብርኤል
ተስፋኣለም የማነ
ሙሴ ገ/እግዚኣብሄር

ቀ.ሰ 201820 (250)
ፋክስ. 127749 - ቀ.ሳ.ጸ. 247

ለይ-ኣውት

ፍርቱና ኤፍሬም ትንሱእ ፍስሃየ
ሳምራዊት ሃብተ ሰሎሜ ኣፈወርቂ
ፋጥና ኣድም

ምዝርጋሕ ጋዜጣ

ቀ.ሰ.113395-07588045

ምልክታ

ቀ.ሰ. 125013 - ቀ.ሳ.ጸ. 1284

ትንታነ ዜና

ሚርያም አብርሃም

ምቁራጽ ወተሃደራዊ ሓገዝ ኣመሪካ ንእስራኤልን ሳዕቤናቱን

ኣብዚ ዝሓለፈ ቅንያት፡ ኣብ መንነ ፕረዚደንት ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ ዶናልድ ትራምፕን ቀዳማይ ምሚስተር እስራኤል ቤንያሚን ናታንያሁን ብዝተገበረሐ ስምምዕ መሰረት፡ ኣመሪካ ካብ መወዳእታ ናይዛ ሐዚኣ ዘለና ዓመት ጀሚራ፡ ንእስራኤል ክትምጥዎ ገዲጓሐት ወተሃደራዊ ሓገዛት ደው ኸተብሎ ምኻና እዩ ገዲለጽ ዘሎ።

ነዚ ገፍጺጥኡ፡ ኣብ'ዚን ዝሓለፋ ሐደት ዓመታት፡ ኣመሪካ ንእስራኤል እልቢ ዘይብሉ ወተሃደራዊ ዕጥቂታት ብምልክዕ ሓገዝ ክትህባ ጸኒሓ እያ። ኣብ'ዚን ዝሓለፉ ሰለስተ ዓመታት ጥራሕ፡ ኣመሪካ ልዕሊ 21.7 በልዮን ዶላር ገዲለመት ወተሃደራዊ ዕጥቂታት ብምልክዕ ሓገዝ ንእስራኤል ሂባታ ኣላ። ብዘይካ'ዚ፡ ፕረዚደንት ዶናልድ ትራምፕ ኣብ ፈለማ 2025 ንኻልኣይ ግዜኡ ናብ ስልጣን ምስ ደየቡ፡ ብምንጋም ዓመታዊ ልዕሊ 4 በልዮን ዶላር ገዲለመት ወተሃደራዊ ዕጥቂታት ንእስራኤል ክህባ እዩ ምስ ቀዳማይ ምሚስተር ቤንያሚን ናታንያሁ ተሰሚማ። ሕጂ ግን ፕረዚደንት ዶናልድ ትራምፕ፡ "እስራኤል ናይ ኣመሪካ ሓገዝ ኣየድልያን እዩ፡ ኣብ ዝደለዩዎ እዋን ግን ካብ ኣመሪካ ዝኸኣ ዓይነት ወተሃደራዊ ዕጥቂ ክትሽምት ትኽእል እያ" ክብል እዩ ተሰሚዑ። በዚ ኸኣ እቲ ኣመሪካ ክሰብ 2028 ንእስራኤል ዓመታዊ ክትምጥወላ ዝተነጥምዎትሉ ናይ ኣህታት 4 በልዮን ዶላር ወተሃደራዊ ሓገዝ ኣብ ሓደጋ ወዲቑ ደርክብ ኣሎ።

ኣመሪኣ፡ ንእስራኤል ብዘይካ'ቲ እትምጥወላ ወተሃደራዊ ደገፍ፡ ብመራል'ውን ጎድኒ ጎድና እያ ክትገግዝ ጸኒሓ። ንቀዳማይ ምሚስተር ቤንያሚን ናታንያሁን ምስ'ቲ ጋላንትን ብጠበን ኩናት ንዘየሽሰሱን ክኣሩ ትእዘዘ ንዘመሓላለፉን ኣባላት ኣህጉራዊ ቤት ፍርዲ'ውን ነዊ ዝያንቱየም ዝፍለዮ እዩ። ብዘወሰኽ፡ ኣብ ቓላ ቁጽሪ ብመጥቃዕቲ እስራኤል ዝቕተሉ ፍልስጤማውያን ካብ መሓልቲ፡ ናብ መሓልቲ እናወሰኽ ኣብ ዝመጻሉ ዝሸረ እዋኑ ዝተፈላለየ ሃገራትን ሳዕቤቲ ኣብዚ፡ ወሸመጥ ህልቂት ትፍጽም ኣሎ" ክብላ እኳ እንተ ነሰኑ፡ ኣመሪካ ግን ኑቲ ክሲ. ብቅሪ ክትሸጽገን ክትትንፍን እያ ተሰሚዓ። እዚ ኩሉ ዝተገልጸ እምባኣር፡ ኣመሪካ ብዘይካ'ቲ ንእስራኤል እትህባ ዝሸረት ወተሃደራዊ ሓገዛት፡ ጎድኒ ጎድኑ'ውን ነዊ ዝያመሰል ሞራላዊ ሓገዝ ትምጥወላ ነዊ ዝሸረት ዘርኢ እዩ። በዚ ኸኣ መራሕቲ እስራኤል ብተደጋጋሚ እዋን ነታ ቀንዲ መሻርኽቲ ሃገርም ምኻና ዝንገረላ ኣመሪካ ኮመሳሰኡ ጸኒሐም እየምኡ።

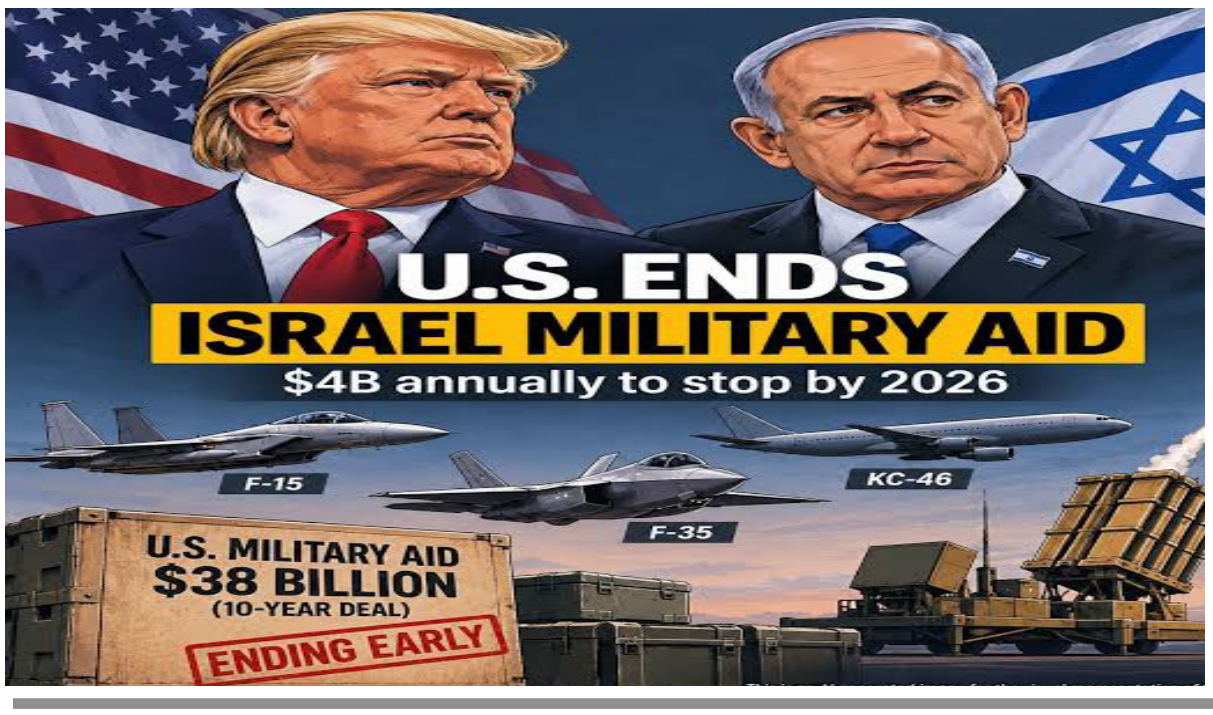
ኩናት ቓላ ኣብ ጥቅምቲ 2023 ካብ ዝጅምር ንደሓር፡ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ ቀንዲ ተሓባባሪት እስራኤል ብምኻን እያ ዕድመ ናይቲ ደማዊ ግጭት ኸናውሐ ጸኒሓ - ብመሳረት ጸብጻብኡ። በዚ ኸኣ እስራኤል ኑቲ ኣብ ወሸመጥ ቓላ ከተካይዶ ዝጀንሐት መጠነ ሰፊሕ ወተሃደራዊ ወፍሪ ብዘይ ዝኾነ ቅልወላው ኣብ ምዕራፉ ንኾነብጀሐ ኣመሪካ ጸግዒ ከም ዝኾነታ እየም እየም ጸብጸቡት ወሲኾም ዝሐለፉ። ኣብ ዝሓለፈ ዓመት፡ ሞጌት ቓላ እናሓደለ ኣብ ዝመጻሉ ዝሸረ እዋኑ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ፡ ኣብ ባይቶ ጸዋታ ሕቡራት ሃገራት ንዘቕረብ እማመ ምቁራጽ ተኾኺሳ እስራኤልን ምንቅስቓስ ሓማሽኡ ናይ ቀወፈ መሳላ ተጠቒማ ከም ዝንገሩዎ ዝዘከር እዩ። በዚ ኸኣ እስራኤል ኣቡቲ ፍልስጤማውያን ክትቀትል ክኢላ እያ።

ብመሳረት ዝተፈላለዩ ጸብጸቡት፡ ኣብዚ እዋን ብዘይካ ኣመሪኣ፡ ካልኦት ሓይሊ ንእስራኤል ሓገዝ ክምጥዋላ ገዲጹሓ ምዕራባውያን ሃገራት እውን እናተዳንየ ደመጻ ምህላወን እዩ ዝዝበር ዘሎ። ኣመሪኣ፡ ንእስራኤል ክትህቦ ገዲጹሐት ወተሃደራዊ ሓገዝ ደው ምስ ኣተብል ድማ፡ ብርግጽ እተን ዝተረፋ ሃገራት ምዕራብ'ውን ንእስራኤል ክህቡ ገዲጹሓ ሓገዛት ደው ከም ዘበላኢ እዮም ክኢላታት ናይቲ ዓውዲ ዘመልክቱ ዘለዉ። ዋላ እታ ንእስራኤል ብኡተህቦ መጠን ሓገዝ ድሕሪ ኣመሪካ ኣብ ካልኣይ ደረጃ እትስራዕ ጀርመን'ውን እንተ ኾነት፡ ኣመሪካ ሓገዟታ ደው ምስ ኣተብል ን'ን'ውን ምስ እስራኤል ማዕረ ማዕረ ክትጉዳዘ ከም ዘይትኽእል እየም እየም ክኢላታት ዘረድኡ። ኣብ'ዘን ዝሓለፉ ክልተ ዓመታት፡ ጀርመን ንእስራኤል ብዕልየናት ዩሮ ዝገመት ወተሃደራዊ ዕጥቂታት ብመልክዕ ሓገዝ ከም ዝሰጠታ እየም ጸብጸቡት ዝጠቐሰ።

ብመሳረት ተንተንቲ፡ ፖለቲካ ማእከላይ ምብራቕ፡ እስራኤል ኣብ ወሸመጥ ቓላ ሊኾነ ይኽእል ኣረጉ ንኡተካይዶ ወተሃደራዊ ሰርሐታት፡ ብዘይ ሓገዝ ኣመሪካ ንዘየና ክትቀጽሎ ኣይትኽእልን እያ። ክትሰርያም ገዲጹሐት ቀዳማታት'ውን እትኣቱ፡ ከቢድ ቁጠባውን ፖለቲካውን ነውጽታት ኪገጥማ ነም ዝኽእል፡ እየም ክኢላታት ወሲኾም የረድኡ።

እስራኤል፡ ኣብዚ እዋን ብቀይዲ ቡኮኽ ተግባራታ ዓለምለኻዊ ሕጊ ዘይምልክታ ሃገር ኮይና ነም ዘላ እየም ብዙሓት ክኢላታት ፖለቲካ ዝሕቡሩ ዘለዉ። ካብ ምዕራባውያን ሃገራት ክምጠወላ ገዲጹሐ ደገፍን ተሓላቐትን'ውን ኣብዚ እዋን እናሽቀየ ይመጸእ ነም ዘሎ'የ ዝገለጸ።

እስራኤል፡ ኣብ ወሸመጥ ቓላ ብዙዃደዩ ኣልማሚ ደቡዓት፡ 10ታት ኣቡሓት ህጻናትን ኑብነ ጹራት ኣደታትን ግደ ሞትን ሰንኽልናን ኮይናም እየምኡ። ብዘይካ'ዚ፡ ካልኦት ብሞልየናት ዝቐጸሩ ሃገራት ቓላ'ውን ብሰንኽ ሕጽረት መሳረታውያን ሃለንቲ፡ ነገራት ጉጸጦን ተመሓላለፍቲ ሕምምነትን ተቓሊያም እየምኡ። ብዘወሰኽ፡ ጻርጋ ኩሉም ሃገርቲ ናይቲ ወሸመጥ ተጸበይቲ ህጹጽ ረድኤት ክኾኑ ተገዲደም እየምኡ። እስራኤል ግን ንኣውያት ፍልስጤማውያንን ተደጋጋሚ ኩነ ማሕበረሰብ ዓለምን ጸማም እኳኺ ብምሉኡ ንመጥቃዕትታታ መሊሳ ከተጻጽየ እያ ተራእዩ። እስራኤል ብዘይካ'ዚ፡ ኑቲ ካብ ወሸመጥ ቓላ ናብ ግብጺ ዘመሓልልፍ መሳመር ሪፋሕ ብምዕጽው፡ ኑቲ ቅልወላው ዝያዳ ኣብኢሳቶ እዩ። በዚ ምኽንያት እየ ከኣ ቀዳማይ ምሚስተር ቤንያሚን ናታንያሁ ብምሕበረሰብ ዓለም ክገጽግን ከም ናይ ኩናት ገበኛ ክጽላእን ዝተራእዩ።

ኣብዚ እዋን ከቢድ ቁጠባዊ ነውጽታት ኪጋጥማ ነም ዝኽእል እየም ክኢላታት ወሲኾም የረድኡ።

እስራኤል፡ ኣብዚ እዋን ብቀይዲ ቡኮኽ ተግባራታ ዓለምለኻዊ ሕጊ ዘይምልክታ ሃገር ኮይና ነም ዘላ እየም ብዙሓት ክኢላታት ፖለቲካ ዝሕቡሩ ዘለዉ። ካብ ምዕራባውያን ሃገራት ክምጠወላ ገዲጹሐ ደገፍን ተሓላቐትን'ውን ኣብዚ እዋን እናሽቀየ ይመጸእ ነም ዘሎ'የ ዝገለጸ።

እስራኤል፡ ኣብ ወሸመጥ ቓላ ብዙዃደዩ ኣልማሚ ደቡዓት፡ 10ታት ኣቡሓት ህጻናትን ኑብነ ጹራት ኣደታትን ግደ ሞትን ሰንኽልናን ኮይናም እየምኡ። ብዘይካ'ዚ፡ ካልኦት ብሞልየናት ዝቐጸሩ ሃገራት ቓላ'ውን ብሰንኽ ሕጽረት መሳረታውያን ሃለንቲ፡ ነገራት ጉጸጦን ተመሓላለፍቲ ሕምምነትን ተቓሊያም እየምኡ። ብዘወሰኽ፡ ጻርጋ ኩሉም ሃገርቲ ናይቲ ወሸመጥ ተጸበይቲ ህጹጽ ረድኤት ክኾኑ ተገዲደም እየምኡ። እስራኤል ግን ንኣውያት ፍልስጤማውያንን ተደጋጋሚ ኩነ ማሕበረሰብ ዓለምን ጸማም እኳኺ ብምሉኡ ንመጥቃዕትታታ መሊሳ ከተጻጽየ እያ ተራእዩ። እስራኤል ብዘይካ'ዚ፡ ኑቲ ካብ ወሸመጥ ቓላ ናብ ግብጺ ዘመሓልልፍ መሳመር ሪፋሕ ብምዕጽው፡ ኑቲ ቅልወላው ዝያዳ ኣብኢሳቶ እዩ። በዚ ምኽንያት እየ ከኣ ቀዳማይ ምሚስተር ቤንያሚን ናታንያሁ ብምሕበረሰብ ዓለም ክገጽግን ከም ናይ ኩናት ገበኛ ክጽላእን ዝተራእዩ።

ኣመሪኣ፡ ንእስራኤል ብዘይካ'ቲ እትምጥወላ ወተሃደራዊ ደገፍ፡ ብመራል'ውን ጎድኒ ጎድና እያ ክትገግዝ ጸኒሓ። ንቀዳማይ ምሚስተር ቤንያሚን ናታንያሁን ምስ'ቲ ጋላንትን ብጠበን ኩናት ንዘየሽሰሱን ክኣሩ ትእዘዘ ንዘመሓላለፉን ኣባላት ኣህጉራዊ ቤት ፍርዲ'ውን ነም ዝያንቱየም ዝፍለዮ እዩ። ብዘወሰኽ፡ ኣብ ቓላ ቁጽሪ ብመጥቃዕቲ እስራኤል ዝቕተሉ ፍልስጤማውያን ካብ መሓልቲ፡ ናብ መሓልቲ እናወሰኽ ኣብ ዝመጻሉ ዝሸረ እዋኑ ዝተፈላለየ ሃገራትን ሳዕቤቲ ኣብዚ፡ ወሸመጥ ህልቂት ትፍጽም ኣሎ" ክብላ እኳ እንተ ነሰኑ፡ ኣመሪካ ግን ኑቲ ክሲ. ብቅሪ ክትሸጽገን ክትትንፍን እያ ተሰሚዓ። እዚ ኩሉ ዝተገልጸ እምባኣር፡ ኣመሪካ ብዘይካ'ቲ ንእስራኤል እትህባ ዝሸረት ወተሃደራዊ ሓገዛት፡ ጎድኒ ጎድኑ'ውን ነዊ ዝያመሰል ሞራላዊ ሓገዝ ትምጥወላ ነዊ ዝሸረት ዘርኢ እዩ። በዚ ኸኣ መራሕቲ እስራኤል ብተደጋጋሚ እዋን ነታ ቀንዲ መሻርኽቲ ሃገርም ምኻና ዝንገረላ ኣመሪካ ኮመሳሰኡ ጸኒሐም እየምኡ።

ኩናት ቓላ ኣብ ጥቅምቲ 2023 ካብ ዝጅምር ንደሓር፡ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ ቀንዲ ተሓባባሪት እስራኤል ብምኻን እያ ዕድመ ናይቲ ደማዊ ግጭት ኸናውሐ ጸኒሓ - ብመሳረት ጸብጸቡት። በዚ ኸኣ እስራኤል ኑቲ ኣብ ወሸመጥ ቓላ ከተካይዶ ዝጀንሐት መጠነ ሰፊሕ ወተሃደራዊ ወፍሪ ብዘይ ዝኾነ ቅልወላው ኣብ ምዕራፉ ንኾነብጀሐ ኣመሪካ ጸግዒ ከም ዝኾነታ እየም እየም ጸብጸቡት ወሲኾም ዝሐለፉ። ኣብ ዝሓለፈ ዓመት፡ ሞጌት ቓላ እናሓደለ ኣብ ዝመጻሉ ዝሸረ እዋኑ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ፡ ኣብ ባይቶ ጸዋታ ሕቡራት ሃገራት ንዘቕረብ እማመ ምቁራጽ ተኾኺሳ እስራኤልን ምንቅስቓስ ሓማሽኡ ናይ ቀወፈ መሳላ ተጠቒማ ከም ዝንገሩዎ ዝዘከር እዩ። በዚ ኸኣ እስራኤል ኣቡቲ ፍልስጤማውያን ክትቀትል ክኢላ እያ።

ብመሳረት ዝተፈላለዩ ጸብጸቡት፡ ኣብዚ እዋን ብዘይካ ኣመሪኣ፡ ካልኦት ሓይሊ ንእስራኤል ሓገዝ ክምጥዋላ ገዲጹሓ ምዕራባውያን ሃገራት እውን እናተዳንየ ደመጻ ምህላወን እዩ ዝዝበር ዘሎ። ኣመሪኣ፡ ንእስራኤል ክትህቦ ገዲጹሐት ወተሃደራዊ ሓገዛት ደው ምስ ኣተብል ድማ፡ ብርግጽ እተን ዝተረፋ ሃገራት ምዕራብ'ውን ንእስራኤል ክህቡ ገዲጹሓ ሓገዛት ደው ከም ዘበላኢ እዮም ክኢላታት ናይቲ ዓውዲ ዘመልክቱ ዘለዉ። ዋላ እታ ንእስራኤል ብኡተህቦ መጠን ሓገዝ ድሕሪ ኣመሪካ ኣብ ካልኣይ ደረጃ እትስራዕ ጀርመን'ውን እንተ ኾነት፡ ኣመሪካ ሓገዟታ ደው ምስ ኣተብል ን'ን'ውን ምስ እስራኤል ማዕረ ማዕረ ክትጉዳዘ ከም ዘይትኽእል እየም እየም ክኢላታት ዘረድኡ። ኣብ'ዘን ዝሓለፉ ክልተ ዓመታት፡ ጀርመን ንእስራኤል ብዕልየናት ዩሮ ዝገመት ወተሃደራዊ ዕጥቂታት ብመልክዕ ሓገዝ ከም ዝሰጠታ እየም ጸብጸቡት ወሲኾም ዝሐለፉ።

ብመሳረት ተንተንቲ፡ ፖለቲካ ማእከላይ ምብራቕ፡ እስራኤል ኣብ ወሸመጥ ቓላ ሊኾነ ይኽእል ኣረጉ ንኡተካይዶ ወተሃደራዊ ሰርሐታት፡ ብዘይ ሓገዝ ኣመሪካ ንዘየና ክትቀጽሎ ኣይትኽእልን እያ። ክትሰርያም ገዲጹሐት ቀዳማታት'ውን እትኣቱ፡ ከቢድ ቁጠባውን ፖለቲካውን ነውጽታት ኪገጥማ ነም ዝኽእል እየም ክኢላታት ወሲኾም የረድኡ።

እስራኤል፡ ኣብዚ እዋን ብቀይዲ ቡኮኽ ተግባራታ ዓለምለኻዊ ሕጊ ዘይምልክታ ሃገር ኮይና ነም ዘላ እየም ብዙሓት ክኢላታት ፖለቲካ ዝሕቡሩ ዘለዉ። ካብ ምዕራባውያን ሃገራት ክምጠወላ ገዲጹሐ ደገፍን ተሓላቐትን'ውን ኣብዚ እዋን እናሽቀየ ይመጸእ ነም ዘሎ'የ ዝገለጸ።

እስራኤል፡ ኣብ ወሸመጥ ቓላ ብዙዃደዩ ኣልማሚ ደቡዓት፡ 10ታት ኣቡሓት ህጻናትን ኑብነ ጹራት ኣደታትን ግደ ሞትን ሰንኽልናን ኮይናም እየምኡ። ብዘይካ'ዚ፡ ካልኦት ብሞልየናት ዝቐጸሩ ሃገራት ቓላ'ውን ብሰንኽ ሕጽረት መሳረታውያን ሃለንቲ፡ ነገራት ጉጸጦን ተመሓላለፍቲ ሕምምነትን ተቓሊያም እየምኡ። ብዘወሰኽ፡ ጻርጋ ኩሉም ሃገርቲ ናይቲ ወሸመጥ ተጸበይቲ ህጹጽ ረድኤት ክኾኑ ተገዲደም እየምኡ። እስራኤል ግን ንኣውያት ፍልስጤማውያንን ተደጋጋሚ ኩነ ማሕበረሰብ ዓለምን ጸማም እኳኺ ብምሉኡ ንመጥቃዕትታታ መሊሳ ከተጻጽየ እያ ተራእዩ። እስራኤል ብዘይካ'ዚ፡ ኑቲ ካብ ወሸመጥ ቓላ ናብ ግብጺ ዘመሓልልፍ መሳመር ሪፋሕ ብምዕጽው፡ ኑቲ ቅልወላው ዝያዳ ኣብኢሳቶ እዩ። በዚ ምኽንያት እየ ከኣ ቀዳማይ ምሚስተር ቤንያሚን ናታንያሁ ብምሕበረሰብ ዓለም ክገጽግን ከም ናይ ኩናት ገበኛ ክጽላእን ዝተራእዩ።

ኣመሪኣ፡ ንእስራኤል ብዘይካ'ቲ እትምጥወላ ወተሃደራዊ ደገፍ፡ ብመራል'ውን ጎድኒ ጎድና እያ ክትገግዝ ጸኒሓ። ንቀዳማይ ምሚስተር ቤንያሚን ናታንያሁን ምስ'ቲ ጋላንትን ብጠበን ኩናት ንዘየሽሰሱን ክኣሩ ትእዘዘ ንዘመሓላለፉን ኣባላት ኣህጉራዊ ቤት ፍርዲ'ውን ነም ዝያንቱየም ዝፍለዮ እዩ። ብዘወሰኽ፡ ኣብ ቓላ ቁጽሪ ብመጥቃዕቲ እስራኤል ዝቕተሉ ፍልስጤማውያን ካብ መሓልቲ፡ ናብ መሓልቲ እናወሰኽ ኣብ ዝመጻሉ ዝሸረ እዋኑ ዝተፈላለየ ሃገራትን ሳዕቤቲ ኣብዚ፡ ወሸመጥ ህልቂት ትፍጽም ኣሎ" ክብላ እኳ እንተ ነሰኑ፡ ኣመሪካ ግን ኑቲ ክሲ. ብቅሪ ክትሸጽገን ክትትንፍን እያ ተሰሚዓ። እዚ ኩሉ ዝተገልጸ እምባኣር፡ ኣመሪካ ብዘይካ'ቲ እትህባ ዝሸረት ወተሃደራዊ ሓገዛት፡ ጎድኒ ጎድኑ'ውን ነዊ ዝያመሰል ሞራላዊ ሓገዝ ትምጥወላ ነዊ ዝሸረት ዘርኢ እዩ። በዚ ኸኣ መራሕቲ እስራኤል ብተደጋጋሚ እዋን ነታ ቀንዲ መሻርኽቲ ሃገርም ምኻና ዝንገረላ ኣመሪካ ኮመሳሰኡ ጸኒሐም እየምኡ።

ኩናት ቓላ ኣብ ጥቅምቲ 2023 ካብ ዝጅምር ንደሓር፡ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ ቀንዲ ተሓባባሪት እስራኤል ብምኻን እያ ዕድመ ናይቲ ደማዊ ግጭት ኸናውሐ ጸኒሓ - ብመሳረት ጸብጸቡት። በዚ ኸኣ እስራኤል ኑቲ ኣብ ወሸመጥ ቓላ ከተካይዶ ዝጀንሐት መጠነ ሰፊሕ ወተሃደራዊ ወፍሪ ብዘይ ዝኾነ ቅልወላው ኣብ ምዕራፉ ንኾነብጀሐ ኣመሪካ ጸግዒ ከም ዝኾነታ እየም እየም ጸብጸቡት ወሲኾም ዝሐለፉ። ኣብ ዝሓለፈ ዓመት፡ ሞጌት ቓላ እናሓደለ ኣብ ዝመጻሉ ዝሸረ እዋኑ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ፡ ኣብ ባይቶ ጸዋታ ሕቡራት ሃገራት ንዘቕረብ እማመ ምቁራጽ ተኾኺሳ እስራኤልን ምንቅስቓስ ሓማሽኡ ናይ ቀወፈ መሳላ ተጠቒማ ከም ዝንገሩዎ ዝዘከር እዩ። በዚ ኸኣ እስራኤል ኣቡቲ ፍልስጤማውያን ክትቀትል ክኢላ እያ።

ብመሳረት ዝተፈላለዩ ጸብጸቡት፡ ኣብዚ እዋን ብዘይካ ኣመሪኣ፡ ካልኦት ሓይሊ ንእስራኤል ሓገዝ ክምጥዋላ ገዲጹሓ ምዕራባውያን ሃገራት እውን እናተዳንየ ደመጻ ምህላወን እዩ ዝዝበር ዘሎ። ኣመሪኣ፡ ንእስራኤል ክትህቦ ገዲጹሐት ወተሃደራዊ ሓገዛት ደው ምስ ኣተብል ድማ፡ ብርግጽ እተን ዝተረፋ ሃገራት ምዕራብ'ውን ንእስራኤል ክህቡ ገዲጹሓ ሓገዛት ደው ከም ዘበላኢ እዮም ክኢላታት ናይቲ ዓውዲ ዘመልክቱ ዘለዉ። ዋላ እታ ንእስራኤል ብኡተህቦ መጠን ሓገዝ ድሕሪ ኣመሪካ ኣብ ካልኣይ ደረጃ እትስራዕ ጀርመን'ውን እንተ ኾነት፡ ኣመሪካ ሓገዟታ ደው ምስ ኣተብል ን'ን'ውን ምስ እስራኤል ማዕረ ማዕረ ክትጉዳዘ ከም ዘይትኽእል እየም እየም ክኢላታት ዘረድኡ። ኣብ'ዘን ዝሓለፉ ክልተ ዓመታት፡ ጀርመን ንእስራኤል ብዕልየናት ዩሮ ዝገመት ወተሃደራዊ ዕጥቂታት ብመልክዕ ሓገዝ ከም ዝሰጠታ እየም ጸብጸቡት ወሲኾም ዝሐለፉ።

ብመሳረት ተንተንቲ፡ ፖለቲካ ማእከላይ ምብራቕ፡ እስራኤል ኣብ ወሸመጥ ቓላ ሊኾነ ይኽእል ኣረጉ ንኡተካይዶ ወተሃደራዊ ሰርሐታት፡ ብዘይ ሓገዝ ኣመሪካ ንዘየና ክትቀጽሎ ኣይትኽእልን እያ። ክትሰርያም ገዲጹሐት ቀዳማታት'ውን እትኣቱ፡ ከቢድ ቁጠባውን ፖለቲካውን ነውጽታት ኪገጥማ ነም ዝኽእል እየም ክኢላታት ወሲኾም የረድኡ።

እስራኤል፡ ኣብዚ እዋን ብቀይዲ ቡኮኽ ተግባራታ ዓለምለኻዊ ሕጊ ዘይምልክታ ሃገር ኮይና ነም ዘላ እየም ብዙሓት ክኢላታት ፖለቲካ ዝሕቡሩ ዘለዉ። ካብ ምዕራባውያን ሃገራት ክምጠወላ ገዲጹሐ ደገፍን ተሓላቐትን'ውን ኣብዚ እዋን እናሽቀየ ይመጸእ ነም ዘሎ'የ ዝገለጸ።

እስራኤል፡ ኣብ ወሸመጥ ቓላ ብዙዃደዩ ኣልማሚ ደቡዓት፡ 10ታት ኣቡሓት ህጻናትን ኑብነ ጹራት ኣደታትን ግደ ሞትን ሰንኽልናን ኮይናም እየምኡ። ብዘይካ'ዚ፡ ካልኦት ብሞልየናት ዝቐጸሩ ሃገራት ቓላ'ውን ብሰንኽ ሕጽረት መሳረታውያን ሃለንቲ፡ ነገራት ጉጸጦን ተመሓላለፍቲ ሕምምነትን ተቓሊያም እየምኡ። ብዘወሰኽ፡ ጻርጋ ኩሉም ሃገርቲ ናይቲ ወሸመጥ ተጸበይቲ ህጹጽ ረድኤት ክኾኑ ተገዲደም እየምኡ። እስራኤል ግን ንኣውያት ፍልስጤማውያንን ተደጋጋሚ ኩነ ማሕበረሰብ ዓለምን ጸማም እኳኺ ብምሉኡ ንመጥቃዕትታታ መሊሳ ከተጻጽየ እያ ተራእዩ። እስራኤል ብዘይካ'ዚ፡ ኑቲ ካብ ወሸመጥ ቓላ ናብ ግብጺ ዘመሓልልፍ መሳመር ሪፋሕ ብምዕጽው፡ ኑቲ ቅልወላው ዝያዳ ኣብኢሳቶ እዩ። በዚ ምኽንያት እየ ከኣ ቀዳማይ ምሚስተር ቤንያሚን ናታንያሁ ብምሕበረሰብ ዓለም ክገጽግን ከም ናይ ኩናት ገበኛ ክጽላእን ዝተራእዩ።

ሎሚ ኣብ ERI-TV

ሰዓት	መደብ
10፡15	ብሚኒስትሪ ትምህርቲ፡ ዝዳሎ ኣካዳማያዊ መደብ
11፡45	ደርፊ
12፡00	ሃገራዊመዝሙር
12፡02	ዕላል ተመክሮ
12፡30	ዜና(ትግርኛ)
12፡50	ዜና ስፖርት
12፡55	መደብ ማህደር
13፡30	ዜና(ዓረብ)
13፡45	ሄሎ ደባይዋ
14፡45	ጨራ ጥዕና
15፡30	ብሚኒስትሪ ትምህርቲ፡ ዝዳሎ ኣካዳማያዊ መደብ
17፡00	ዜና(ትግርኛ)
17፡15	ደርፊ
17፡30	ዜና(ዓረብ)
17፡45	ሞዛይክ
19፡20	እትመት
18፡30	ዜና ትግረ
19፡00	ገለብ ደሓን
21፡00	ዜና (ትግርኛ)
21፡25	ማህደር ሓቂ 3ይ
22፡00	ዜና(ዓረብ)
22፡10	ሕዋራት 2ይ
22፡30	ዜና(እንግሊዝ)
23፡00	እንዳ ዝማም

"ዝተዋህበና ሸልማት፡ ሞራልናን ዓቕምናን ከነዛይድ ዝሕግዘና'ዩ" ተሸለምቲ ተማሃሮ

ዮሴፍ ሃይለማርያም
ሰእሊ፦ ዮውሃንስ መብራህቱ

ማእከላይ ደረጃ ቤት ትምህርቲ ዋርዓይ፡ ኣብ ዓመት ትምህርቲ 2025-2026 ኣብ ዝተኻየደ ሃገራዊ መርመራ 8ይ ክፍሊ፡ ልዕሊ 90% ነጥቢ ዝሞጽኡ ተማሃሮኡ፡ ሸልማት ብምህባ ኣተባቢዐ። ኣቦ'ቲ ብሄኩ ጣዘዝቲ ምርኢት ተማሃሮ ተሸጊዱ ብቑዓም 31 ጥቅምቲ ኣብ ቀጽሪ ናይ'ቲ ቤት ትምህርቲ ዝተኻየደ ሰኩርዃት ምዕዳል ሸልማት፡ ኣመሓዳሪ ን/ዝ/ ማይተመናይ ኣቶ ሰለመን ሃይሉ ጹሓፊት ህግደፍ ን/ዝ/ ማይተመናይ ወ/ሮ ጸገረዳ ተወልደን ካልኦት ሓሰፍቲ ናይ'ቲ ንኡስ ዞባ ተረኽቦምን ንብለጻት ተማሃሮ ሸልማት ዓዲሉምን።

ድሕሪ'ቲ ብዘየኽረ ሶምኢታት ዝጀመረ ሰኩርዃት ምዕዳል ሸልማት፡ ዳይረክተር ማእከላይ ደረጃ ቤት ትምህርቲ ዋርዓይ መም/ መሳ ብርሃየ ሓጺር ቃል ኣቐሚጠሉ። መም/ መሳ፡ ንእዉታት ተማሃሮን ወለድኡ፡ ነምኡ'ውን ዕዱማት ኢጋይሸኹ እንቋዕ ኣሓንሳእኩምን ወጽኢት ዘይሕሉል ጻዕርኹምን ጸንሪ ምክትታልኩምን ክትሓፍሱ ኣብቃዕኩምን ድሕሪ ምባል፡ ኣብ ሃገራዊ መርመራ 8ይ ክፍሊ፡ ካብ ዝተፈተኑ 352 ተማሃሮ፡ እየም 315 (89.8%) ናብ ታሕዝይ ክፍሊ፡ ነም ዝሓለፉ ሓቢሩ። ካብ'የም ዝሓለፉ፡ እየም 44 ተማሃሮ ልዕሊ 90% ነጥቢ፡ ኮመዞገ፡ ከለዉ፡ ካብኡየም እቶን 28 ደቂ ኣንስትዮ ምዃንን ድማ ኣረጋኢ።

ተማ. ናኣሚ ምስ ወለዳ

2ይ ደረጃ ትምህርትየም፡ ብዩሲፕሲንን ሃገረውትን እናተሃገዘ፡ ብቑዓትየም ዓቂምም ክቕጸሉ'ሞ፡ ንሃገርምን ህዘብምን እጃሞም ክወፍዩ፡ መም/ መሳ ተኣቢዩ። ኣብ መወዳኢታ ዳይረክተር ማእከላይ ቤት ትምህርቲ ዋርዓይ መም/ መሳ ብርሃ፡ ዓመት መጸኒ ንብለጻት ተማሃሮ ብወጸኢታቱ መዳልያታት ዝዞልወለዎም፡ ሎሚ ዓመት'ውን ንሄ ተማሃሮ መዳልያታትን ኑየም 4 ብሉጽ ድማ ብቤተሮ ዝተቐርጸ ፍሉይ ሸልማትን ዝዞልወለዎም ኣቶ ጻዊት ጸሃየ ምስርጓኡ ኣቕረብ።

ቀጻልና ንገለ ካብ ተሸለምቲ ተማሃሮን ወለዶምን ኣዘራሪቡና ነይሮም። ፈለማ 98.4% ኣምጺኡ ብቤተሮ ብክሉይ ዝተቐርጸን መዳልያን ወረቐት ምሃቡርን ዝዓተረት ሃብረም ተማሃራት ናኦሚ ተኽሌልያት ኢና ተመኪሮም።

ተማ. ሆሴእ ምስ ወላዲኡ

ተማሃራይ ሆሴእ የሳስ 96.8% ብምምጽኡ፡ መዳልያን ወረቐት ምሃቡርን ዝተሸለመ'ዩ። ተማሃራይ ሆሴእ፡ ዝ. ዓመት ክቡናሸፍ ዝጸቐዉ ንግዚኡ ብጽቡቕ ሰለ ዝተጠቐመሉ፡ ኣብ ክፍሊ ብጽሞና ሰለ ዝሰጥሉ፡ ኣብ ገዛ'ውን ብመደብ ሰለ ዘርንዐ ምዃኑ ይሕብር። ወለዱ'ውን፡ ካብ ቀዳማይ ክፍሊ ክሳብ ሕጂ ካብ እሞኡ ከይተፈልዩ ዘድሊ ናውቲ ትምህርቲ እናቐረበን ዘይተረድኦ እናሓገዙን ሰለ ዘተባብዕዎ፡ ዝ. ዓመት ንዓኑየም ነም ዘወፍዮ ገለጹ። ወላዲኡ ኣቶ የናስ ሚከኤል ብየይኡ፡ ሆሴእ ወዱ ካብ ንኣሽቱ ትትሩን ልዑል ተገዳስቱ ኣብ ትምህርቲ ዝሰርን ምዃኑ ጠቒሱ፡ ብውልቃዊ ጻዕሩን ጻዕሪ ናይ ወለዱን መምህራትን ተሓጊዙ፡ ኣቦ'ዚ ዓመት ክወጽሕ ምኽኣሉ፡ ሕጋነን ፀገብን ነም ዝኾነ ገለጹ። ቤት ትምህርቲ ንዘበረሉም ምትብባዕ ደማ ኣመሳጊኑ።

ተማ. የኅቤድ ምሃዮኝ

ተማሃራይ የኅቤድ ምሃዮኝ 96% ኣምጺኡ መዳልያን ወረቐት ምሃቡርን ዝተሸለመት'ዩ። ተማሃራት የኅቤድ፡ ዝ. ዓመት ብዕላ ውልቃዊ ጻዕሪ፡ ዘይሕሉል ደኽን ምትብባዕ ወለዳን፡ ነምኡ'ውን ሞራልን ምትብዓልን መማህራና ዝተገንጸፈዩ ምዃኑ ገለጹ። ተማሃራት የኅቤድ፡ ኣብ ኣጸናንፃ እትጥቀመሉ ሜዳ፡ ፈለማ ኣብ ክፍሊ ብጽሞና ነም እትደግሙ፡ ዘይሕሉ መጻናዕትን ምጽፋፍን ገይራ ንትምህርታ ትምህርቲ'ውን ሰለ'ቲ ዝዘርኦ ሸልማትን ምትብባዕን ኣመሳገኒና።

ተማ. ኤልያና ምስ ወላዲታ

መም/ መሳ ኣየብኡ፡ ንኹሉም ብሉጽ ነጥቢ ዝመጣዘኡ ተማሃሮኦም መዳልያን ወረቐት ምሃቡርን ክሸልምምም ምዃኖም ጠቒሱ፡ ብክላይ ኒታ 98.8% ነጥቢ ዘምጽኡት ሓንቲ ተማሃራትኡ ነዞን 98.4% ዘምጽኣ ሰለኦነ ተማሃሮን ድማ ብቤተሮ ብክሉይ ቅርጺ ዝተሰርሐ ሸልማት ነም ዝዕደል ሓቢሩ። እዚ ሳላ ፍረ ጻዕሪን ምወሃህደን ተማሃሮ፡ ወለድን መማህራንን ተመሃይቡ ዘሎ ብሉጽ ወጽኢት በት ትምህርተየም፡ ዝቐጸል ዓመት ልዕሊኡ መጠን ብቐዳት ነዞ ዘይዘኽል ንኽምዘኽል ገዲምት ምዃኑ ብምግለጽ ኮኡ ብኽቢ'ውን ጻዕሪ ቤት ትምህርቲ፡ ተማሃሮን ወለድን ክኸይል ኣቦ'ኻ'ኹሩ።

ንተሸለምቲ ተማሃሮ'ውን፡ ኣብ ናይ ሳልሳይ ደረጃ ትምህርቲ ዝተቐመጡ ሓደስቲ ተማሃሮ ብሞራል ንቒዖም ዝገበሩ ወጽኢት ከተመሰክብ ነም ዝድርኻ ኮኡ ገለጻቲልኩ። ተራ ወለዶን ዓቢይቲ ኤሕዋታን ኣዘዙ ዕዘብ ምዃኑ ዝጠቐሱ ተማሃራት ሩፍታ፡ እዚ ዓመት ንወለዳ ነም ተወፍዮ ሓብራትኩ። ንሩፍታ ወላዲታ ወ/ሮ ሓጺስ ጎይትኣም ብወሃኹ፡ ሩፍታ ንኣ ብኹሉ ንፍዕንን መነተወዳሊትን ኮይና ብዘለዓለ ነጥቢ ክትሸለም፡ ነምኡ ደማ ኣሰር ሰለኦነ ዓቢይቲ ኤሕዋታ ክትሰዕቡን ምብቑዓ ልዑል ሓጎስ ነም ዝተሰመን ገለጹ፡ ንቤት ትምህርቲ ንዘበረሉም ምትብባዕ ኣመሳገኒና።

ተማ. ኤልያና ምስ ወላዲታ

መም/ መሳ ኣየብኡ፡ ንኹሉም ብሉጽ ነጥቢ ዝመጣዘኡ ተማሃሮኦም መዳልያን ወረቐት ምሃቡርን ክሸልምምም ምዃኖም ጠቒሱ፡ ብክላይ ኒታ 98.8% ነጥቢ ዘምጽኡት ሓንቲ ተማሃራትኡ ነዞን 98.4% ዘምጽኣ ሰለኦነ ተማሃሮን ድማ ብቤተሮ ብክሉይ ቅርጺ ዝተሰርሐ ሸልማት ነም ዝዕደል ሓቢሩ። እዚ ሳላ ፍረ ጻዕሪን ምወሃህደን ተማሃሮ፡ ወለድን መማህራንን ተመሃይቡ ዘሎ ብሉጽ ወጽኢት በት ትምህርተየም፡ ዝቐጸል ዓመት ልዕሊኡ መጠን ብቐዳት ነዞ ዘይዘኽል ንኽምዘኽል ገዲምት ምዃኑ ብምግለጽ ኮኡ ብኽቢ'ውን ጻዕሪ ቤት ትምህርቲ፡ ተማሃሮን ወለድን ክኸይል ኣቦ'ኻ'ኹሩ።

ንተሸለምቲ ተማሃሮ'ውን፡ ኣብ ናይ ሳልሳይ ደረጃ ትምህርቲ ዝተቐመጡ ሓደስቲ ተማሃሮ ብሞራል ንቒዖም ዝገበሩ ወጽኢት ከተመሰክብ ነም ዝድርኻ ኮኡ ገለጻቲልኩ። ተራ ወለዶን ዓቢይቲ ኤሕዋታን ኣዘዙ ዕዘብ ምዃኑ ዝጠቐሱ ተማሃራት ሩፍታ፡ እዚ ዓመት ንወለዳ ነም ተወፍዮ ሓብራትኩ። ንሩፍታ ወላዲታ ወ/ሮ ሓጺስ ጎይትኣም ብወሃኹ፡ ሩፍታ ንኣ ብኹሉ ንፍዕንን መነተወዳሊትን ኮይና ብዘለዓለ ነጥቢ ክትሸለም፡ ነምኡ ደማ ኣሰር ሰለኦነ ዓቢይቲ ኤሕዋታ ክትሰዕቡን ምብቑዓ ልዑል ሓጎስ ነም ዝተሰመን ገለጹ፡ ንቤት ትምህርቲ ንዘበረሉም ምትብባዕ ደማ ኣመሳገኒና።

መም/ መሳ ብርሃነ

ተማሃራይ ሰናይ ኤርምያስ፡ 90% ኣምጺኡ መዳልያን ወረቐት ምሃቡርን ዝተሸልመ'ዩ። ተማሃራይ ሰናይ፡ ብዩሲፕሲ'ውን ምትብባዕን ምክትታልን ወለዱን ሓንቲ መማህራኡን ዝዞልወለዎም፡ ነም ዝዕደል ሓቢሩ። ተማሃራይ ሰናይ ኣብ ክፍሊ ብጽሞና ሰለ ዘርንዐ ምዃኑ ይሕብር። ወለዱ'ውን፡ ካብ ቀዳማይ ክፍሊ ክሳብ ሕጂ ካብ እሞኡ ከይተፈልዩ ዘድሊ ናውቲ ትምህርቲ እናቐረበን ዘይተረድኦ እናሓገዙን ሰለ ዘተባብዕዎ፡ ዝ. ዓመት ንዓኑየም ነም ዘወፍዮ ገለጹ። ወላዲኡ ኣቶ የናስ ሚከኤል ብየይኡ፡ ሆሴእ ወዱ ካብ ንኣሽቱ ትትሩን ልዑል ተገዳስቱ ኣብ ትምህርቲ ዝሰርን ምዃኑ ጠቒሱ፡ ብውልቃዊ ጻዕሩን ጻዕሪ ናይ ወለዱን መምህራትን ተሓጊዙ፡ ኣቦ'ዚ ዓመት ክወጽሕ ምኽኣሉ፡ ሕጋነን ፀገብን ነም ዝዕደል ገለጹ። ወላዲኡ ኣቶ የናስ ሚከኤል ብየይኡ፡ ሆሴእ ወዱ ካብ ንኣሽቱ ትትሩን ልዑል ተገዳስቱ ኣብ ትምህርቲ ዝሰርን ምዃኑ ጠቒሱ፡ ብውልቃዊ ጻዕሩን ጻዕሪ ናይ ወለዱን መምህራትን ተሓጊዙ፡ ኣቦ'ዚ ዓመት ክወጽሕ ምኽኣሉ፡ ሕጋነን ፀገብን ነም ዝዕደል ገለጹ። ወላዲኡ ኣቶ የናስ ሚከኤል ብየይኡ፡ ሆሴእ ወዱ ካብ ንኣሽቱ ትትሩን ልዑል ተገዳስቱ ኣብ ትምህርቲ ዝሰርን ምዃኑ ጠቒሱ፡ ብውልቃዊ ጻዕሩን ጻዕሪ ናይ ወለዱን መምህራትን ተሓጊዙ፡ ኣቦ'ዚ ዓመት ክወጽሕ ምኽኣሉ፡ ሕጋነን ፀገብን ነም ዝዕደል ገለጹ። ወላዲኡ ኣቶ የናስ ሚከኤል ብየይኡ፡ ሆሴእ ወዱ ካብ ንኣሽቱ ትትሩን ልዑል ተገዳስቱ ኣብ ትምህርቲ ዝሰርን ምዃኑ ጠቒሱ፡ ብውልቃዊ ጻዕሩን ጻዕሪ ናይ ወለዱን መምህራትን ተሓጊዙ፡ ኣቦ'ዚ ዓመት ክወጽሕ ምኽኣሉ፡ ሕጋነን ፀገብን ነም ዝዕደል ገለጹ።

ተማ. ሰናይ ምስ ወላዲቱ

መማህራትን ዝ. ዓመት ክወጽሕ ነም ዘኽኣለ ብምሕባር እዚ ሸልማት ፍሉይ ሞራልን ሓሸሽን ነም ዝፈጠረሉ ገለጸ። ወላዲቱ ወ/ሮ ሰናይት በርሀ'ውን ሰናይ ወዳ ብኾነ ጻዕሪን ተገዳስቱን ዝ. ዓመት ክቡናሸፍ ምብቑዑ ዘተሰምጣ ሓሸሽን ሓብንን ብምግለጽ፡ ብኣድራ'ውን ዘድሊ ሓገዘን ቀሪቡን ነም ዝዘረሉ ኣረጋኢ። ተራ ወላዲ ኣብ መንፍስትን ዓመትን ወላድ ወሂ ሰለ ዝኾኑ ወለዲ ምክትታሎም ነዘይዱ ተጓቢዩ።

ኣቶ ሃብየም ተኸስቱ፡ ንሃገር ዓመታት ነም ኣቦ መንዝርን ኮሚቴ ወለድን ኣባል ኮሚቴ ወለድን ኮይኑ፡ ኣብ ኣብያተ ትምህርቲ ቀደሓ ባሕረ፡ ኣስመራ ሓፊሻውን ዋርዓይን ዝዘርሐን ዝዘርሕ ዘሎን ዜጋ እዩ። ንኡ፡ እዚ ብዘማሪ በት ትምህርቲ ዋርዓይ ተረኽቦ ዘሎ ወጽኢት፡ ኣብዙ ብሉጽ፡ ብቑዓቱ ደማ ፍረ ጻዕሪ ተማሃሮን መማህራንን ምኽኣ'ውን ወለዲ ንእዉታት ደቓም ካብ ህጻንኦም ጀሚርዎም ግቡእ ክንእነን ናብዮትን ምክትታልን ሰለ ዝገበሩ ዝተሓሰነ ምዃኑ ሓቢሩ። እዞም ተማሃሮ ተረኽቡዙ ዜጋታት ናይ'ዛ ሃገር ሰለ ዝኾኑ፡ ክነኩሉና ኣቦ'ቲ ዝብጽሕ ንኾለጽሐም ናይ ከልና ሓላፍነትን ጾርን ምዃኑ ደማ ኣረጋኢ። ማእከላይ ደረጃ ቤት ትምህርቲ ዋርዓይ፡ ብሉጽ መጻንሒ ህጻናት፡ ብቑደዮ ዝመሃሩሉ ክልተ ክፍልታት፡ ክፍሊታት ላቦራቶሪ ንተማሃሮን መማህራንን ዘገልግል ግቡእ ቴስቪ'ናትን ካልኢ ናውቲ ትምህርትን ዓጠቒ ዝቕረዱ ዘሎ ጊኒን ደማ ንኢዱ።

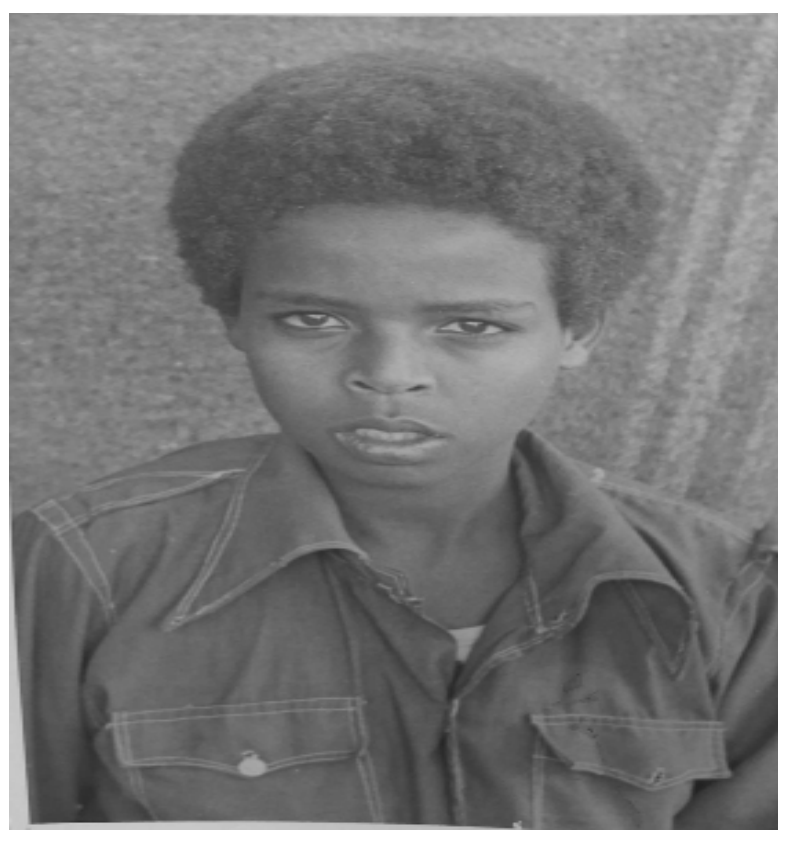
ማሕደር ጀጋኑ

ሽሞንዲ ዑቕባሚካኤል

ዕቃብ ብረት መሰርዕ ሰሜንን ኣግማሉን

4ይ ክፋል

ኣብ ሳልሳይ ክፋል ዛንታ ዕቃብ ብረት ማሰርዕ ሰሜኑ ንህርያት መጻዋኛ ኣሞሚል ኣመልኪትና ዘኒና ኔርና፡፡ ከምኡ'ውን ኣብ መንጎ ማሰርዕ ግርግር (ሰሜን) ማእከላይ ቦታ ዕቃብ ኣጸዋር ሃዳሙን ኣብ መወዳእታ 1980ታት ብዘዕባ ዝቶደድ ዝነበረ ኣሞሚል ተጠቒምካ ኣጸዋር ናይ ምቅባል ጸዕቂ፣ ድሕሪ ምሕራር ከተማ ኣፍዓበት ግን ምዕራባዊ ከተማታት ሓራ ስለ ዝኾና፣ እዚ ስራሕ'ዚ ብመኪና ይግዓዝ ከም ዝነበረ፣

ስዉእ ዳኒኤል ገብራይ

ብመኪና ኣብ መእሰራ ተራጊፉ ኣቲ ኣስታት 60 ጸዕኑት ገመል ዝኾውን ናብ ግርግር ንምግዓዝ ብ19 ግንቦት 1988 ወጋሕታ ናይ ምፍንጻር ሓደጋ ከም ዘጋጠመ፣ ከም ሳዕቤኑ ድማ ህይወት ኣርባዕተ ተጋደልትን ኣርባዕተ ጥሪትን ምስ ሓመሽተ ገመል ተኸሲሩ፡፡ ብቲ ዝተኸስተ ሓደጋ ንህዝቢ ግርግር ከም ዘሰንበደን ኣብ ምጥርናፍ ናይቶም ምስ ጸዕኑቶም ሰዝቢደም ዝጠፍኡ ኣሞሚል'ውን ልዑል ምትሕብባር ከም ዝገበሩ ተሪኽና ኔርና፡፡ ንሎሚ እምበኣር ኣሳእል ናይቶም ኣብ ግርግር ዝተሰውኡ ተጋደልቲ ኣሪና ነቕርበልኩም፡

ተጋዳላይ፡ ዃናይ መኣብሮ ህይወቱ ምስ ከንታትን ከብጦን ብምዝማድ ዝተፈላለየ ዓይነት ምትዕጽጻፋት ክዛበር ልሙድ ተርእዮ ነበረ፡፡ ኣብ ሓደ ቦታ ንሰሙናት ኣዋርሕ ክጸንሕ ከም ዝኽእል እንተ ግሚቱ ካብ ምስራሕ ጽላል ጀሚርካ ክሳብ ንመኣብሮኡ ክጠቅሙዎ ዝኽእሉ ኩሉ ነገራት ከመሓየሸ ሓርኮትኮት ይብል፡፡ ሕርሻን መጓሰን ከይተረፈ ከፍርን ከጥርን ተበሎሶታት ይወስድ፡፡ እዚ፡ ኣብ ርእሲ'ቶም ልሙዳት ናይ ማእቶት፡ ስፖርትን ትምህርቲ ኣካዳምን ፖለቲካን ንጥፈታት ማለት እዩ፡፡ ኣብ ኣሃዱ ማሰርዕ ሰሜን'ውን እዞም ንጥፈታት'ዚኣቶም ልሙዳት ነበሩ፡፡

ንኣብነት፡ ኣብ 1982 ኣብ ምሉዕናይ ከለዉ፡ ደርሁ ኣጥርዮም ነበሩ፡፡ ጽቡቕ ፈርያናሎም እንቋቑሖ'ውን ክኣርዩ ጀሚሮም፡፡ ነገር ገድሊ ግን ምሉእነት ኣይነበሮን ጸላኢ ናብ ምሉዕናይ ስለ ዝወረረ፡ ማሰርዕ ሰሜን ድማ ንብረታ ወጊና ጠርኒፋ ንከተዝልቕ ወሰነት፡፡ ጉዳይ ናይ'ተን ደርሁ ግን ኣጸጋሚ ኮይኑ፡፡ ህይወታውያን ስለ ዝኾና፡ ከም ኣጸዋርን ካልእ ንብረትን ኣብ ትሕተ-ብዩታዊ መኽዘን ዝቕመጣን ዝሕብኣን ኣይኮናን፡፡ ስለ'ዚ ሓንቲ ብልጽቲ ዝበሉዋ ሓሳብ ኣንቂሎም፥ ደርሁ-ቶም ምስ ሓንቲ ኣታይ ጓል ምሉዕናይ ከጸግዐወን ብምውሳን፡ "ክሳብ ንምለሲ ሓዝልና" ኢሎም ገዲፎምለን፡፡ "እንተድኣ ሓቲቶምኺ 'ናተይ እየን' ድኣ በልዮም ኢኺ" ኢሎም ተላብዮም ሓዲጎምለን ኣዘለቒም፡፡

ንሳቶም ካብቲ ዓዲ ምስ ተኣልዩ ወድ-ጉ፡ ከይደንጎዩ ንምሉዕናይ ኣተዉ'ሞ እንተስ ሓብሬታ ረኺቦም እንተስ ብጥርጣሬ ነተን ኣታይ "ኣይ፡ እዘን ደርሁ ናይ መን'የን" ኢሎም ሓቲቶምወን፡፡

ኣታይ፡ "ናተይ" በለኦም፡፡

ወድ-ጉ፡ "እሺ ናትኪ ምኻን ምሓለ፣"

"ምምሓል'ሲ ኣይምሕልን'የ፣ ግን ናተይ እየን" ኢለን መለሳ፡፡

ወድ-ጉ፡ ኣታይ ስለ ዘይመሓላ ዘይናተን ምኻን ኣረጋጊጾም፡ ንደርሁ ተጋደልትን ኣታይን ለኻሺሞም ኣኪቦመን ተዓዚሩ፡፡ ወድ-ጉ ካብ ምሉዕናይ ለቒቖም ናብ መጠሊ ቦታኦም ድሕሪ ምምላሶም፡ ኣምዳድ ማሰርዕ ሰሜን ደርሁታ ክትረክብ ናብ ኣታይ ከደት፡፡ ግን ደርሁ ኣምዳድን ናይ ኣታይን ብወድ-ጉ ስለ ዝተወሰዳ ሓንቲ ጫቕጭ'ኳ ኣይጸንሓተየምን፡፡ እተን ኣታይ ጸላእቲ ነተን ደርሁ ብሽመይ

ስዉእ ገብረክርስቶስ ሃብተ

ከም ዝወሰዱወን ምስ ገለጻሎም፡ ሓደ ብቲ ኸንታት ዝተቐጥዐ ኣባል ዕቃብ ብረት፡ ናብ ኣታይ እናጠመተ፡ "ዕደ፡ ናተይ እየን ዘይትብልዮም! ሰኣን ሓንቲ ጠቓዕ ኣብልካ ምምሓልሲ ደርሁት ኣውሲደክየኽ" ኢለወን፡፡

* * *

ሰራዊት፡ ካብ ናይ ገዛእ ርእሱ መጽበር እናተበሰ ክጥፍን ክወፍርን ምግባር ብውተሃደራዊ ደስፕሊን ንምሓዙን ንምቕያዱን ሓጊዚ እዩ፡፡ ኣብ ማእከል ህዝቢ ከተቐምጦ ምፍታን ግን ብቑዳምነት ንናይ ገዛእ ርእሱ ጸጥታዊ ውሕስነት ኣየተኣማምንን፡ እቲ ሰራዊት'ውን ምስ ህዝቢ ዘየረዳድእ ጉዳይ ክፍጠር ተኽእሎታት ኣሎ፡፡ ኣብ ተጋደልቲ ብፍላይ ኣብ ድሕሪ ማስመር ዝንቀሳቐሳ ኣሃዱታት፡ ምስ ህዝቢ ተሓዋሲን ዘካይዳኦ ናይ ምትሕግጋዝ ንጥፈታት ልሙድ ስለ ዝነበረ፡ ኣብ መንጎ ህዝብን ተጋዳላይን ናይ ምትእምማን መንፈስ'ውን ስለ ዝነበረ፡ ሓይልታት፡ ንሓደ መዓልቲ እንተ ነውሓ ሳልስቲ ኣብ ሃዳሙን መረባዕን ዓዲ ከም መጽለልን መዕረፍን ክጥቀማ ይኽእላ ነይረን፡፡ ገለኣን ክፍልታት ውድብ ግን ሰብ ዘይነብረሉ ዕጹው ገዛ ከፊተን ከም ቤት ጽሕፈታትን መዕቀቢ ንብረተንን ገይረን ንነውሕ ዝበለ ግዜ ይቕመጣ ነይረን እየን፡፡

ስዉእ ኣስገደ ተኽላይ

ኣብ ከምዚ፡ እቲ ተጋዳላይ፡ ክብርታት ገድሊ ዝዓቀበ ዲስፕሊን ሓልዩ ምስ ህዝቢ ይዋሳእ ነይሩ፡፡ ግን ከኣ ሰባት ከም ምዃኖም መጠኑ ምስ ምልምማድን ዘይጋጥም ርክብ፡ ኣብ መንጎ ሓደ ኽልተ ኣንጻር ጾታ ሲቪልን ተጋደልትን ናብ ዘይሕጋዊ ጾታዊ ርክብ ክምዕብል ደርእ ነይሩ፡፡ ንኣብነት፡ ኣብ ማሰርዕ ዕቃብ ብረት ግርግር ዘጋጠመ ክጥቀስ ይከኣል፡፡

ሓንቲ ወይዘሮ ናብታ ማሰርዕ እናመጸኣት ናይ ኣካዳሚያዊ ዓቕሚ ከተማዕብል ትጽዕር ነይራ፡፡ ሓደ ካብቶም ዝሕግዙ ዝነበሩ ብጾትና ግን ክጽሕው ምምሃርን ምስትምሃርን ኣካዳሚ ዝኸደ ምስኣ ፍሉይ ርክብ ጀሚሩ፡፡ ገለ ካብ ኣባላት፡ ከንታቱ ኣቀራርባን ኣጠማምታኡን ደረት ይሓልፍ ከም ዝነበረ ከስተብህሉሉ ጀሚሮም፡፡ ተጸናጺኖም ድማ ምስኣ ሰጋዊ ርክብ እናፈጸመ ረኺቦሞ፡፡ እዚ ሰብ ካብቶም ዝነበሩ ኣባላት ዝገደመ፡ ብስለት ኣተሓሳስባኡን ዕድመኡን ዝሓሸ እዩ ነይሩ፡፡ እንተኾኑ ኣብዚ ጉዳይ'ዚ ብፍቶት ጓል ኣንስተይቲ ተሳዒሩ፡፡ ክብርታት ኣሃዱን ውድብን ግሂስካ ተባሂሉ ድማ ኣብ ቅድሚ ኣባላቱ ነብሰ ነቐፌታ ክገብር ከም ዘለዎ ተሓቢሩዎ፡፡ ምኽንያቱ፡ ኣብ ሰሜን ዝነበሩ ኣባላት፡ ብዙሕ ግዜ ምስ ህዝቢ ርክብ እናገበሩ ግን ኣብ መንጎኦም ከምዚ ዓይነት ተርእዮ ክኽሰት ንምጀመርታ ግዜ እዩ ነይሩ፡፡ ዳርጋ ኩሎም'ቶም መንእሰያት ኣብ ስርሖም ዕቱባትን ብዲስፕሊን ቅዱዳትን እዮም ነይሮም፡፡

እቲ ምስታ ወይዘሮ ጌጋ ዝፈጸመ ብጻይ ከኣ ኣብቲ ኣሃዱ ዘሎ ቀይድን ዲስፕሊንን ተረር ምኻኑ ኣጸቢቑ ስለ ዝፈልጥ፡ ኣብ ቅድሚ ኣባላት ብኸምዚ ክቃላዕ ከቢድ ጉዳይ ኮኑ፡፡ ክጸውሮ ስለ ዘይከኣለ ድማ ሃንደበት ኣብ መስከረም 1988 ካብታ ኣሃዱ ተሰወረ፡፡ ምጥፋእ ናይቲ ብጻይ ከኣ ኣብ ኣባላት ኣምዳድ ከቢድ ጸጥታዊ ስግኣት ኣኸተለ፡፡

ኣብ ዕቃብ ብረት ድሕሪ ማስመር ጸላኢ፡ ሓደ ኣባል እንተ ጠፊኡምም፡ ከም ካልኦት ኣሃዱታት ህዝባዊ ግንባር ተራ ጉዳይ ኣይኮነን፡ ኣብ ካልኦት ኣሃዱታት፡ ሓደ ተጋዳላይ ናብ ጸላኢ ኢዱ እንተ ሂቡ፡

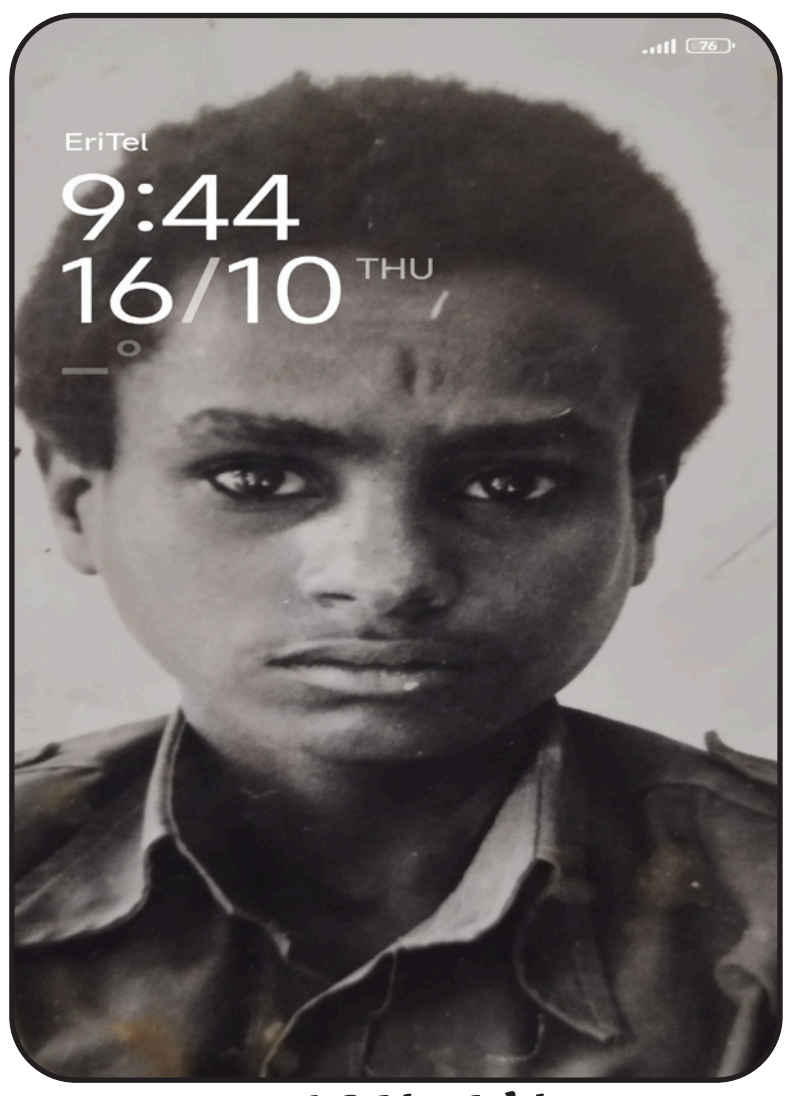

ስዉእ በረኸት ፍስሃየ

ብዙሕ ኣሸጋሪ ኣይኮነን፡፡ እቲ ንሱ ንጸላኢ ከቕብሎ ዝኽእል ሓበሬታ ድሩትን ንእሽቶን ስለ ዝኾነ ዒቢ ስክፍታ የብሉን፡፡ ሓደ ኣባል ዕቃብ ብረት ንጸላኢ ኢዱ እንተ ሂቡ ግን ኣዕናዊ እዩ፡ ብዘዕባ ኹሉ ንሱ ዝፈልጦ መኽዘናት ኣጸዋር ንጸላኢ ሓበሬታ እንተ ኣቕቢሉ፡ ጸላኢ፡ እንተተሓመቐ ብኸቢድ ቦምባታት ነፈርቲ ገይሩ ከሰውዎ ይኽእል'ዩ፡፡ ስለ'ዚ፡ እቲ ኣባል ካብታ ማሰርዕ ድሕሪ ምስዋሩ ሎሚ ጽባሕ እናበልካ ክሳብ መዓልቡ ዝረጋገጽ ምጽባይ ዘድልዩ ኣይነበረን፡ ነቲ ኣጸዋር፡ ተቐላጢፍካ ካብ ተሓቢኡሉ ዝነበረ ቦታ ኣልዒልካ ኣብ ሓድሽ ቦታ ክቕበር ነይሩዎ፡፡

እታ ማሰርዕ ንስራሕ ክትብገስ እንከሎ ክራማት ምስ ምንባሩ ከቢድ ስራሕ ይጸብያ ነይሩ፡፡ ምኽንያቱ ኣቲ ዝፈሓርኖ ምስ ከብቡኡ ኸኽተመሳሰሎ ካብ ኣብ ግዜ ሓጋይ ዝያዳ ኣብ ግዜ ክራማት ኣጸጋሚ እዩ፡፡ ኣብ ግብሪ ንምትግባሩ ዝሓተተ ጉልበት ከኣ ዳርጋ መሰከፒ ኣይነበረን፡፡ ኸኸሉ'ቲ ብዘጠፍአ ብጻይና ዝፍለጥ ትሕተ-ብዩታዊ መኽዝናታት ሰሜን ኮዒትና ናብ ሓድሽ ቦታ ከነግዕዝ ከቢድ ድኻም ሓቲቱና፡፡

ድሕርና ከም ዘረጋገጽናዮ ግን እቲ ካብና ዝጠፍአ ኣባል ንጸላኢ ኢዱ ኣይሃበን፡፡ እቲ ዘጋጠሞ ጉዳይ ግዲ ነውጺ ፈጢሩሉ ክሳብ ንሱዳን ማሳገሪ መንገድታት ዘጸንዑ

ተዓገስ ሓጎስ

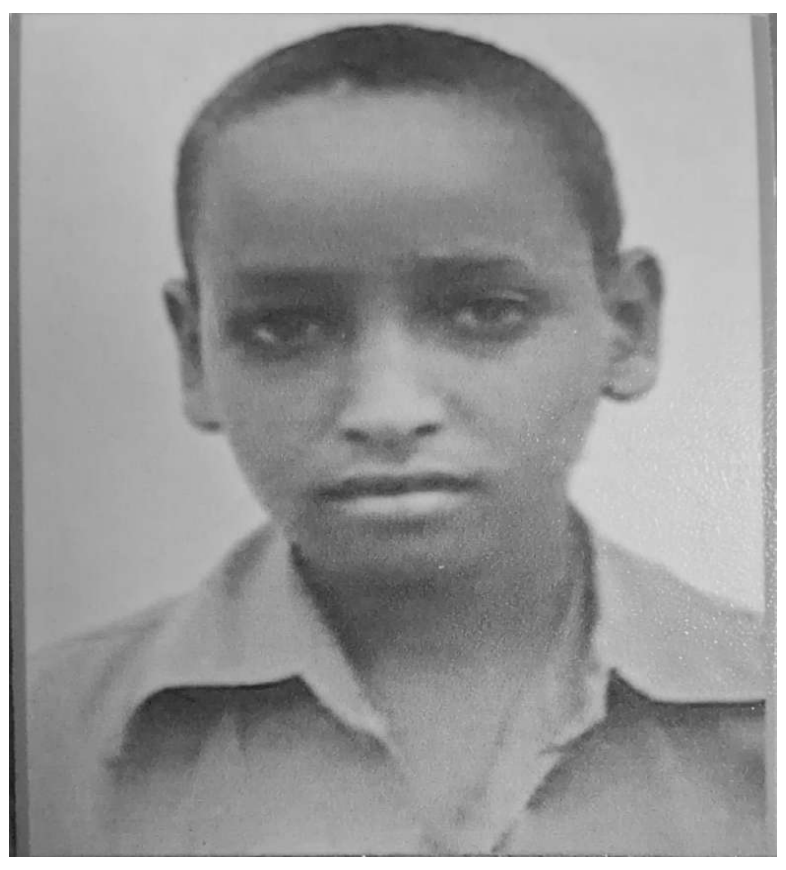
እታ ወይዘሮ ኣብ ዘለዎ ከይዳ መግቢ እናብጽሐትሉ ንሓደ ወርሒ ዝኸውን ኣብ ብዕንቲታት ገርጂም ተሓቢኡ ጸኒሑ፡፡ ድሕሪኡ ንሱዳን ከም ዝኸደ ተፈሊጡ፡፡

ካብቲ ኣብ ድሕሪ ማስመር ጸላኢ ዝነበርና ኣስታት 80 ዝኾውን ትሕተ ባይታዊ ግዝውትን ጎናጉድን ብኸዕሚ ዝበለ ጥንቁቕ ኣገባብ ስለ ዝተሓዘ ዝነበረ ክሳብ ግዜ ናጽነት ኣብ ትሕቲ ጸላኢ ዝወደቐ ኣጸዋር ኣይነበረናን፡፡ ምናልባት፡ ካብ ክልተ ሰለስተ ዘይጠዝዝ ጉናጉዲ ኣብ ምህናጹ ወይ ብምኽንያት ባህርያዊ ጸገማት ንሓደጋ ዝተቓልዐ ነይሩና፡፡ ከሎ ገና ኣሉታዊ ሳዕቤን ከይመጽእ ድማ ብእዋኑ መፍትሒ ተገይሩሉ፡፡

ካልእ፡ ኣብ 1986፡ ኣብ ከባቢ ከረበኻ ዝተሰርሐት ትሕተ ባይታዊ ገዛ ነይራ፡፡ ንሳ ካብቲን ቅድሚኡ ግዜ ኣብ ሰሜን ዝተሰርሓ ዝዓበየት ኮይና ግን ኣገልግሎት ከይዛበት ብጦር ተቓሊዓ፡፡ እዚኦ ካብቲን ኣዝየን ዘሕዝናና እያ ነይራ፡፡ ኣባላት ዕቃብ ብረት፡ መኽዚ ትሕተ ባይታዊ ገዛ ክሰርሑ ከለዉ፡ ኣብ በረኻን ዳርጋ ፍጹም ሰብ ዘይንቀሳቐሰሉ ከባቢን እዮም ዝመርጹ፡፡ ማይ ዘለዎ እንተኾይኑ፡ ናይ ጓሶት ምንቅስቓስ ክህሉ ስለ ዝኽእል ተመሪጹ ኣይፍለጥን፡፡ ተጀሚሩ ኽሳብ ዝውዳእ ብቐርጠው ጉልበትን ብስቱርን ኣብ ትሕቲ ጸኑዕ ክትትል ዋርድያ፡ ካብ ክልተ-ሰለስተ መዓልቲ ኣብ ዘይነውሕ ግዜ ይውድኡዎ፡፡

እታ ንዓይኒ ህዝቢ ተቓሊዓ ዝተረፈት ጉድጓድ ግን ብሰንኪ ተኸቲሉ ጸገማት ኣብ ምስራሓ ሓሙሽተ መዓልቲ ወሲዳ፡፡ ነቲ ኣብ ሓለዋ ዝነበረ ሰብ'ውን እቶም ጉርር ከም ዝረኣዩዎ ተረጋገጸ፡፡ ብኡ ድማ እታ ስራሕ ከም ዝፈሸለት ተፈሊጡ፡፡

ንኣባላት ዕቃብ ብረት፡ ኣብ ከምዚ

ጸሓፊ ደበሳይ ተስፋዝጊ

ዝበለ ስራሕ (ካብ ጉድጓድ ኣጸዋር ኣብ ምውጻእ ወይ ምቕባር) እንክለዉ፡ ዘይተጸበዩዎ ሃንደበታት የጋጥሞም ነይሩ፡፡ ኣብ ከባቢ ከረበኻ ናይ ሓደ ሰዓት ጉዕዞ ንሩብ ከረበኻ ሓሊፍካ ካብ ቀጥታ መገዲ 500 ሜትሮ ዝኸውን ንደቡብ ድሕሪ ምልጋስ ሓንቲ ተተኻሲቲ ዝተቐብረላ ጉድጓድ ነይራ፡፡ ክልተ ኣባላት፡ ሰለስተ ኣሞሚል ሒዞም ኣጸዋር ከውጽኡ ለይቲ ተበጊሶም፡፡ ጎላጉል ስለ ዝኾነ እቲ መእለዪ መገዲ ኣደናጋሪ ዳርጋ ብሓገዝ ኣሞሚል'ዩ ዝፍለጥ፡፡ እቲ ኸባቢ ብዘይካ እንስሳ ዘገዳም፡ ሰብ ዘይንቀሳቐሰ ደረቕ ቦታ እዩ፡፡ እዞም ሰባት ጥራሕ ነብሶም ኮይኖም፡ ይኸዱ ነበሩ፡፡ ግን ዘይተጸበይዎ፡ ሓደ ገመል ዝጠፍአ ጕራይ "ምሱብ … " እናበለ ኣብ ጥቓኦም በጺሑ፡፡

እዞም ተጋደልቲ፡ ሃንደበት፡ እሞ ኸኣ ኣብ ሰብ ዘይንቀሳቐሶ በረኻን ለይትን ድምጺ ብምስምዖም ደንጸዩዎም፡፡ እዚ ጕራይ እናቐረበ መጺኡዎም፡፡ እዞም ተጋደልቲ፡ 'እንታይ ዝኾነ'ካ ኢኻ' እንተ ኢሎሞ፡ እንታይ ይሰርሑ ከም ዘለዉ ተፈሊጡ ንሓደጋ ምቕላዕ ኮይኑ ረኺቦዎ፡፡ ግን መልሲ ዘይምሃቡ እዮም መሪጾም፡፡

እቲ ጕራይ ኣብ ጥቓኦም ምስ በጽሐ፡ ጥራይ ነብሶም (ብዘይ ክዳን) ሓፍ ኢሎም ደው ብምባል፡ ከም ዝሓ ማርሞ ተተሓሒዞም ትም ኢሎም፡፡ እዚ ጕራይ ብዘይካ ደረቕ ትርኢት ዝኾነ ደምጽን ምንቅስቓስን ምስ ሰኣነ ብፍርሒ ኣንቀጥቀጠ፡፡ "ብስምኣብ! ብስምኣብ! ሸጣን! ሸጣን!" እናበለ ግልጽ ከይበለ ዕርብ ኣለ፡፡ ድሕሪ ምህዳሙ፥ እቶም ተጋደልቲ ስራሖም ፈጺሞም፡፡ እቲ ጕራይ ግን ብግዜ ለይትን ጸምጸም በረኻን ከምኡ ዓይነት ምስሊ ኣጋጢሙዎ ካብ ሸጣን ምባል ሓሊፉ እንታይ ክብል ይኽእል፡፡ ሳላ ከምኡ ዝተገብረ እዛ ጉድጓድ ክሳብ ደሮ ናጽነት ካብቲን ውሑሳት ተተኻሲቲ ዝተኸዘላ ኮይና ጸኒሓ፡፡ 'ሰይጣን እንደዩ ተራእዩ' መን ከደፍሮ፡፡

ስዉእ ክፍለጼን ኣስፍሃ

ይቕጽል

ደበሳይ ተስፋዝጊ - ማ/ምርምርን ሰነዳን

ቤ/ጽ ሓለቓ ጠ/ሰታፍ

ሓዳስ
ናድነት ደስበለ - ሓበን ገብረአምላኽ-ሳምራዊት መለስ

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ዓረዛ

ወ/ሮ ኣድሓነት ሕድሩ መንገሻ፡ ብዓል ቤተይ ሰለሙን ዑቕባስላሴ ገብረሚካኤል ስለዝተሰወኡ፡ ንዒይ ናይ መጽምዲ መሳለይ ይተሓለወለይ፡ 7 ደቅና ከኣ ወረስቲ ምኻናም ደረጋገጸሉም ሰለ ዝበሉ፡ ዝቃወም እንተለሉ፡ ን23/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ድሌት መብረሃቲ ተወልደ ምኳል ተሪፉ፡ ዘመን መብረሃቲ ተወልደ ተዛሊ ይተኣረመሊይ ሰለ ዝበሉ፡ ዝቃወም እንተለሉ፡ ን12/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ድባርዋ

ኣቶ ተኽፉይ ሃብተዝጊ ድሪር፡ ብዮልቲ ቤተይ ገዲይ ዓንደማርያም ተኽፉማርያም ሰለዘተወውኡ፡ ንዒይ ናይ መጽምዲ መሳለይ ይተሓለወለይ፡ 5 ደቅና ከኣ ወረስቲ ምኻናም ደረጋገጸሉም ሰለ ዝበሉ፡ ዝቃወም እንተለሉ፡ ን24/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ኻላ

ንብረሃወት ሸሻይ መምህነቱ፡ ምኳል ተሪፉ፡ ኣርን ሸሻይ መምህነቱ፡ ተዛሊ ይተኣረመሊይ ሰለ ዝበሉ፡ ዝቃወም እንተለሉ፡ ን01/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡
ተሸፍም ብርሃነ ንብረሰላሴ ምኳል ተሪፉ፡ ተሸፍም ብርሃነ መሳቱል ንብረሰላሴ ተዛሊ ይተኣረመሊይ ሰለ ዝበሉ፡ ዝቃወም እንተለሉ፡ ን10/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ መቐርካ

ለተብርሃን በረኸት ንብረሰላሴ ምኳል ተሪፉ፡ ለተብርሃን በረኸትኣብ ንብረሰላሴ ተዛሊ ይተኣረመሊይ ሰለ ዝበሉ፡ ዝቃወም እንተለሉ፡ ን23/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ማይ ምነ

ኣብ ዖቕባይ ኪዳነ ምኳል ተሪፉ፡ ያዔ ዖቕባይ ኪዳነ ተዛሊ ይተኣረመሊይ ሰለ ዝበሉ፡ ዝቃወም እንተለሉ፡ ን24/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ጸሮና

ኣቶ ኣብርሃም ተኽኤ መሓረ፡ ኣባይ ተኽኤ መሓሪ ዑቕባይ ሰለዞረቡ፡ ኣነ ምስ 7 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምኻንና ደረጋገጹልና ሰለ ዝበሉ፡ ዝቃወም እንተለሉ፡ ን26/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ማሕመድ መሓመድ ሓምድ ምኳል ተሪፉ፡ ማሕሙድ መሓመድ እድሪስ ተዛሊ ይተኣረመሊይ ሰለ ዝበሉ፡ ዝቃወም እንተለሉ፡ ን10/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ዒላበርዕድ

ጸጋ ተስፉዝጊ ዓንደምካኤል፡ ብዮል ቤተይ መጫሮ ዕዋል መንደር ሰለዞረቡ፡ ኣብ ዝኦዞቑስ ይኹን ዘይንዞቑስ ንብረቱ ልቮኦነ Tin ER 00009190 LIC No EL00010457 ነዋምኡ'ውን Tin No 6010807 ዝኾነ ወላድ ሰለ ዘይብሉ፡ ኣነ ዋራይ ወረሲት ምኻኒይ ደረጋገጺለይ ሰለ ዝበሉት፡ ዝቃወም እንተለሉ፡ ን26/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ወ/ሮ ለተጸየን ረድኢ ባህታ ምኳል ተሪፉ፡ ለተጸየን ረድኢ ባህታ ተዛሊ ይተኣረመሊይ ሰለ ዝበሉት፡ ዝቃወም እንተለሉ፡ ን26/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ባጽዕ

ጀምዕ ኣብራሃም ሰሉማኑ ሰም ኣደይ ሰዒዳ ዑመር ዑሶማን ምኳል ተሪፉ፡ ኦስ ዓሊ ኢሕመድ ተዛሊ ይተኣረመሊይ ሰለ ዝበሉት፡ ዝቃወም እንተለሉ፡ ን08/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ዑሶማን ሓሰን እድሪስ ምኳል ተሪፉ፡ ዑሶማን ሐሰን እዲረስ ተዛሊ ይተኣረመሊይ ሰለ ዝበሉ፡ ዝቃወም እንተለሉ፡ ን08/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ከረን

ሩታ መርሃዊ መሳሉ ት/ዕድመ ገለይ ኢብኽዛጅ ዑሶማን ምኳል ተሪፉ፡ ዊር ፍናን ተስፉሰላሴ ተዛሊ ይተኣረመሊይ ሰለ ዝበሉት፡ ዝቃወም እንተለሉ፡ ን25/11/26 ኣብ ቤ/ፍ 2ይ መጋኺያ ይቕረቡ፡

መሓመድ ዓሊ ሰለሞን ምኳል ተሪፉ፡ መሓመደዓሊ ሰሌማን ተዛሊ ይተኣረመሊይ ሰለ ዝበሉ፡ ዝቃወም እንተለሉ፡ ን7/12/26 ኣብ ቤ/ፍ 2ይ መጋኺያ ይቕረቡ፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ሓጋዝ

መሓመድሳልሕ ዓብዱላዚ ጨዋይ፡ ምኳል ተሪፉ፡ መሓመድሳልሕ ዓብደላ ጨዋይ ተዛሊ ይተኣረመሊይ ሰለ ዝበሉ፡ ዝቃወም እንተለሉ፡ ን7/12/26 ኣብ ቤ/ፍ 2ይ መጋኺያ ይቕረቡ፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ መንሱራ

ኣድሪስ መሓመድዓሊ ኢብራሂም ምኳል ተሪፉ፡ እድሪስ ኑራይ መሓመድ ተዛሊ ይተኣረመሊይ ሰለ ዝበሉ፡ ዝቃወም እንተለሉ፡ ን23/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ሞልቂ

ዑቕባዚ ንገሰ ክብርኣብ ምኳል ተሪፉ፡ ማዕቆባዚ ማዕምስ ንብረማርያም ተዛሊ ይተኣረመሊይ ሰለ ዝበሉ፡ ዝቃወም እንተለሉ፡ ን09/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ወ/ሮ ብርኽቲ ኒጋሲ ኪዳኔ ብዮል ቤተይ ኤያሱ ሃብቶ ኖንው ሰለዘተወውኡ፡ ንዒይ ናይ መጽምዲ መሳለይ ይተሓለወለይ፡ 10 ደቅና ከኣ ወረስቲ ምኻናም ደረጋገጸለይ ሰለ ዝበሉት፡ ዝቃወም እንተለሉ፡ ን24/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ቶኾምብያ

ጃምጦ ተኽስ ንብረማርያም ምኳል ተሪፉ፡ ኣቶ ጃምጦ ከሱቲ ንብረማርያም ተዛሊ ይተኣረመሊይ ሰለ ዝበሉ፡ ዝቃወም እንተለሉ፡ ን19/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ጎልጅ

ከሳኒ ዑመር እድሪስ ዓሚር፡ ተኸሳኒ ርበል ደሳለ በዮ፡ ናይ ካሕሳ ክኒ ቀረብልካ ሰሳለሉ፡ ን27/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ቀረቡ፡ እንተዘይቀሪቦኹ፡ ጉዳይካ ኣብዘይሰማዕኩሉ ክረአ ምኻኑ ንሕጠር፡

ምስጋና

ብዕረፍቲ፡ ክብሮ ብዮል ቤተይ ተጋዳላይ ጎይቶኣም ክብረኣብ ንብረሚካኤል፡ ዝተሳመማና መረር ሓዘን እናገለጸና፡ ኣብ ግዜ ሕማሙ፡ ዝተመላለሽክምን፡ ድሕሪ ዕረፍቱ ድማ ሬሳ ካብ ኣዲስ ኣበባ ኢትዮጵያ ብምፍናው ዝተሓባበርክምን፡ ክሳብ ዓዲ ጸናፍ ን/ዞባ ጋላ ኾኒሕ ብምኻድ ዘቓበርክምናን ኣብ ገዙ ብምምልላሽን ካብ ወሽቦን ወጻእን ቴሌፎን ብምደዋልን ዘጸናናሕክምናን መራሕቲ ሃይማኖት፡ ኣዝማት ቤተሰብ፡ ፈተውቲ መተዓብይቲ ሰማልን መሳርሕትን ሕሰም ኣይተርኽቡ የቕጽልና ክብረት ይሃልና እናበልና ሓዘንና ንገጽ፡፡

ብዮልቲ፡ ቤቱ ወ/ሮ ሰሳ የወሃስ
ምስ ደቁን ስድራ ቤት ኾ/ተሰንቱ ክብረኣብ ንብረሚካኤልን

PHARMECOR – ERITREA
JOB ANNOUNCEMENT

Pharmecor – Eritrea invites qualified applicants for the following post.

Position Description	
Position	IT Officer
Required No.	1 (One)
Work Place	Asmara
Qualification	B.Sc./Diploma in Computer Science / Computer Technology or other related fields.
Experience	Two years for B.Sc. and four years for Diploma other related fields
Salary	As per Company Scale

- Completed / Exempted from National Service.

Applicants should submit their resumes within 10 days from date of publication in the newspaper to:

PHARMECOR – ERITREA P.O.Box 200 Tel: 122613 / 114444

ናጽነት ደስበለ -ሓበን ገብረአምላኽ- ሳምራዊት መለስ

1ይ ቤት-ፍርዲ ዘባ ማእከል ኣስመራ

ኣቶ ብርሃነ ተወልደ መንቦቱ ኣደይ ስተብርሃነ ንይትኣም ጽግ ስለዘየረፈት፡ ኣነ ምስ 6 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምኳንና ደረጋጽልና ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተለ፡ ን03/12/26 ኣብ ቤ/ፍ 8ይ መጋኺያ ይቕረብ፡

ወ/ሮ እዘቦኣምን ሃብየም ተኽለይ፡ ብዋል ቤተይ ጻዊት ርእሰም ግደይ ስለዘተወውኡ ንኣይ ናይ መጽምዲ መሳለይ ይተሓለወለይ፡ 5 ደቅና ከኣ ወረስቲ ምኳናም ደረጋጽሉም ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተለ፡ ን01/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡

ንኽ ንብረእየሰብ ተኽለማርያም፡ ተጸዋዕቲ 1. ሳራ ንብረእየሰብ ተኽለማርያም 2. ኣልሳቤጥ ንብረእየሰብ ተኽለማርያም 4. ሄኖስ ንብረእየሰብ ተኽለማርያም 5. ኣልማዝ ንብረእየሰብ ተኽለማርያም 6. ሄኖክ ንብረእየሰብ ተኽለማርያም፡ ናይ ወህብቶ ክሲ. ቀረብኽክም ስለዘሎ፡ ብኦክል ወይ ብኬጋዊ መክል ን29/12/26 ኣብ ቤ/ፍ 5ይ መጋኺያ ቁ/39 ቀረበ። እንዘለየቀረቡም፡ ጉዳይካ ኣብ ዘየለኹምሉሉ ክርኢ ምኳኑ ንሕቡር።

ተስፋኣለም ኒጋሽ መብረሑ፡ ኣደይ ሓዳስ ኣብርሃም ሃብተሚኽኤል ስለዘየረፈት፡ ኣነ ምስ 2 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምኳንና ደረጋጽልና ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተለ፡ ን03/12/26 ኣብ ቤ/ፍ 8ይ መጋኺያ ይቕረብ፡

ወ/ት የሳን ተስፋሚኽኤል ተኽስተብርሃን ምባል ተራፉ፡ የሳን ተኽለሚኽኤል ተኽስተ ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተለ፡ ን03/12/26 ኣብ ቤ/ፍ 8ይ መጋኺያ ይቕረብ፡

ኣመኹኤል ዘርኦስ ተወልደ፡ ኣደይ ስተብርሃን ገዝዘቡ ሰቋር ስለዘየረፈት፡ ኣነ ምስ 1 ሓፍተይ ወረስቲ ምኳንና ደረጋጽልና ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተለ፡ ን01/12/26 ኣብ ቤ/ፍ 9ይ መጋኺያ ቁ. 32 ይቕረብ፡

ብ/ቡ/መሳል ኣልጋሽ ወልዱ ንብረሂወት፡ ብ/ቡ/ዕዳ 1. ወረ/ኽ/ሪት ስተብርሃን ወለዝርግስ 2. ወረ/ኽ ሓሊቻ ሚኣቲ፡ በሊይ ሞና መቛኑ ንያንኩም ዝምልከት ናይ ፊጽሚ ጉዳይ ስለ ዘሎ፡ ን26/11/26 ኣብ ቤ/ፍ 2ይ መጋኺያ ቁ. 49 ቀረበ። እንዘለየቀረቡኩም፡ ጉዳይካም ኣብ ዘየለኹምሉ ክርኢ ምኳኑ ንሕቡር።

ብ/ቡ/ዕዳን ሬድዋን ሰሌማን መሓመድሳልሕ፡ ብ/ቡ/መሳል ጥዑምዝቢ ንብረሂወት ኣብርሄ ኣድራሻኻ ስለ ዘይተፈልጡ፡ ናይ ፊጽሚ ክርክር ስለ ዘለቒ፡ ብጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ተጸዊዕካ ን02/12/26 ኣብ ቤ/ፍ 2ይ መጋኺያ ቁ. 35 ቀረበ።

ፈሽን ተወልደ ንብረመደህን ምባል ተራፉ፡ ፈሽን ማሪቋስ ንብረኪዳን ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተለ፡ ን01/12/26 ኣብ ቤ/ፍ 6ይ መጋኺያ ይቕረብ፡

ኢሳቐ መርሃዊ ንብረሂወት፡ ኣደይ ጸገሾና ዎንደብርሃን ስለዘየረፈት፡ ኣነ ጥራይ ወራሲ ምኳኒይ ደረጋጽለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተለ፡ ን24/11/26 ኣብ ቤ/ፍ 6ይ መጋኺያ ይቕረብ፡

ኮሎኔል ሓጎስ ፍሰጽዮን ኣብርሃም፡ ተኾሳኺ ስለመን እማዋ ወልደማርያም፡ ናይ ሰም ምትሕልላፍ ክሲ. ተመላሪቱልካ ስለ ዘሎ፡ ኣድራሻኻ ስለ ዘይተፈልጡ፡ ብጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ተጸዊዕካ ን19/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ዕ/እኽሊ. 7ይ መጋኺያ ቀረበ። እንዘለየቀረቡ፡ ጉዳይካ ኣብ ዘየለኹምሉ ክርኢ ምኳኑ ንሕቡር።

ኮሎኔል መሳይ ሕሩይ ሃብተ፡ ተጸሞኒት ኣስመረት ተኽእይ መብረሃቲ፡ ናይ ሓዳር ጉዳይ ስለ ዘሎ፡ ኣድራሻኻ ስለ ዘይተፈልጡ፡ ብኦክል ወይ ብኬጋዊ መክል ን25/11/26 ኣብ ቤ/ፍ 8ይ መጋኺያ ቀረበ። እንዘለየቀረቡ፡ ጉዳይካ ኣብ ዘየለኹምሉ ክርኢ ምኳኑ ንሕቡር።

ቀደስቲ ንብረስላሴ ኣድሓናም፡ ወደይ ሰም ኣብርሃም ተኽለሃይማኖት ስለዘየረፈ፡ ኣነ ወላዲቲ ጥራይ ወራሲት ምኳነይ ደረጋጽለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተለ፡ ን26/11/26 ኣብ ቤ/ፍ 10ይ መጋኺያ ቁ/38 ይቕረብ፡

ኣብርሃ ንብረሚኽኤል፡ ብዋልቲ ቤተይ ሽናይት ሓዶሉም ንብመሳኽል ስለዘየረፈት፡ ንኣይ ናይ መጽምዲ መሳለይ ይተሓለወለይ፡ 2 ደቅና ከኣ ወረስቲ ምኳናም ደረጋጽሉም ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተለ፡ ን25/11/26 ኣብ ቤ/ፍ 8ይ መጋኺያ ይቕረብ፡

ወከል ሚኸኤል ደበሰይ ንብረእምላኽ፡ ህዘዝቲት የማ ንብረኢያሰብ ምባል ተራፉ፡ ህዘዝቲት ሓድጉ ሃብተገያርገስ ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተለ፡ ን10/11/26 ኣብ ቤ/ፍ 10ይ መጋኺያ ቁ/38 ይቕረብ፡

ወልደታትየስ ተኽኤይ ንብረደሰብ፡ ብዋልቲ ቤተይ ኣብርሃኤን እማዋ ናይብረ ስለዘየረፈት፡ ንኣይ ናይ መጽምዲ መሳለይ ይተሓለወለይ፡ 1 ጓልና ከኣ ወራሲት ምኳና ደረጋጽለ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተለ፡ ን25/11/26 ኣብ ቤ/ፍ 8ይ መጋኺያ ይቕረብ፡

ኣስፍሃ ሃብተስላሴ ሰምኦን፡ ብ/ቡ/ዕዳ ህዳድ ሓጎን ጻፍኤ ናይ ፊጽሚ ክሲ. ተመላሪቱልካ ስለ ዘሎ፡ ኣድራሻኻ ስለ ዘይተፈልጡ፡ ብጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ተጸዊዕካ ን26/11/26 ኣብ ቤ/ፍ 7ይ መጋኺያ ቀረበ። እንዘለየቀረቡ፡ ጉዳይካ ኣብ ዘየለኹምሉ ክርኢ ምኳኑ ንሕቡር።

ዘውዲ ኣብ ንብረህይወት፡ ተጸዋዕቲ 1. የማ ዘውዲ ወልደሚኽኤል 2. ፊኖ ንብረህይወት፡ ናይ ሞዝሪት ምልክታ ኣቓዕባ ስለ ዘሎ፡ ተጸሞኒ ቁ/1 ኣድራሻኻ ስለ ዘይተፈልጡ፡ ብጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ተጸዊዕካ ን24/11/26 ኣብ ቤ/ፍ 7ይ መጋኺያ ቀረቡ። እንዘለየቀረቡ፡ ጉዳይካ ኣብ ዘየለኹምሉ ክርኢ ምኳኑ ንሕቡር።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ጓዕዳድ

ኣድያም በሪነ ተኽለ ምባል ተራፉ፡ ሚስና በሪነ ተኽለ ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተለ፡ ን01/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡

ሩት ፍረ እስጢፋኖስ ምባል ተራፉ፡ ሩታ ፍረ እስጢፋኖስ ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተለ፡ ን26/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡

ኣቶ ሮበል ስለመን ጠዓመ፡ ኣደይ ኤደን ዘርኢይ ዘወልዲ ስለዘየረፈት፡ ኣነ ምስ 1 ሓወይ ወረስቲ ምኳንና ደረጋጽልና ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተለ፡ ን26/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ መንደፈራ

ወ/ሮ መዚት ምሃየኝ ተኽስቱ፡ ብዋል ቤተይ መርሃዊ ሳህለ ተኽሉማኣኤል ስለዘየረፈት፡ ንኣይ ናይ መጽምዲ መሳለይ ይተሓለወለይ፡ 1 ወዱ ከኣ ወራሲ ምኳኑ ደረጋጽሉ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተለ፡ ን30/11/26 ኣብ ቤ/ፍ 8ይ መጋኺያ ይቕረብ፡

ኮኾብ ነጋሽ ኣብርሃም ምባል ተራፉ፡ ኮኾብ ነጋሽ እድረስ መሓመድ ፍረ ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተለ፡ ን01/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡

ት/ዕድመ ሲዶን ፍረ እስጢፋኖስ ምባል ተራፉ፡ ሲዶና ፍረ እስጢፋኖስ ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተለ፡ ን26/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ጻዕዳ ክርስትያን

ከሳኒ. ኤፍረም ክፍላይ፡ ተኸሳሲት የርዳኖስ ሚኸኤል ሰለሙን፡ ናይ ሓዳር ጉዳይ ስለ ዘሎ፡ ብኦክል ወይ ብኬጋዊ መክል ን01/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ቀረቡ። እንዘለየቀረቡ፡ ጉዳይካ ኣብ ዘየለኹምሉ ክርኢ ምኳኑ ንሕቡር።

ተመሳሰገን ተስፋእዝጊ የማ ምባል ተራፉ፡ የሳስ ተስፋእዝጊ የማ ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተለ፡ ን01/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡

ተኽለኣብ መሾ ቦኽረጼን ምባል ተራፉ፡ ተኽለኣብ መሾሾ ቦኽረጼን ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተለ፡ ን01/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡

ብዘራት ዘሚኽኤል ወልደኽኢኤል፡ መክል ሃብየም ክሬፊ፡ ኣሞና ስተኪዳን ተወልደመደህን ወልደኽኢኤል ስለዘየረፈት፡ ኣነ ምስ ሓንቲ ሓፍተይን 2 ደቂ ኣሞይን ወረስቲ መጎዝና ደረጋጽልና ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተለ፡ ን01/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡

ሳምራዊት ክፍላይ ንብረሚኽኤል ምባል ተራፉ፡ ሰምረት ክፍላይ ንብረሚኽኤል ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተለ፡ ን01/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡

ናጽነት ተኽለማርያም ዎንይ፡ ሰም ኣደይ ወይኒ ዘርእማርያም ምባል ተራፉ፡ ወይኒ የማ ዘርእማርያም ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተለ፡ ን01/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡

ቤተልሄም ደሰለ እማዋ ምባል ተራፉ፡ ቤተልሄም ደሰለኝ እማዋ ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተለ፡ ን01/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡

ሃብየም ሳሓስ ገልቦት፡ ሰም ኣደይ ኑብየት በሪነ ተወልደ ምባል ተራፉ፡ ህድኣት ሃብተሚኽኤል ትክእ ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተለ፡ ን01/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ መንደፈራ

ወ/ሮ ዜኮ ዑቕባዝርኤል ወሃይማኖት፡ ወለደይ ዑቕባዝርኤል ወሃይማኖትን መብራት ገሃወት ሞናን ስለዘየረፉ፡ ኣነ ምስ 5 ኣሕዋተይ ወረስቲ ሙኳንና ደረጋጽልና ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተለ፡ ን28/11/26 ኣብ ቤ/ፍ 3ይ መጋኺያ ይቕረብ፡

ከሳኒት ፍኖት መንግስታኡቡ ተኽሳኒ. መርሃዊ ኣብርሃም ክፍኡ፡ ናይ ሓዳር ጉዳይ ስለ ዘሎ፡ ብኦክል ወይ ብኬጋዊ መክል ን24/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ቀረቡ። እንዘለየቀረቡ፡ ጉዳይካ ኣብዘየለኹምሉ ክርኢ ምኳኑ ንሕቡር።

በኒያም ወልዳት ንብረማርያም፡ ምባል ተራፉ፡ ቢንያም ወልደርኣኤል ሃይለማርያም ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተለ፡ ን29/12/26 ኣብ ቤ/ፍ 3ይ መጋኺያ ይቕረብ፡

ወ/ሮ ኣኽበረት ተኽለ ሓድጉ፡ ኣደይ ኤልሳ ተኽኤት ሃይለ ስለዘየረፈት፡ ኣነ ምስ 3 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምኳንና ደረጋጽልና ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተለ፡ ን08/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡

መሓመድ ሰዒድ ብርሃኑ መሓመዲማን፡ ምባል ተራፉ፡ ሰዑድ ብርሃኑ ሓጂ ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተለ፡ ን01/12/26 ኣብ ቤ/ፍ 3ይ መጋኺያ ይቕረብ፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ዓረዛ

ከሳኒት ወ/ሮ ቅኣት ክፍላይ ሓድጉ፡ ተኸሳሲ. ልኡል ዘመንገል ጸጋይ፡ ብጾልቲ፡ ቤትካ ንያኻ ዝምልከት ክሲ. ኣቕሪቡልካ ስለ ዘሎ፡ ብኦክል ወይ ብኬጋዊ መክል ን27/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ቀረቡ። እንዘለየቀረቡ፡ ጉዳይካ ኣብ ዘየለኹምሉ ክርኢ ምኳኑ ንሕቡር።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ደቀምሓረ

ወ/ሮ ኣኽበረት ወልደሚኽኤል በይኔ፡ ብዋል ቤተይ ሃብተ ተወልደ ደሞዚይ ስለዘየረፈ፡ ንኣይ ናይ መጽምዲ መሳለይ ይተሓለወለይ፡ 5 ደቅና ከኣ ወረስቲ ምኳናም ደረጋጽሉም ስለ ዝበለት፣ ዝቃወም እንተለ፡ ን03/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡

ኣቶ ዳዊት ኒጋሽ ት/ዕድመ ወደይ ፍናን ዳዊት ምባል ተራፉ፡ ፋኑኤል ዳዊት ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበለ፣ ዝቃወም እንተለ፡ ን27/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ፡

NOTICE

Notice is hereby given to the public that the shareholders of **ERITEC PRIVATE LIMITED COMPANY,** on their Extraordinary General Meeting held on the 30th day of October 2026, have resolved that;

The post of the General Manager of the company having formerly been occupied by **Mr.Tekletsion Ghebremedhin** has been terminated and this Extraordinary Meeting has appointed **Mr.Sahle Teklezghi Kidane** as General Manager of the company for unlimited period of time effective as of 30th day of October 2026 with the powers and duties laid down in the Articles of Association and various resolutions.

ERITEC PRIVATE LIMITED COMPANY

ካብ መጻሕፍቲ

ኲብላሊ
ኣብ ኣስመራን ዓድታት ኤርትራን

ብተስፋይ እስጢፋኖስ

ሻብዓይ ክፋል

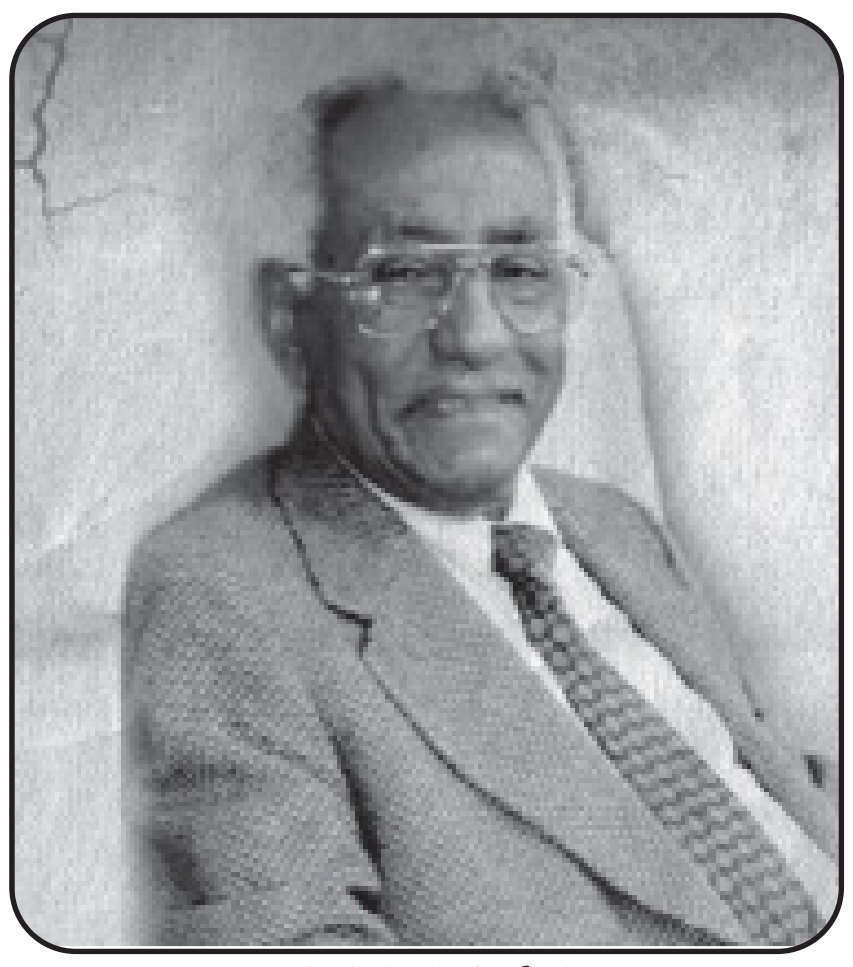
ኣብ ቀዳማይ ርብዒ ዓመት ናይ 1955 ብጾንዳ ሚስተር ሳንደስ ብኸክሊታ ኣብ ዝተለኸሰትለዩ እዋን፡ ኣስመራ ጽርግያታታ ብጥገይ ዝሕጹበ፡ ብመሰርዕ ኣብ ማርቻ ፔዲታት (መገዲ ኣጋር) ተተኸሊም ዝዓበዩ ኣግራብ (ሸጥኻታትን በርበረ ጸለምን) ምእንቲ ጫልዕ ከየጥቅዖምን ንረኣይቶም ባህታ ክፈጥሩን ተባሂሉ ብጽዕዳ ኖራ ዝተለኽዩ፡ ምጭውቲ ከተማ እያ ነይራ። እቲ ኣብ ማእከል ከተማ ንመማዕረኒ ዝተተኸለ ኣጉሳዕና ወይ ሰዋውን ብዘየገጹ ክእክብ ተገይሩሉ ኣብ ኣድላዪ እዋን ይቕምቀም ነይሩ። ካርታ'ውን ብዘየኸ ተላዒ ሕሞም ከይጥቅዑ ተባሂሉ፡ እቶም መናሰሲ ረሳሕ ማይ ዝኾኑ ፈኛቲራታት ብቶጺሊ ክእክብ ይግበረሎም ነይሩ። ብሓቂም ሰላ ዝፍለጡ ክኢላታት ካብቲ ረሳሕ ፈሳሲ ቅማጦ (ሳምፕል) ወሲዶም ድሕሪ ምምርማር፡ ካብ ጠንቂ ሕሞማት ክኸውን ዝኽእል ባክተርያ ይኹን ካልእ ዘጥፍእ ኣፋውስ ይንስንሱሉ ነይሮም። እቲ ዝዓበየ ስራሕ ምጽራይ ፈኛቲራታት ስለ ዝነበረ ከኣ ሻምብቆታት ብደብት ከይዕበስ ምእንቲ፡ ብቅግራቶ ዝፍለጣ ንኣሽቱ ናይ ጽሀት መካይን ብጥገይ በለ መገዲ ሽላጅ ኣተየን ብታሕቲ ታሕቲ ንምልእቲ ኣስመራ እናዞራ ዘጽርያ ነይረን እየን።

ካብ እዋን መግዛእቲ ጥልያን ክሳዕ መግዛእቲ እንግሊዝ ቲራቮሎ'ን ካምፖ በሎ'ን ናይ ስፖርት ማእከል እዩ ዝነበረ። ቲራቮሎ መውዳደሪ ጨመት ናይ ዝበርራ ረጋቢትን ካልኦት በረርቲ ኣዕዋፍን ከምኡ'ውን ብሰብ ዝተደርበየ ሽሓኒ መሰል ኣከራትን ክኸውን እንከሎ፣ ካምፖ በሎ ከኣ ውድድር ብፈረስ ናይ ዝወጠጣ ኣሸቱ ዓረብየ፣ ኣብ ፈረስ ተወጢሖካ እና'ጋሉቦካ ኩዕሶ ምህራምን ጎል ምእታውን፣ ከምኡ ድማ ቅድድም ኣፍራሰን ካልኦት ስፖርታዊ ንጥፈታትን ዝካየደሉ ቦታ እዩ ነይሩ።

ማይ ተመናይ ናይ ዓዲ ሰሄል መሬት ኮይኑ ሕርሻዊ ንጥፈታት ዝካየደሉ ጎላጉል እዩ ነይሩ። ከምኡ'ውን እዚ ብኣደጣይ እንፈልጦ መሬት ናይ ኣርባዕተ ኣስመራ ማለት፡ ካብ ጣዕሊ ኣብዩቲ ክሳብ ቤት ገርጌሽ ምህራም ጭራ፡ ማይ ጥምቀት፡ ማይ ጮሆትን ጥቓ ገዛ ጥንዳ ጥልያንን ኪጽዮኡን ዘሎ ከብታት ዝሕረስ ሰቡሕ ናይ ሕርሻ መሬት ነይሩ። ገጀረት ድማ ክሳብ ላላ፡ ፈየት ታሊሮ፡ ኣልፋሮሜዮ፡ ሰታንታ ኦቶን ካልእ ምስ ኣስመራ ዝዳወብ መሬትን ይሓርሱ ነይሮም። ጎዳይፍ'ውን፡ ካብቲ ምስ ገጀረት ዝዳወቦም መሬት ኣትሒዙካ ክሳብ ኤርፖርት፡ ሰምባልን እንዳ ኮርያን ካልእ ምስ ኣስመራ ዘዋስን ከብታትን ይሓርሱ ነይሮም። ቤት መኻእ ከኣ'ሞ ዳርጋ ማእከል ከተማ ዝጽሕ ሰፊሕ ዝሕረስ መሬት'ዩ ዝነበሮም። ኩሉ ከቢ ቃኘው፡ ሎሚ ብጾንዳ ሰፐደለን እንዳ ጀርመንን ዝፍለጥ ዘሎ ከበ፡ ጸጸራት፡ ፎርቶን ፓራዲዞን ዝተፈላለየ ዘራእቲ ዝዕምሉ ሰቡሕ ናይ ሕርሻ መሬቶም እዩ ነይሩ።

ኣስመራ እምባኣር በዘን ከብታት እዚኣተን ተኸቢባ ኣብ ዝነበረትሉ እዋን፡ ኩሉ ዓይነት ናይ ሕርሻ ምህርቲ ዘይፍለያ ሽሻይ ዝመልአ ከተማ'ያ ነይራ። ኣብዚ ሎሚ ብጥገይ ኣቖስውል ዝፍለጥ ቦታ ከፋት ዕዳጋ ስለ ዝነበረ፡ ዓመት ምሉእ ኩሉ ዓይነት ሽዊት፡ ሕምባሻ፡ ጎኑ እንጀራ፡ እንቋቑሖ፡ ወዘተ. ብሰናይቶም'ዩ ዝሽየጥ ዝነበረ። ካብ 1960 ንደሓር፡ ብፍላይ ድማ ደጀዝማች ሓረጎት ኣባይ ኣብ 1963 ከንቲባ ከተማ ኣስመራ ኮይኖም ድሕሪ ምሻሞም፡ ኣስመራ ብቕልጡፍ ክተስፋሕፍሕ ጀመረት። በዚ ከኣ መሬት ናይ'ዘን ንኣስመራ ዝኸበበኣ ኣርባዕተ ዓድታት ምስ ከተማ ክተሓዋወስ ጀመረ።

ደጀዝማች ሓረጎት ኣባይ፡ ነቲ ብዘመነ

ጸጋይ ካሕሳይ

መግዛእቲ ጥልያን ዝተኣታተወ ምፅባለ ከተማ ኣስመራ ከም ዝበርዕ ዓቂቦሞ ጥራይ ዘይኮነ፡ ኣብ ብዙሕ ሸነኻቱ ብዚያዳ ከም ዘማዕበልዎ'ውን ብዙሓት ዝምስክርዎ ሓቂ እዩ። ኣ'ውን ካብቶም ብዙሓት መሰከርቲ ብዝይፍለ ምስክርነተይ ዝሀቦ እዩ። እንተ ኾነ ነቲ ኣስመራ ካብ ግዝሬ እትረኽቦ ዝነበረት እታዋት፡ ስርዓት ኢትዮጵያ ንኸምንዝዮ ብዙሕ ፈተነታት ኣካየደ። ብሰላ ተቓውሞ ከንቲባ ሓረጎት ግን ክሰልጦ ኣይከኣለን። የጉዳእ ኣብ ኣስመራ ተተኺለን ዝነበራ ፋብሪካታት ተተዃቢለን ናብ ኢትዮጵያ ከም ዝግዕዛ ምስ ተገብረን ብዙሓት ምሁራትን ሰብ ሞያን ናብ ኢትዮጵያ ከም ዝከዱ ዝገበር ሕማቕ ኩነት ምስ ተፈጥረ፡ ኤርትራ ብፍላይ ከኣ ከተማ ኣስመራ ብዙሕ ሃሰያ ወረዳ።

እታ ዝፈትዋን ክሳዕ ሕጂ ካብ ኣእምሮይ ዘይትሃስስን ከተማ ኣስመራ፡ ኣብ ከም'ዚ ኣቕዲመ ዝጠቐስኩዎ ኩነታት ከላ ካብ ጎልፍን ካምፖ ዛብጥያን ተበጊሰ፡ ኣብ ሜዳ ጎልፍ ኮዓሱ ኣርያ ብምሻጥን በርሳ ናይ ተጻወትቲ ብምሓዞምን ኣብለ ዝረኽብኩዎ መቑጓሽሽ ሐዘ ንኹቕ እመላለስ ነበርኩ። ብዘወሳኺ ብጾንዳ ሚስተር ሳንደስ ዝተለኸሰትለዩ ሓዳስ ብኸክሊታ ገዛረ ንኣስመራ ኣይትጸርኒ እናበልኩ ምስ ምልእቲ'ዛ ከተማ ተላለኸ። ጸቡቕ ኣጋጣሚ ኮይኑ ድማ ብሓገዝ ወ/ሮ ጃልያን (ሳልሰይቲ ኣደይ) ኣብ ረደዮ ማሪና ኣብ ዝነበረ ናይ ኣመሪካውያን ወተሃደራት ቤት ንባብ (ላይብረሪ) ዕድል ስራሕ ተኸፊተለይ። እቲ ስራሕ ኣብ ናይ ምሸት ግዜ ኮይኑ ዝነበቡ መጻሕፍቲ ምእካበን ኣብ ቦታኦም ምቕማጥን፡ ከምኡ ከኣ ነቲ ላይብረሪ ምጽራይ እዩ ነይሩ። ከም ኣብል ስድራቤት ሚስተር ሳንደስ ማጠን ከኣ ናብ ረደዮ ማሪናን ናብ ቃኘው ስተሽንን ዘእትዊ ወረቐት (ካርድ) ተዋህበኒ።

ዝበረኒ ቅልጥፈን ንቕሓትን ድርዒ ክሽዒ ከሎ፡ ካብታ ናብ እንዳ ሚስተር ሳንደስ ዝኣቶኽላ ፋልመይቲ መዓልቲ ኣትሒዙ ብመምህር ሳንደስን ብዓልቲ ቤቱን ንዝተዋህበኒ መምርሒ፡ ምኽርን ሓበሬታን ብጥንቃቐ እናማልኣኩን ንዝበለኒ ኩሉ ኣብ ግብሪ እናወዓልኩን ምስኦም ብጽቡቕ ቀጸልኩ። ኣብ ፖይንት ፎር ማለት፡ ኣብቲ ሚስተር ሳንደስ ዘመሓድሮን ዝምህረሉን ዝነበረ ቤት ትምህርቲ ተጸምበረ ከኣ ትምህርተይ ቀጸልኩ። ትምህርተይ ወዲኣ ምስቲ ራልፍ ኤም ፓርሰንስ (R. M. Parsons) ዝተባህለ ማዕድን ፖታሽ ዝፍትሽ ናይ ኣመሪካ ትካል ብጥያይ ተቖጺረ ስራሕ ክሳዕ ዝጅምር ምስ እንዳ ሚስተር ሳንደስ ጸኒሐኩ።

ኣብኡ ዝተቐመጥኩለን ዓመታት፡ ብሓገዝ ስድራቤት ሚስተር ሳንደስን ወ/ሮ ህይወትን (ኣደይ ኢታይ) ምሉእ ናጽነት፡ ምኽርን ሞዕዳን ዝረኸብኩሉን እዋን ነይረ። ካብ ኩሉ ብትምህርቲ ጥራይ ዘይኮነ፡ ንኹሉ ኣብ ከባቢየይ ዝነበረ የገድስኒ'ዩ ዝበሎ ነገራት ንኽፈልጥ'ውን ዕድል ይህበኒ ነበረ። ዝኾነ ይኹን ዓይነት ጸቕጢ ይገብሩለይ ስለ ዘይነበሩ ከኣ ኣደዳዩ ምስ ማሕታተይን መተዓብይተይን ምሳተይ ካብይ ብዕድመ ዝዓበዩ ህቡባት ስፖርተኛታት፡ ሱጣበቐታትን ናይ ፖለቲካ ተቓለስትን ከምኡ ድማ ምስ ዝተፈላለዩ ናይ መዘናግዒ ቦታታት፡ ናይ ስፖርት ክለባት፡ እንዳ ሻሂታት፡ ኣብየተ መግብን ሆቴላትን እውን ንኽፋለጥ ብዙሕ ዕድል ዝረኸብኩሉ ግዜ እዩ ነይሩ።

ኣብ ግዜ መግዛእቲ እንግሊዝ ኣብ ጎልፍ ብዘረኽቦ ዝነበርኩ መቑጓሽሽ ፈለማ ምስ ገዛእቲ እንግሊዝ ብድሕሪኡ ምስ ገዛእቲ ኣመሪካን ኢትዮጵያን ተላልየ ስለ ዝነበርኩ፡ ገዛእቲ ካብ ጃንቦይ ይፍለ ስለ ዘይነበረኒ ምስ ብዙሓት ሰበ ይኹን ምስ ዝተፈላለዩ ቦታታት ንኽላለን ንኽሕሽሽን ጸገም ዝበሃል ኣይነበረንን። ኣብ ከምዚ ኩነታት ኣብ ዝነበርኩሉ እዋን'የ እምባኣር ምስ ሓርበኛ ጸጋይ ካሕሳይ ክላለ ዝኸኣልኩ። ጸጋይ ካሕሳይ፡ ድሕሪ እቲ ምስ ብጾቱ ኮይኑ ኣብ 1958 ዝወደቦ ዝዓበየ ሰላማዊ ሰልፊ ሰራሕተኛታት ኤርትራ፡ ኣብቲ ኣብ ኣስመራ ዝውንኖ ዝነበረ እንዳ ሻሂ ምስኡን ምስ ዓማዊሉን ጸቡቕ ሌላ ማሰረትኩ።

ሓርበኛ ጸጋይ ካሕሳይ፡ ካብ ምሕር ምጥዓሙ "ጸጋይ ምሕር" ተባሂሉ ይጽዋዕ ነበረ። ምስ መምህር ወልደኣብ ወልደማርያም፡ ተወልደ ተድላ፡ ዓብደላ ሻፍፍርን ካልኦት ብጾቶምን ብሞኳን ድማ ኣብ 1952 ንማሕበር ሰራሕተኛታት ኤርትራ ማስረቶም። እዚ ማሕበር'ዚ ኣብ ምሉእ ኣፍሪቃ ናይ መጀመርያ ምኻኑ'ዩ ዝነገር። ሓርበኛ ጸጋይ ካብቶም ቀዳሞት መስረትቲ ኣባላትን ብሓረካ ወይ ብማሕበር ሸውዓተ ዝፍለጥ ፖለቲካዊ ምንቅስቓስ ኤርትራ ብምኻኑ ምስ ብዓል ወልደሚካኤል ኣብርሃ ካሕሳይ ወዲ ልብ፡ ትኩእ ይሕደጎ፡ መሓሪ ደበሳይ፡ ወልደሚካኤል ገብረማርያም፡ ተኸለይ ገብረስላሴ (ሓረካ)፡ ኣልኣሚን ሰራጅ ዑመርን ካልኦት ብዙሓት ሃገራውያንን ኮይኑ ዝንቀሳቐስ ዝነበረ እዩ። ኣነ ከኣ ኣብቲ እዋን'የ ምስ ብዙሓት ካብኣቶም ክላለን ብዛዕባ ኤርትራ ዓሚቕ ግንዛበ ክሕድርን ዝጀመርኩ።

ካብ 1950 ክሳዕ እቲ ኣነ ካብ ኤርትራ ዝወጻእኩሉ 1964፡ ኣብ መላእ ኤርትራ ጸቡቕ ዝፍብ ዝዝንቦሉን ኣብ ገጠራት ኤርትራ ምእኩት ሕርሻዊ ምህርቲ ዝሕፈሰሉን እዋን'ዩ ነይሩ። እዚ 'ንገድ ኒጋዲ፡ ሕረስ ሓረስታይ' ዝብሃል ዝነበረ ጥዑም እዋን፡ ሰብ ብብዙሒ ካብን ናብን ዝንቀሳቐሰሉ፡ ብዙሓት በጺሐቲ ሃገር (ቱሪስት) ናብ ኤርትራ ዝጽሕሉ፡ ዳርጋ ኩለን ሆቴላትን ፐንስዮናትን ብኣጋይሽ ዝመልኣሉ፡ ኣብዮተ መግቢን መስተን ካልኦት መዘናግዒ ማእከላትን ጽፉፍ ኣገልግሎት እናሃባ ንዓማዊለን ዘሐጉሳሉ፡ ካልኦት ናይ ንግዲ ትካላት ዝዕምራሉ፡ ኣህጉራዊ መዕርፎ ነፈርቲ ኣስመራ ብኣጋይሽ ዘዕለቕልቐሉ፡ ሎተሪናን ባቡር ምድርን እውን ሰብን ንብረትን ጽዒነን ኣስመራ-ባጽዕ ኣስመራ-ኣቑርደት-ኣስመራ ዝመላለሳሉ፡ ከተማታት ኤርትራ ድማ ምስ'ዚ ተተሓሒዘን ዝምዕርጋሉን ዝስፋሓሉን ዝነበራ እዋን'ዩ።

ብዘወሳኺ፡ ኣስመራ ዝተፈላለየ ስፖርታውን ስነጥበባውን ንጥፈታት ዝካየደላ ከተማ'ውን እያ ነይራ። ይዝከረኒ ካብ መፋርቕ 1940ታት ክሳዕ 1960ታት፡ ስፖርት ሃገርና ናብ ዝለዓለ ደረጃ ምዕባለ በጺሑ ነይሩ። ሕጂ ንኹሉ ዓውድታት ስፖርት ክትንትኖ፡ እንተ ዘይተኻእለ፡ ኣብ ኩዕሶ እግሪ ንዝነበረ ዘደንቕ ኩነታት ግን ብኸፊሉ ክድህሶ እየ። ናይ'ቲ እዋን ተጻወትቲ ሕርይቲ ጋንታ ኩዕሶ እግሪ ኤርትራ ኣዝዮም ሓያላት ስለ ዝነበሩ፡ ከም ሂላል፡ ኣልሸባብ፡ መሪኽ፡ እንቲሓድ ዝበሃላ ጋንታታት ካብ ሱዳን ናብ ኣስመራ ኣብ ዝመጽኣሉ ዝነበራ እዋናት በዘ ሃገራዊት ጋንታ ኤርትራ ይኹን ብኻልኦት ጋንታታት ናይ ኣስመራ ተዋዲረን'ምበር፡ ሰዒረን ናብ ሃገረን ክምለሳ ኣይዝከረንን።

ኣብቲ እዋን ካብ ሶቭየት ሕብረት ነርጋንታ ባኩ፡ ዝተፈላለያ ጋንታታት ካብ ሱዳን፡ ጋንታ ፓንክራዮስ ካብ ግሪኽ፡ ጋንታ ዊር ካብ ኦስትርያ፡ ጋንታ ኣልርያ ካብ ብራዚል፡ ጋንታ ቫሬዝ ካብ ኢጣልያ፡ ብህንዳውያን ዝተዓበለት ጋንታ ባሕረኛታት እንግሊዝ፡ ከምኡ'ውን ካብ ኢትዮጵያ ናብ ኣስመራ - ኤርትራ መጺኣን ጸወታ ኣካይደን ነይረን። እዚ ከኣ ስፖርት ኩዕሶ እግሪ ሃገርና ክሳብ ክንደይ ምዕቡል ከም ዝነበረ ዝምስክር'ዩ።

እቲ ክሳዕ ሕጂ ካብ ኣእምሮይ ዘይሃሰሰ ግን፡ እቲ ብብዙሒ ተዓዚብቲ ካብ ከበ. ኣስመራን ካብ ማእከል ኣስመራን ግጥም ኩዕሶ እግሪ ጋንታታት ኤርትራን ኢትዮጵያን ንኽርኢ፡ ናብ ቺቺሮ ህዝቢ ዝውሓዘሉ፣ ሜዳ ቺቺሮ ብተዓዘብቲ ዘዕለቕልቐሉን ክሳዕ ቦታ ተሳኢኑ እተን ኣብ ከበ. ናይ'ቲ ሜዳ ዝነበራ ኣግራብ ኣንበጣ ዝዐለለወን ክመስላ ተዓዘብቲ ሓኹሮምን ከየሰበራ ዝተፈርሓለን ግዜ፡ እቶም ተቐጻጸርቲ ሜዳ - ሓያላት ናይ ኣስመራ ዝበሃሉ ከም ብዓል ረዘነ ሰሎት፡ ብርሃ ጀልገደ፡ ጸጋይ ምዕንጃሉን ካልኦትን ብብዙሒ ተዓዘብቲ ዓቕሎም ጸበቡምም ካብ ስራሕ ተኣልዩም ብፖሊስ ክትካኡ ከለዉ ዝነበረ ህሞት እዩ። ቅድሚ ጸወታ ምጅማሩ፡ ወዲ ሰለሻ ብመዚቃ ተሰንዩ ከም መወዳወዒ "በራ መሎቲ ዝሰቲ 100 ዓመት ክነብር እዩ" እናበለ ጎሰስ ክንብር እንከሎ፣ ተዓዘብቲ ከኣ "ኤረ..." እናበሉ ይጭድሩ ነበሩ። እቶም ንመጀመርያ ግዜ ብብዙሒ ካብ ሸላጅ ዝመጹ ጦር ሰራዊት ናብ ወሽጢ ሜዳ ኣትዮም፡ ነቲ ንተጻወትን ደያኑን ዝተፈቐደ ቦታ ከቢቦም ምስ ናይ ወሰን ደያኑ እናተደፋፍኡ፣ ጸወታ ካብ ዝጀመር ኣትሒዞም፡ "ስጠው ለበደ! ስጠው ለበደ!" እናበሉ፡ ሰብ ክሳዕ ዓቕሉ ዝጸቦ ክጭድሩ ዝተዓዘብኩሉ ዘይርስዖ እዋን እዩ ነይሩ።

እቲ ግጥም ንኸዘም ቁሩብ ደቓይቕ ምስ ተረፎ ከኣ ኣለም ሹቕ ጽብቕቲ ኩዕሶ ንኣሰፋው ከቲ ምስ ኣሕለፈሉ፡ ኣሰፋው ከቲ ድማ ብዘይገእ ቀለው ምስ ሰከዖት ኣሰረሳራ እሞ ካብ ኤርትራውያን ቲፎዞታት "ጎልልልልል!" ዝብል ነጎዳ ዝጥዕም ብርቱዕ ደምጺ ተሰምዐ። ጋንታ ሞቻል ናይ ክብር ዘብዕኛ ኢትዮጵያ ብሕርይቲ ጋንታ ኤርትራ 1 ብ 0 ስለ ዝተሳዕረት፡ ወዮ ብጭዶራ ሜዳ ከናወጹ ዝወዓሉ ኣብ ጦር ደምጾም ኣጥፊኦም ከም ጉመል ተመራሪሖም ብስላሕታ ናብ መዓስከሮም ተመልሱ። ደቂ ኣረይ ከኣ ገለኦም ኣብ እንዳ ስዋታት፡ ገለኦም ኣብ ባራት፡ ዝተረፉ ድማ ኣብ ጎደናታት ኮይኖም "ወሰዲ ወዲ ኣረይ! ወሰዲ...!" እናበሉ ምሉእ ለይቲ ክጭድሩ ሓደሩ። እቶም ናይ'ቲ እዋን ብሉጻት ኣባላት ሕርይቲ ጋንታ ኤርትራ ዝነበሩ፡ ኩሉ ግዜ ዝዝከሮምን ዳርጋ ንዝኾኑት ካብ ደገ ዝመጽኣት ጋንታ ስዕረት ኣገልጊሎም ናብ ዝመጽኣትሉ ዘፋንዉ ዝነበሩን እዞም ዝስዕቡ እዮም፡-

ሃብቱ ዘርኢማርያም፡ ግርማይ ተሰፋማርያም (ጉሪደ)፡ ኣርኣያ ሃብተዝጊ (ቸኪ)፡ ተኸስተ ጎይትኦም (ትሪሎ)፡ ኣብርሃ ይግዘው (ጃጂ)፡ ማሕሙድ፡ ኢያብ ብርሃ፡ ኣማኑኤል ወዲ ብላታ፡ ዓርበ፡ ኣለም ሹቕ፡ ከምኡ ድማ ኣሰፋው ከቲ።

ካልኦት ኣብቲ እዋን ሓያላት ተጻወትቲ ኩዕሶ እግሪ ዝነበሩ'ሞ ከይጠቐስኩዎም ክሓልፍ ዘይደለ፡ ከኣ - ኣደም ቸኮ፡ መሓሪ ኣካለ፡ ኒኮ፡ ጎዘየ፡ መሰፍን የጁ፡ በኸር ኣሕመዲን፡ ኣሕመድ ናፍዕ፡ ኣለም ተሰፋሁነይ፡ በየነ ኣብርሃ (ሃለቃ)፡ ገብረሂወት ኣብርሃ (ድራጎን)፡ ባዕልበ፡ ሰሎሞን ኣድራስ፡ ኣሕመድ ዕቢል፡ ተኸስተ ቸኮው፡ ከምኡ ከኣ ወዲ ባድራይ እዮም።

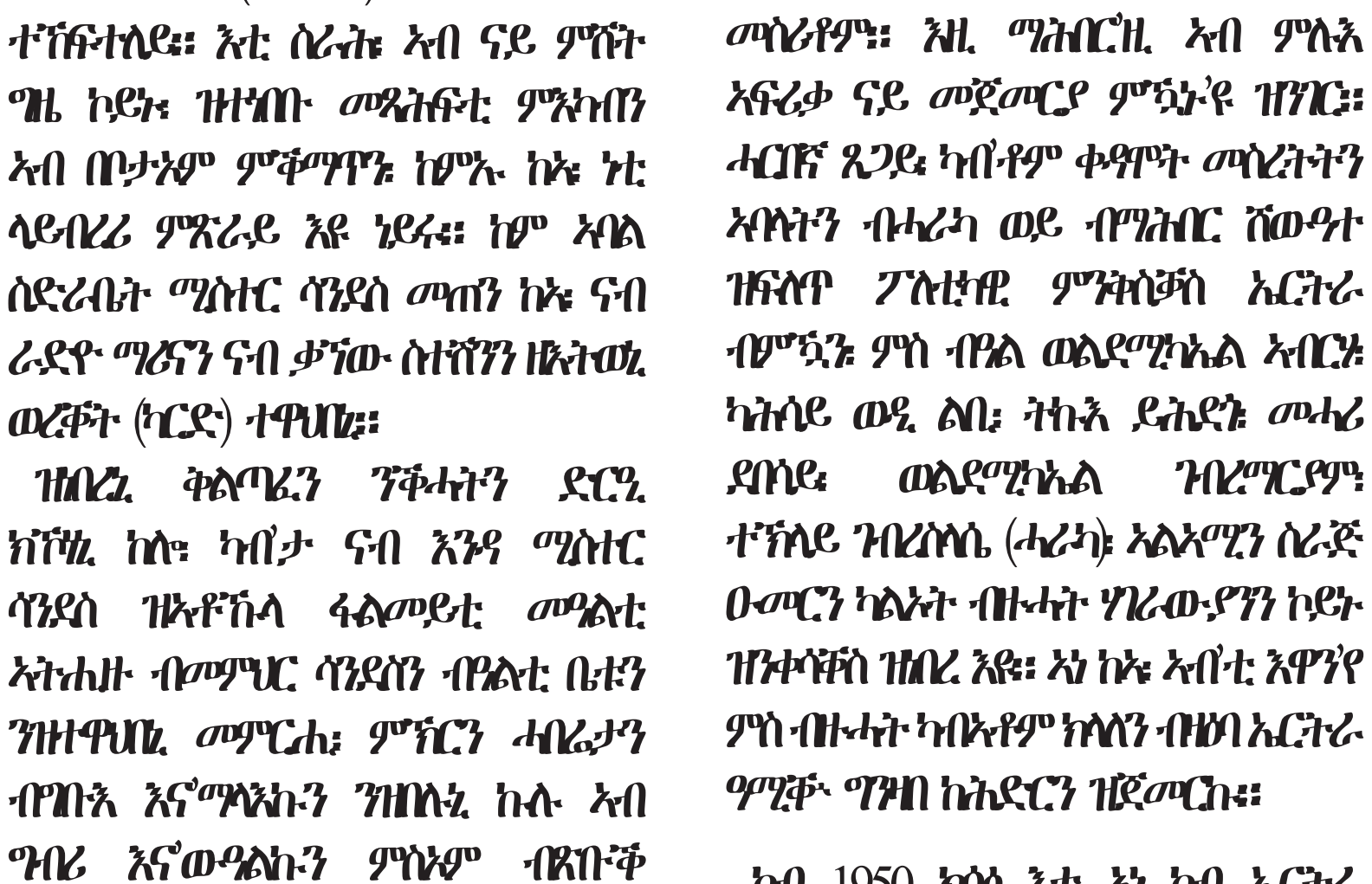
እዚኣቶም ኩሎም ክሳዕ መፋርቕ 1950ታት ዘደንቕ ብቕዓት ዘንጸባረቑ ዝነበሩ ዓበይቲ ተጻወትቲ እዮም። ካብ መፋርቕ 1950ታት ንደሓር ንዳዕት ተጻወትቲ ካብ ዝነበሩ ኢጣልያውያን ኤርትራውያን ድማ እዞም ዝስዕቡ ይርከብዎም፡-

ማሲሞ ወዲ ፊኒስ፡ ሻሹ ገሊያ ወዲ ማርያኖ፡ ኣለም ተሰፋጋበር፡ መምህር መዋእል ወዲ ጉ ካሕሳይ ወዲ ልቦ፡ ወዲ ዓመር፡ ተኸለ ኩርቶ፡ ፍስሃየ ጸለም፡ እስጢፋኖስ ወዲ ልቦ፡ ኣልኣሚን ሰራጅ ዕመር፡ ኩሎም ደቂ የጁ፡ ኩሎም ደቂ ቺፖላ፡ ተኸልዝጊ ጋሪንቻ፡ ተሰፋይ ቅጭጭ፡ ተኸለ ኪዳ (ስልኪ)፡ ኢታሎ ቫሳሎ፡ ሉቺኣኖ ቫሳሎ፡ በርሀ ጎይቶኦም (ፓታታ)፡ በርሀ ወዲ ማርያኖ፡ ክፍሎም ኣርኣያ፡ ሃይለ ተሰፋጋበር (ዱብ)፡ በርሀ ሃብተገርገስ (ኣባየኒጋ)፡ ተሰፋገርገሽ ሸሃይ፡ ኣብርሃ ዓዲ ኣቤቶ፡ ኣለም መኮ፡ ገረዝጊሄር ብርሃ (ትሪብ)፡ ከምኡ ድማ በኸረ ክልተኦም እዮም።

ኣብዚ ከየኸክር ዝደለ፡ ኣነ ኣብ ፈለማ 1964 ናብ ስደት ምስ ኣምራሕኩ ብድሕረይ ከም ብዓል ቀቻሕ፡ ፓቸ፡ ወዲ ዓብደላ፡ የማኑ ኣብርሃ ዝበሃሉ ኣዝዮም ብዙሓትን ንዱዳትን ተጻወትቲ ፈርዮም እዮም። እቶም ካብይ ንኣሰ. ብዛዕባኦም ዝፈልጡ ድማ ክገልጹዎም ተስፋ እገብር።

ኣብቲ እዋን ዋላ እኳ ናይ ጋንታ ኣዱሊስ ቲፎዞ እንተ ነበርኩ፡ እታ ካብ ልበይን ኣእምሮይን ዘይትሃስስ ተመሃሮን ሰራሕተኛታትን ዝነበሩ ተጻወትታ፡ ኣ'ውን ንቑሩብ እዋን ምስኣ ልምምድ ዝነበርኩላ ዝነበርኩ - ጋንታይ ጋንታ ዞላ እያ። ካብ ሰሪ 'ቢ' ናብ ሰሪ 'ኤ' ምስ ሓለፈት፡ ብሰንኪ ጸቕጢ ስርዓት ኢትዮጵያ፡ ፌደረሽን ኩዕሶ እግሪ ኤርትራ ኣብ ሰሪ 'ኤ' ንኸይትጻወት ከልከለ። እዚ ከይኣክል፡ ኣብ ሰሪ 'ቢ' እውን ከይትጻወት ኣጊዱ። እዚ ከኣ ንኹሉ ኤርትራዊ ፈታው ስፖርት ዘናደደ ውሳኔ ኮይኑ፡ እታ ታሪኻዊት ጋንታና ጋንታ ዞላ በዚ ምኽንያት ንሓዋሩ ካብ ኩዕሶ እግሪ ተኣልየት።

...ይቕጽል

ደራሲ ኣብ 1963

ካብ ዘበታት

ፈስቲቫል ባህላዊ ትንሳኤ ብሊን ኣብ ሓሊብመንተል

ገርግስ ፍቓድ
ዞባ ዓንሰባ

ጓይላ መንእሰያት

ሓሊብመንተል ካብዞን ዓበይቲ ዝዘለላ ጥርንፋት ዓድታት ብሊን ኣብ ቀዳማት እትጥቀስ ኮይና፡ ነዞ ጂኦግራፍያዊ ኣቓመማ'ውን ኣብ ቀንዲ መስመር ኣሰመራ-ከረን ኣብ የማነ ጸጋም ደረት ጸርግሮ ካብ ከተማ ከረን ንምብራቕ ናይ ዓሸርተ ኪሎሜተር፡ ካብ ሓወሲ ከተማ ዒሳዮርኣድ ንምዕራብ ከኣ ተመሳሳሊ ዳርጋ ዓሸርተ ኪሎሜተር ርሒቓ ኣትርእዩ ንኹለን ኣብ ክሊ'ዚ ከባቢ'ዚ ዝርገብ ንደቢታት ዓድታት ብሊን እተመሰረተ ናብ ሓወሲ ከተማ ገጸ ዝሞዕለሉ፡ ጥንታዊነን ታሪኻዊነን ዕምርቲ ዓዲ ኤዩ።

ኣብ ሓሊብመንተል ዓመታዊ ኣብ ወርኺ ቀወዳ፡ ብኢጋጥሚ ዳሚራ (በዓለ መሳቅል) ብፍሉይነት ዝጀገል፡ ኣብ ትንሳኤን ዕቓበን ባህሊ ብሊን ፍሉይ ሕሰቦ ዘለዎ ባህላዊ ፈስቲቫል ይቐይድ ኣሎ። እዚ ብኡኹሉ ገቑጽር ህዝቢ ናይ'ቲ ከባቢ ዝነብፍ ጸንበል ዓመት-መጸ ፍሉይ ምድላዋት እናተገብረሉ ብዩረኛ ዓድታት ገቑርብ ዝተፈላለየ ባህላዊ መደባት እዩ ዘሕንፍድ።

እቲ ጸንበል ነዊሕ ሰረት ዘለዎ ኮይኑ፡ መቐጸልታ ናይ'ቲ ኣብዚ እዋንዚ ብዝተፈላለየ ምኽንያታት እናተዳኸመን እናሕለሸን ዝመጸ ባህላዊ ጸወታታት እዩ። ክሳብ መጀመርያ መፋርቕ ዕቑድ 2000 ኣብ ዝበረ መድረኹ ኣብ ዓመታዊ ንግደት ማርያም ደዓሪት ድሕሪ'ቲ ሃይማኖታዊ ጸንበል ምዘለሙ ዝቐጽል ዳርጋ ናይ ብምሉኡን ዓድታት ብሊን እተመሰረተ ኣብ ሓሊብመንተል ዓመታዊ ኣብ ወርኺ ቀወዳ፡ ብኢጋጥሚ ዳሚራ (በዓለ መሳቅል) ብፍሉይነት ዝጀገል ትንሳኤን ዕቓበን ባህሊ ብሊን ፍሉይ ሕሰቦ ዘለዎ ባህላዊ ፈስቲቫል ይቐይድ ኣሎ። እዚ ብኡኹሉ ገቑጽር ህዝቢ ናይ'ቲ ከባቢ ዝነብፍ ጸንበል ዓመት-መጸ ፍሉይ ምድላዋት እናተገብረሉ ብዩረኛ ዓድታት ገቑርብ ዝተፈላለየ ባህላዊ መደባት እዩ።

እቲ ጸንበል ነዊሕ ሰረት ዘለዎ ኮይኑ፡ መቐጸልታ ናይ'ቲ ኣብዚ እዋንዚ ብዝተፈላለየ ምኽንያታት እናተዳኸመን እናሕለሸን ዝመጸ ባህላዊ ጸወታታት እዩ። ክሳብ መጀመርያ መፋርቕ ዕቑድ 2000 ኣብ ዝበረ መድረኹ ኣብ ዓመታዊ ንግደት ማርያም ደዓሪት ድሕሪ'ቲ ሃይማኖታዊ ጸንበል ምዘለሙ ዝቐጽል ዳርጋ ናይ ብምሉኡን ዓድታት ብሊን እተመሰረተ ናብ ሓወሲ ከተማ ገጸ ዝሞዕለሉ፡ ጥንታዊነን ታሪኻዊነን ዕምርቲ ዓዲ ኤዩ።

ኣብ ሓሊብመንተል ዓመታዊ ኣብ ወርኺ ቀወዳ፡ ብኢጋጥሚ ዳሚራ (በዓለ መሳቅል) ብፍሉይነት ዝጀገል ትንሳኤን ዕቓበን ባህሊ ብሊን ፍሉይ ሕሰቦ ዘለዎ ባህላዊ ፈስቲቫል ይቐይድ ኣሎ። እዚ ብኡኹሉ ገቑጽር ህዝቢ ናይ'ቲ ከባቢ ዝነብፍ ጸንበል ዓመት-መጸ ፍሉይ ምድላዋት እናተገብረሉ ብዩረኛ ዓድታት ገቑርብ ዝተፈላለየ ባህላዊ መደባት እዩ።

እቲ ጸንበል ነዊሕ ሰረት ዘለዎ ኮይኑ፡ መቐጸልታ ናይ'ቲ ኣብዚ እዋንዚ ብዝተፈላለየ ምኽንያታት እናተዳኸመን እናሕለሸን ዝመጸ ባህላዊ ጸወታታት እዩ። ክሳብ መጀመርያ መፋርቕ ዕቑድ 2000 ኣብ ዝበረ መድረኹ ኣብ ዓመታዊ ንግደት ማርያም ደዓሪት ድሕሪ'ቲ ሃይማኖታዊ ጸንበል ምዘለሙ ዝቐጽል ዳርጋ ናይ ብምሉኡን ዓድታት ብሊን እተመሰረተ ናብ ሓወሲ ከተማ ገጸ ዝሞዕለሉ፡ ጥንታዊነን ታሪኻዊነን ዕምርቲ ዓዲ ኤዩ።

ሸንጋለ

መንእሰያት ከበሮታቶም ሐዚም ብምምጻእ ካብ ወሽጢ'ቲ ቀጽሪ ጀሚርካ ክሳብ መቐልቀሊ ከተማ ኣብ ዘሎ ቦታ በብዓይንን ጎደቡታቶምን እናተኣኻኸቡ ናይ ጓይላ መድረኻትን ባህላዊ ጸወታታትን የካይዱ ምምዕራም ይዘርፍ። እቲ ባህላዊ መደብ ክሳብ ጹሓይ እትዓርብ ዝቐጸል ኮይኑ፡ ብድሕሪኡ ምስቲ ዝበረ ጸጥታዊ ኩነታት ከምጽኡ ስለዘይቀደሉም ብዙርኻፍ ሃገብ ዓዶም ብምሳድ ይቐጽልዎ።

ኣብ ማእከል ከተማ ኣበ'ዚ ሎሚ ሰኑ ደቂቐም ከረን ተሳእጹሉ ዘሎ ቦታ ገጽገጽል ኣብ ዝበረ በዓል መሳቅል'ውን ብተመሳሳሊ ድሕሪ'ቲ ወግዓዊ ጸንበል እቲ ሂር ዝብል ደመቕ ጓይላታት ዓድታት ክሳብ ጹሓይ እትዓርብ ቀጺሉ ደወብል ነይሩ። ኣብዚ ኢጋጥማታት'ዚ ዝወጽእ ገበረ ዝተፈላለየ ሕይማታት፡ ንመድረኻዊ ኩነታት፡ ንማሕበረ-ባህላዊ ህይወት፡ መሰብር፡ ፍቕሪ ... ዝገልጽ ተዘሪ ደርፍታት ኣሉ።

ነም ከለን ብዙራት ሃገርና፡ ብተመሳሳሊ ኣብ ብዙረ ብሊን'ውን ኣብ ዝተፈላለየ ወቕትታት ናይ ዓመት ዝዀዱ፡ ምስ ሕርሻ መጻሃን ማሕበረ-ባህላዊ ህይወትን ጸንበል'ኳ እንተኾነ ድሕሪ'ቲ ቅዳሴን መንፈሳዊ መደባት ኣምልኾ ምዝዛሙ እቲ ዝዀዩ ክፉል ንባህላዊ ንጥፈታት ዝተወፈየ እዩ። ዝ መደባት'ዚ ንምንጥፋፍን ንምዕዋትን ኣብ ረኽ በረኽተ ዘለዎ ዝተፈላለየ ገስጋስ ኣሎ።

ሎምዝን ብኣወዛዲት ኮሚቴ ባህላዊ ፈስቲቫል ሓሊብመንተል ምርኢተን ከቕርባ ዝተመዛዘዘ ዓድታት ወሰበ'ሽለሬኹ። ቀንጹ ደረቕን ሓሊብመንተልን ብድምር 4 እዮም። ነፍሲ ወሰረን ከኣ ዘዘዘዋህን ባህላውን ያታወን ወጊ ሐዝን ብዙራ መጥርኃ ቀረቡ። እቲ ጸንበል በዙኾኑ እናማዕበን እናወርዓጽ ንዘሉሰሱ 7 ዓመታት ብተኾታታሊ ክብይድ ዝጀኣሐ ኮይኑ ኣብ ዝሓለፈ ዓመት 7 ዓድታት እዮን ተመሳሳሊ መደባት ኣቕረቡ።

ኑ ምርኢት ተዋሂሉ ዝተዳለወ ኣዳራሽ ይኹን መድረኽ (ስቴጅ) ስለዘለዉ ኣብ ሌጣ ገልጎል ናይ'ቲ ቀጽሪ እዮን መደባቶን ዘርኢዱ። እቲ ገቑረብ ምርኢት፡ ነፍሲወከፍ ዓዲ ኣቑዲማ ምድላዋት ክትገብረሉ ገጀንሐት፡ ብዘይ መግለጽ ዝቑርብ መባዙላዊ ያታታትን መንፈታትን ናይ'ቲ ሕብረተሰብ ስለዘርኣ ከኣ ኣገዙ መሳቦን ሕብሪውን እዩ። እዚ ያታታት እዚ ሎሚ ዳርጋ ፈጺሙ ሃሰሰ፡ ወይ'ውን ተሪፉ ኣብ ዝዘለለሉ ደረጃ ወሪዱ ብምህላዉ፡ ኣብ ምዕቃቦን ምውርራስን ባህሊ ዘለዎ ኣገርኣዩ ዕዙዝ እዩ።

መጀመርያ ምርኢት ዘቕረቡሉ ዓዲ ወሰበ'ሽለሬኹ፡ ኮይና ምልጻይ ጸንሪ ህጻናት ካብ ዕሽል ወዲ ሓደ ዓመት ክሳብ ዕድመ ማርዘውናን ኩትትናን ገዘልጾ እዩ። ህጻን ወዲ ሓደ ዓመት ምስ በጾሐ ካብ ምንፍሓኹ'ቡ ናብ ታተ ምባል ኣብ ዝኸገረሉ መድረኽ ፍሉይ ጸንበል'ዩ ገዝዝረሉ። ኣብ ባህሊ ብሊን ብወግዒ ገጀገል ዕሉተ ልደት'ውን ኣብዚ ዕድመ'ዚ ጥራይ እዩ። እቲ ህጻን ኣብ ማሃገቑኡ ንእሽቶ ቃሮል ዘለዎ ብዘሃል ገዘተሰመ ቁልፊ ኣለዎ። እዚ ቁልፊ'ዚ "ጀዊራ" ይብሃል። ኣብ ጸንበል ዕሉተ ልደቱ እቲ ህጻን ኣብ ደረቕ ድ'ቡሚ ጥሪት ነፍ ይብል'ን ደረማጁ ኣደታት ከኣ ደጋ,መን ዕልልታ እናደርጉሉ ኣብ ልዕሊ ርእሱ ቀሎ ዕማባ ይእነ'ሃሉ። ኣብ ሕቑኡ ቅጫ ይቑረቡ ኣደታት በዛን እናሰኑያ ህጻናት ከኣ ከበ'መን ምህእን ደጸንበለ። ምልጻይ ናይ'ቲ ህጻን ክሳብ ወዲ ሓደ ዓመት ዝኾነ ብምሉኡ ርእሱ ካብ ጫፍ ማንዱ ክሳብ ዲሕጥይ ወተጉ ኣብ ማእከል ቅርጺ ማዕዲድ ወይ ሰርቂወርሒ እትመሳል መሳመር ብምዃኑ ብምሉኡ እቲ ካልእ ክፉል ርእሲ ይልጹ። እዚ ምልጻይ'ዚ "ሕርቦ" ይብሃል።

ድሕሪ 1ይ ክሳብ 8ይ ዓመቱ ዝዀነ ከኣ ወዲ ይኹን ጓል "ግሰት" ዝብሃል ኣብ ማእከል ርእሲ (መንሰስከታ) ዕበይ ዝበሉት ጫምፖዮት ብምጭፍፍ ብምሉኡ እቲ ካልእ ክፉል ርእሲ ይላጹ። ጓል እንተኾይና ግን ኣብ ርእሲ'ቲ ጫምፖዮት ኣብ ዲሕሪይ ወተግ ንእሽቶ ዘይተላጸየ "ሸምሰት" ዝብሃል ጸንሪ ይገድፋሉ። ኣብ ዕድመ ማርዘውናን ኩትትናን ምስ በጾሐ ኮኣ ምስእ ርእሲ ይላጸ "ገልሓይ" ይኸውን። ብድሕሪ'ዚ ወዲ በዙዃኑ እናተቐምቀመ ዓለባኡን ኣፍርኡን ከነናኸን ከሎ፡ ጓል ከኣ ጸገራ እናሃየ ብምኻድ ኣብ እዋን መርዓኡ ድሕሪ ሕጸኖታ ኣብ ናይ ቀኖ ደረጃ በጾሐ ደጸንሐ።

እዚ ባህላዊ መገለጽታ'ዚ ባህላዊ ክኖን ብዘዮኾድኑ ኣቢታት ኣደታትን ህጻናትን ብዮዝሪ ኣብ መድረኽ ቀረቡ ተሪእዩ።

ድሕሪ ወሰበ'ሽለሬኹ፡ ዝዀነት ዓዲ ቀንዓ ኮይና ወግዒ "ሸንጋለ" እያ ኣርኢዩ። ሸንጋለ ዝዘለል ወግዒ ምህባጊ ብጹሐና ኮይኑ ሓደ መጫለዩ ዓቕመኡም ምስ በጾሐ ቀድሚ ሕጸ ዝተግበር ንተጻዋርነን ብቑዕነትን ናይ'ቲ መጫለዩ ንተጻዋርነን ብቑዕነትን ናይ'ቲ ህጻናት ከኣ ከበ'መን ምህእን ደጸንበለ። ምልጻይ ናይ'ቲ ህጻን ክሳብ ወዲ ሓደ ዓመት ዝኾነ ብምሉኡ ርእሱ ካብ ጫፍ ማንዱ ክሳብ ዲሕጥይ ወተጉ ኣብ ማእከል ቅርጺ ማዕዲድ ወይ ሰርቂወርሒ እትመሳል መሳመር ብምዃኑ ብምሉኡ እቲ ካልእ ክፉል ርእሲ ይልጹ። እዚ ምልጻይ'ዚ "ሕርቦ" ይብሃል።

ድሕሪ 1ይ ክሳብ 8ይ ዓመቱ ዝዀነ ከኣ ወዲ ይኹን ጓል "ግሰት" ዝብሃል ኣብ ማእከል ርእሲ (መንሰስከታ) ዕበይ ዝበሉት ጫምፖዮት ብምጭፍፍ ብምሉኡ እቲ ካልእ ክፉል ርእሲ ይላጹ። ጓል እንተኾይና ግን ኣብ ርእሲ'ቲ ጫምፖዮት ኣብ ዲሕሪይ ወተግ ንእሽቶ ዘይተላጸየ "ሸምሰት" ዝብሃል ጸንሪ ይገድፋሉ። ኣብ ዕድመ ማርዘውናን ኩትትናን ምስ በጾሐ ኮኣ ምስእ ርእሲ ይላጸ "ገልሓይ" ይኸውን። ብድሕሪ'ዚ ወዲ በዙዃኑ እናተቐምቀመ ዓለባኡን ኣፍርኡን ከነናኸን ከሎ፡ ጓል ከኣ ጸገራ እናሃየ ብምኻድ ኣብ እዋን መርዓኡ ድሕሪ ሕጸኖታ ኣብ ናይ ቀኖ ደረጃ በጾሐ ደጸንሐ።

እዚ ባህላዊ መገለጽታ'ዚ ባህላዊ ክኖን ብዘዮኾድኑ ኣቢታት ኣደታትን ህጻናትን ብዮዝሪ ኣብ መድረኽ ቀረቡ ተሪእዩ።

ድሕሪ ወሰበ'ሽለሬኹ፡ ኮይና ምልጻይ ጸንሪ ህጻናት ካብ ዕሽል ወዲ ሓደ ዓመት ክሳብ ዕድመ ማርዘውናን ኩትትናን ገዘልጾ እዩ። ህጻን ወዲ ሓደ ዓመት ምስ በጾሐ ካብ ምንፍሓኹ'ቡ ናብ ታተ ምባል ኣብ ዝኸገረሉ መድረኽ ፍሉይ ጸንበል'ዩ ገዝዝረሉ። ኣብ ባህሊ ብሊን ብወግዒ ገጀገል ዕሉተ ልደት'ውን ኣብዚ ዕድመ'ዚ ጥራይ እዩ። እቲ ህጻን ኣብ ማሃገቑኡ ንእሽቶ ቃሮል ዘለዎ ብዘሃል ገዘተሰመ ቁልፊ ኣለዎ። እዚ ቁልፊ'ዚ "ጀዊራ" ይብሃል። ኣብ ጸንበል ዕሉተ ልደቱ እቲ ህጻን ኣብ ደረቕ ድ'ቡሚ ጥሪት ነፍ ይብል'ን ደረማጁ ኣደታት ከኣ ደጋ,መን ዕልልታ እናደርጉሉ ኣብ ልዕሊ ርእሱ ቀሎ ዕማባ ይእነ'ሃሉ። ኣብ ሕቑኡ ቅጫ ይቑረቡ ኣደታት በዛን እናሰኑያ ህጻናት ከኣ ከበ'መን ምህእን ደጸንበለ። ምልጻይ ናይ'ቲ ህጻን ክሳብ ወዲ ሓደ ዓመት ዝኾነ ብምሉኡ ርእሱ ካብ ጫፍ ማንዱ ክሳብ ዲሕጥይ ወተጉ ኣብ ማእከል ቅርጺ ማዕዲድ ወይ ሰርቂወርሒ እትመሳል መሳመር ብምዃኑ ብምሉኡ እቲ ካልእ ክፉል ርእሲ ይልጹ። እዚ ምልጻይ'ዚ "ሕርቦ" ይብሃል።

ድሕሪ 1ይ ክሳብ 8ይ ዓመቱ ዝዀነ ከኣ ወዲ ይኹን ጓል "ግሰት" ዝብሃል ኣብ ማእከል ርእሲ (መንሰስከታ) ዕበይ ዝበሉት ጫምፖዮት ብምጭፍፍ ብምሉኡ እቲ ካልእ ክፉል ርእሲ ይላጹ። ጓል እንተኾይና ግን ኣብ ርእሲ'ቲ ጫምፖዮት ኣብ ዲሕሪይ ወተግ ንእሽቶ ዘይተላጸየ "ሸምሰት" ዝብሃል ጸንሪ ይገድፋሉ። ኣብ ዕድመ ማርዘውናን ኩትትናን ገዘልጾ እዩ። ህጻን ወዲ ሓደ ዓመት ክሳብ

ንቑሕ ደቦና

ሄለን መኽታ

ብከላ ድምጺ

ዓለምና ዓው እናበለትዶ ትኽይድ ካላ፧

ኣብ ከባቢና፣ ናይ ክንደይ መሳርሒ ድምጺ ኣሎ፧ ንፈለማ ግዜ ምስ ሰማዕናዮ ረቢሹናዶ፧ ሕጂኸ ለሚድናዮ ዲና ወይስ ኣሊናዮ፧

ልዑል ዓቐን ድምጺ፡ ክሳብ ስንክልና ኩብጽሕ ዝኽእል ኣካላዊ ሳዕቤን ከም ዘሎዎ ይንገር። ኣብ ኣእምሮ ዘስዕቦ ማህሰቲ ግን ተራኣዩ ወይ ብቐሊሉ ዝዕቀን ስለዘይኮነ ብዙሕ ኣስተብህሎ ኣይወሃቦን፧ 'ብከላ' ዝብል ቃል'ውን ንብከላ ኣየርን ማይን እምበር ምስ ድምጺ ምትሕሓዝ ዘሎዎ ኮይኑ ኣይስምዓናን፧ ብከላ ድምጺ ከም ብከላ ኣየርን ማይን ኣብ ኣከባቢና ንነዊሕ ግዜ ዝቐጽል ጽልዋ የብሉን። ኣየርን ማይን ሓንሳእ ምስ ዝብከል ክተንጽሖ ግዜ ይወስድ'ዩ፣ ብከላ ጽምጺ ግን ኑቲ ድምጺ ምስ ትኣልዩ እቲ ብከላ ደው ክብል ይኽእል። በዚ ምኽንያት፡ ጽልዋኡ ኣነኣኢሰና ከም ክንርእዮ ገይሩ ክኸውን ይኽእል። እንተኾነ ብከላ ድምጺ፡ ኣብ ኣካልን ኣእምሮን ከሰዕቦ ዝኽእል ሳዕቤን ንነዊሕ ግዜ ዝቐጽልን ገሊኡ'ውን ክምለስን ክሕከምን ዘይክእል እዩ። ብከላ ድምጺ፡ ንህይወት ሰብ እንሰሳን ኣብ ሓደጋ ዘእቱን ጥዕናዊ ሳዕቤን ዘኽትል ም'ብዛሕ ድምጺ እዩ። ድምጺ ብ 'ደሲበል' (dB) እዩ ዝዕቀን። ኣህጉውራዊ ውድብ ጥዕና ብዘሃቦ መዐቀኒ፡ ሰብ ዝነብረሉ ኣከባቢ ብገምጋም 50 dB ድምጺ ጥራይ ክህልዎ ይሕብር። ልዕሊ 50 dB ዝኾይድ ዓቐን ድምጺ ብከላ ድምጺ ክንብሎ ንኽእል።

ብከላ ድምጺ ንጥዕናን ባህርያትን ሰብ ብጣዕረ ይጸሉ። ጥዕናዊ ሳዕቤን ከም መትነ-ልባዊ ምዝንባል፡ ጸቕጠ ደም፡ ጸቕጠ ኣእምሮ፡ ምዝንባል ድቃስ፡ 'ጺን' ዝብል ድምጺ ምስማዕን ጽመትን ከሰዕብ ይኽእል። ብ2019 ዝተገበረ ዳህሳስ መጽናዕትታት ክንክን ጥዕና፡ ብከላ ድምጺ ምስ ቅልጡፍ ምንቀ'ልቋል ብልሒ ኣእምሮ ከም ዝተሓሓዝ ይሕብር። ዓበይቲ ጠንቂታት ብከላ ጽምጺ ምስ መጓዓዝያ፡ ኢንዱስትሪታትን ህንጻን ዝተኣሰር ብምኾኑ፡ ኩተወግዶ ኣጸጋሚ እዩ። ብከላ ድምጺ ምስ ማሕበረ ቀ'ጠባዊ ደረጃ ናይ ሕብረተሰብ ከም ዝተሓሓዝ'ውን መጽናዕትታት ይሕብር። ትሑት ማሕበረ ቀ'ጠባዊ ደረጃ ዝርከብ ሕብረተሰብ፡ ንብከላ ድምጺ ብዝለዓለ ከም ዘቃላዕ ይገልጽ። ንኣብነት፡ ሓይሊ ኤለክትሪክ ኣብ ዘይብሉ ኮባ፡ ጀነረተር ከም ኣማራጺ ይውሰድ እዩ፣ ጀነሬተር ከኣ 97. 60 dB ድምጺ ኣለዋ፣ እዚ መጠን ድምጺ'ዚ ብመዐቀኒ ኣህጉራዊ ውድብ ጥዕና ኣዝዩ ልዑል እዩ። ኣብዚ ግዜ'ዚ ግን ጠንቂታት ብከላ ድምጺ ብኣንጻሩ ኮይኑ ይርከብ። ዝያዳ ዝማዕበልናን ተክኖሎጅያዊ መሳርሒ ዝሓዝናን ዝያዳ ናብ ብከላ ድምጺ ንቃላዕ ኣሎና።

ኣብ ገለ እዋን፡ ልዑል ዓቐን ድምጺ ዘሎዎ መሳርሒታት ክንጥቀመን ናብ ብከላ ድምጺ ዘሎዎ ኣከባቢ ክንቃላዕን ዘገድደና ምኽንያት ክህሉ ይኽእል እዩ። ሞያና ምስ ዓበይቲ ማሽነሪታት ዝተሓሓዝ ምስ ዝኾውን፡ ክህልወና ዝኽእል ኣማራጺ መከላኸሊ ድምጺ ምጥቃም ጥራይ እዩ። ኣብዚ ግዜ'ዚ እናገነነ ዝመጽእ ዘሎ ጠንቂ ግን ብምርጫና እንገብሮ ዘሎና'ዩ። ሓደ ካብቲ ብምርጫና እንገብሮ ዘሎና ጉድለት፡ ልዑል ዓቐን ድምጺ ዘለዎ መዚቃ ምስማዕ። ኣብዚ እዋን'ዚ ዳርጋ ኩለን መዘናግዒ ማእከላትና ዓው ዝበለ መዚቃ ምውላዕ ንቡር ገይረንኡ ኣለዋ። ንምንታይ ከምኡ ከም ዝኾነ ምስ እትሓትት ከኣ ዓማዊል ከም ዝመርጽዎ እዩ ዝሕበረካ። ክትኣምኖ ዘሸግር ተርእዮ እኳ እንተኾነ፡ ዓማዊል ኑቲ ዓው ዝበለ ድምጺ መዚቃ ብዝተዛየ መንፈስ ክስምዑን ክስዕስዑን ምስ ራኣኻ ግን ሓቂ ክኸውን ይኽእል እዩ ትብል። ልዑል ዓቐን ድምጺ ዘሎዎ መዚቃ ወይ ካልእ ትሕዝቶ ምስማዕ ከስዕቦ ዝኽእል ሳዕቤን እናተረዳእና፡ ገና ብዓበይቲ ሞንታርቦ ስፒከራትን ኣብ እዝኒ ብዝስኳዕ ኢርፎንን ዓው ዝበለ መዚቃ ምስማዕን ኣይክናን፧ እንታይ ክኸውን ይኽእል እቲ ምኽንያት?

ንምንታይ ዓው ዝበለ መዚቃ ምስማዕ ንፈቱ፧

ስምዒታት ንምቕስቃስ፧

መዚቃ፡ ኣእምሮና ዝቕስቅስ ዶፖሚን ዝበሃል ከሚካል ክነዝዕ ይጸሉ። እዚ ከሚካል'ዚ ሓጉስ፡ ፍስሃ፡ ምዝናይን ካልእ ጥዑም ስምዒታትን ክስምዕና ዝገብር ከሚካል እዩ። እንፈትዎ ዓይነት መዚቃ ምስ እነስምዕ፡ ኑቲ ዝስምዓና ጥዑም ስምዒት ንምርባሕ ድምጺ ንውሰኽሉ። ስለዚ ዓው ዝበለ መዚቃ ንሰምዕ እንተሃሊና፡ ስምዒትና ካብ ንቡር ንላዕሊ ክንቅስቅስ ደሊና ኣለና ማለት'ዩ።

ካብ ድምጺ ውሽጥና ሓሳባትና ንምህዳም፣

ዓው ዝበለ ደጋዊ ድምጺ ንውሽጣዊ ድምጺ ናይ ምዕብላልን ምዕባጥን ሓይሊ ኣሎዎ። ኣብ መዓልቦኡ ዘይብጽሐ ሓሳብ፡ ኣብ ዘይደለናዮ ስምዒት ዘእትወና ዝኽሪ፡ ክንውሰኖ ዝደለና ውሳነ ንኽይንውሰን ዝገትእ ፍርሒን ስክፋትን፡ ወዘተ ኣብ ውሽጥና ክንጻወሮ ዘይንኽእል ድምጺ እዩ ዝፈጥር። ካብዚ ዓዘቕቲ ንምድሓን እምበኣር ዓው ኣቢልና መዚቃ ክንሰምዕን ካብ ውሽጣን ክንሕባእን ንፍትን።

ዕብለላ ወይ ሓይሊ ክነንጸባርቕ ምስ እንደሊ

ውድድር ቅድድም መኪና ምስ እንዕዘብ፡ ድምጺ ሞተረ ናይተን መካይን ካብተን ኣብ መዓልታዊ ህይወትና እንጥቀመለን መካይንን ኣውቶብሳትን ዝለዓለ እዩ። እዚ ዝኾነ ምኽንያት፡ ድምጺ ሞተረ ምስ ሓይሊ ወይ ፍጥነት መኪና ስለ ዝተኣሳሰር እዩ። ኣብ ባህሪ ሰብ እንተመጺእና'ውን ብተመሳሳሊ፡ ክዕብልልና ዝደሊ ዓው ኢሉ ይዛረብን የፈራርሕን። ኣብ ጓይላ፡ ሰባት ካብ ኣብ ቀስ ዝበለ ደርፊ ኣብ ዓው ዝበለ ደርፊ ብናጽነት ክስዕስዑ ይረኣዩ። ስለዚ፡ ዓው ዝበለ መዚቃ ዋላ'ኳ ብግቡእ ዝተሃንጸ ነብሰ ምትኣምማን ኣይሃበና ንግዚኡ ዘሳለ ትብዓት ይህበና እዩ።

ድምጺ ውሽጥና ዓው ምስ ዝብልክ፧

ናይ ረድዮ ወይ ተለቭዥን ድምጺ ዓው ምስ ዝብል፡ ክንቅንሶ ንኽእል፣ ሓሳባትና ዓው ምስ ዝብልክ እንታይ ክንንብር ንኽእል፧ ናይ ውሽጥና ድምጺ እናለዓለ ኣብ ዝኾደሉ እዋን ካብኡ ንምህዳም እንወሰዶ ስጉምቲ ብግቡእ ተሓሲቡሉ ምስ ዘይትግበር፡ ኣሉታዊ ሳዕቤን ክህልዎ ይኽእል እዩ። ልዑል መጠን ደጋዊ ድምጺ ዘመንጩ ንጥፈታት (ከም ዓው ዝበለ መዚቃ፡ ዕላልን ዋዕዋዕታን፡ ስነ ጥርባብዊ ምርኢት...) ግዝያዊ ውቕባ ዋላ ድኣ ይኹነና፡ ኣብ ነዊሕ ግዜ ኣካላውን ኣእምሮኣውን ጸገማት ከሰዕብ ይኽእል እዩ። ኣብ ስምዒት ህዋሳትና ኣሉታዊ ጽልዋ ዋላ'ኳ ኣየምጽእ፡ ንብልሓውን ተገንዘቦኣውን ዓቕሚ ኣእምሮና የዳኽም፣ ብግቡእ ናይ ምሕሳብ መስርሕ ብምጉንዳብ ናይ ዝኽረት ዓቕምና ከም ዝንንኪ ይገብር፡ ጸቕጠ ኣእምሮ ብምስዓብ ተኣናፊ ባህርያት ከም ነማዕብል ይገብር፣ ብግቡእ ምስ ዘይእለ ከኣ ክሳብ ምስሓት ኣእምሮ ክብጽሕ ይኽእል። ውሽጣዊ ድምጺ ከም ናይ ደገ ድምጺ ብቐጽበት ቀስ እነብለሉን እነጥፍኣሉን መሳርሒ የለን። ውሽጣዊ ድምጺ ክንቁጻጸሮ ምስ እንደሊ ሓሳብና፡ ስምዒትና፡ ልምድና፡ ባህርያትና፡ ወዘተ ኢና ክንቁጻጸር ዘሎና። በዚ ምኽንያት ከኣ በዳሂ ይገብሮ።

ንጥፈታት ኣካልን ኣእምሮን ዝተፈላለየ ግን ነንሕድሕዱ ናይ ምጽልላው ባህሪ ዘሎዎ'ዩ። ውሽጣዊ ድምጺ፡ ጸቕጠ ኣእምሮ የስዕብ፣ ጸቕጠ ኣእምሮ ከኣ ጸቕጠ ደም የኸትል፣ ልዑል ጸቕጠ ደም ከኣ ናብ ወቕዒ ልብን መልመስትን ኩብጽሕ ይኽእል። ስለዚ ብዛዕባ ፍወሳ ክንሓስብ እንከለና ንኽልቲኡ፡ ማለት ኣካልናን ኣእምሮናን፡ ብማዕረ ዝፍውስ ክንሓስብ ይግባእ። ሓደ ካብ ንኣካልን ኣእምሮን ብማዕረ ዝቕስቅስን ዘዛንን ኣገባብት "ምስትንታን" እዩ። ኣስተንትኖ ኣብ ምብራቓዊ ባህሊ ዝውቱር ንጥፈት ኮይኑ ኣብዚ ግዜ'ዚ ብብዝሒ ካብ ዝጉስጉሰሉ ዘሎ ኣገባብ ፍወሳ እዩ። ኣስተንትኖ ንሕብረተሰብ ኤርትራ ሓድሽ ኣምር ኣይኮነን። ኣስተንትኖ ካብ ደጋዊ ድምጺ ተኣሊኻ ምስ ነብስኻን ተፈጥሮን እወታዊ ዝድምድና፡ ሓልዮትን ምውህሃድን ብምምስራት ዝግበር መስርሕ እዩ። ኣብ ምብራቓዊ ባህሊ እስትንፋስካ ብምቀ'ጽጻር ዝግበር ንጥፈት ኮይኑ ኣእምሮኻ ካብ ሓሳብ ሓሪ ብምግባር፡ ካብ ውሽጣዊ ድምጺ ክትገላገል ይሕግዘ። ኣብ ባህልና ከኣ እቲ ኣብ ውሽጥና ዝፍጠር ግን ግዜን ቦታን ዝኽላእኖዮ ድምጺ፡ ክወጽእ ብምፍቃድ፡ ብምቕባልን ምስትንታንን ኣብ መዓልብኡ ብምብጻሕ ከም ዘዕርፍ ክትገብሮ ይሕግዘ። ስለዚ ድምጺ ውሽጥና ካብ ቀ'ጽጽርና ወጻኢ ምስ ዝኽውን፡ ግዜ ፈሊና ክነስተንትን ይከኣል። ኣካላዊ ምንቅስቓስ፡ ዮጋ፡ ተፈጥሮኣዊ ድምጺ ጥራይ ዝረከቦ ቦታ ምብጻሕን ብግርኻ ነዊሕ ምጋዓዝን'ውን ተመሳሳሊ እወታዊ ጽልዋ። ስለዚ ኣበራራና ክነዘውትሮ ንኽእል።

ሳዕቤን ብከላ ድምጺ ንምንካይ ዝሕግዙ ሜካታት

ልዑል መጠን ድምጺ ናይ ምጽዋር ዓቕሚ ካብ ሰብ ናብ ሰብ ይፈላለ'ዩ። ናብ ልዑል ዓቐን ድምጺ ብብዙሕ ምስ እንቃላዕ እውን ንልምዶ ኢና። ይኹን እምበር ኣካላውን ኣእምሮኣውን ዕንወቱ ይንኪ ማለት ኣይኮነን። ስለዚ ዘይሓዊ ኣካላውን ኣእምሮኣውን ሳዕቤን ቅድሚ ምኽታሉ ክንከላኸሎን ክነጉድሎን ይግባእ። ገለ ካብቲ ክንገብሮ እንኽእል ሜላታት፣

- ኣብ ከባቢና (መንበሪናን ቦታ ስራሕናን) ዝርከብ መጠን ድምጺ በብግዜኡ ብኣድህቦ ምግምጋምን ጽላዋኡ ምዕቃንን ሓደ ካብቲ ፈለማ ክንገብሮ እንኽእል ንጥፈት እዩ። ነቲ ብዘይ ኣስተብህሎ፡ ብድሕሪ መጋረጃ ዝርብሸና ድምጺ ክነለልዮን ክነወግዶ ወይ ክንቅንሰሉ እንክእል መገዲ ክነናዲ ከኣ ይሕግዝ፡

- ዝከኣል ምስ ዝኾውን ብርቱዕ ድምጺ ዝርከቦ ቦታ ምውጋድ። ኣብ ጥቓ መንበሪ ገዛ ወይ ቦታ ስራሕና ክነወግዶ ዘይንኽእል ልዑል መጠን ድምጺ ምስ ዝህሉ ከኣ ድምጺ ዝቕንስ ወይ ዝከላኸል መሳርሒ ክንጥቀም ንኽእል፡

- ካብ ድምጺ እነዕርፈሉ ግዜ ንፍለ፡

- ኣድህቦ ወይ ምስምማዕ ዘድልዮ ዕላል ወይ ስራሕ ምስ ዝህልወና ጽምው ዘበለ ቦታ ምምራጽ፡

- ልዑል መጠን ድምጺ ዘመንጨወ መሳርሒ ኣብ እንጥቀመሉ እዋን መከላኸሊ ድምጺ ንጠቀም፡

- ድምጺ ዘመንጭወ መሳርሒታት ምስ ዝህልወና፡ ድምጾም ምትሓት ወይ ኣብ ርሕቐ ዝበለ ቦታ ምቕማጥ፡

- ድምጺ ካብ ጥቃ ኣእዛናን ምርሓቐ፣ ኣዘውቲርና ኤርፎን ምውጋድ ወይ ትሑት ድምጺ ከም ዝህልዎ ምግባር፡

- ኣብ ህዝባዊ መዘናግዒታትን ካልእ መጉልሒ ድምጺ ዝጥቀሙ ትካላትን ብሕጊ ወይ መምርሒ ዝተወሰነ ዓቐን ድምጺ ክሕልዉ፡ ምክትታልን ንቕሓት ምዕባይን፡ ወዘተ።

ስፖርት

መርሃዊ ገብረሚካኤል

ሳቡርን ዋልታን ሎሚ ንሻምፕዮን ክፉለማ'ዮን

"ዋንጫ ካባና ኣይትሓልፍን እያ" - ሓለቓ ጋንታ ዋልታ

"ሻምፕዮን ምኻን እዩ ሕልምና፣ ከነግህዶ ኢና" -ሓለቓ ጋንታ ሳቡር

ምምሕዳራዊ ክፍልታት ሚኒስቴሪ ምክልኻል ንልዕሊ ክልተ ወርሒ ኸይዶ ዝቐንሐ ውድድራት ከዕሶ እግሪ ሎሚ ብዙሃደድ ናይ መዛምያ ጸወታ መጋረጃኡ ክፍጽ እዩ። ኣቑዲሙ ውድድራት ቸኪ ኣነሳቲሱ፣ ከዕሶ መርዝቡ ሸነወት፣ ጨመተ ተኸሲ፣ ከዕሶ እግሪ ደቂ ኣንስቶን ክዘዘም እኽሊ። ሎሚ ሰዓት 2:00 ድቀ ኣብ መሳነ ሳቡርን ዋልታን ዝቐደድ ግቦም ከዕሶ እግሪ ደማ መዛምያ ክግበረሉ እዩ።

ሳቡርን ዋልታን ኣብ ቀዳማይ ዙርያ ቀዳመይትን ካልኣይትን ነይብን ብመሕሳስ፣ ኣብ ካልኣይ ዙርያ ንመጋገምትን በእጽንየ ናብ ፍጻመ ዐጺሐን ዘለዎ።

ኣብ መኽረቲ ናይ'ቲ ውድድር ብግሰረ ወጽኢት ዝተፈላለየ እዝን ጋንታታት፣ ጠጋፈጊንም ዘሎዋ ተጻወትቲ ተመሓርን ብቐዳንን ዝወሙ ምስ ምኻናም ሒዩል ምውድዳር ክረኣዩ ትጸብት ይግበር።

ሓለቓ ጋንታ ሳቡር - ኣማን እዝራ ንመዛምያ ጸወታ ኣመልኪቱ፣ ኣብ ገዛእ መግለጺ፣ "ክብሪ ሻምፕዮን ን'ጉ ና ጸ ፈ ሉ ግዜ ኣኽሊ'ዩ። ዝበገናዮ እኽል ምድላዋት ደማ ኣብ ግወት ከ ም ዘ ብ ጽ ሓ ና ርግጽና" ክብል እኽሊ።

ሓለቓ ጋንታ ዋልታ - የናታን ሚኸኤል ብወገኡ፣ "ኣብ ፈለማ ጸወታና ዋንጫ ናብ ክብሽና ከኣትዋ እዩ መደብና፣ ኣብ ምዱብ ግዜ ብሉጽ ጸወታ ኣርኢና ታሪኽ ክንሰንድ ኢና" ብምባል ገለጸ።

ብረብዕ ጋንታታት ኣቡዚን ሂምባልን ንደረጃ ኣብ ዝበረኡ ግቦም፣ ኣቡዚ ብመንፈ ያቁጠን ደኣሉን ዝረኸቡዝን ክልተ ሹዮታት ተሓጊዝ ኒታ ካብ ኣብል ወልደማርያም ሓንቲ ሹዮ ዝረኸቡ ሂምባል 2ብ1 ብምሃደር ሳልሳይ ደረጃ ኣውሒሱ። ዝበዘሐ ኣመዚጋቢ ሹዮ ደኣሉ የወሃሽ ናይ ኣቡዚ ብዝሞኑ ክመርሑ እኽሊ። ንዕኡ ተኸቲሉም ደማ ኣብል ወልደማርያም ሂምባል ብሹወዳቲ መርሃ ጸድቐ ካብ ዋልታን ፋንኤል ብርሃነ ካብ ሳቡርን ብዘመሳስል ብ ሸዩሽት ሹዮታት ደኸበ። በዚ ኢ'ጣጥሚ ምምሕዳራዊ ክፍሊታት ሚኒስቴሪ ምክልኻል ኒቲ ናብ መዛምያ በጺሑ ዘሎ ውድድር ንምዕዛብ ኣብ ከሉ ደረጃ ዕድመ ዝርከብ ኣፍቃሪ ሰፖርት ክህዞ ጸወዲት ኣቑረብ'ሉ።

ስንኩላን ኩናት መዓስከር ደንደን ውድድር ባይታ ቴኒስ ኣካይዶም

ሃገራዊ ፊደረሽን ባይታ ቴኒስ ኤርትራ ምስ ሰኽላን ኩናት መዓስከር ደንደንን ካብ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ ዝመጸ ግዳስ ኣርትራዊን ብምትሕብባር ንኣስት ሰኽላን ኩናት መዓስከር ደንደን ናይ ባይታ ቴኒስ ውድድር ኣካይዱ።

ሰሉስ 3 ሕዳር 2026 ኣብ ክልተ ምድባት ዝተኸፍለ ልዕሊ ዕስራ ሰኽላን ዝተሳተፉዎ ውድድር ቴኒስ ባይታ፣ ኣብ ምድብ ሒደ ኣብራት ተኽሊዱ፣ ድራር ዑቕባሚኹልን ሓደልኣብ ኤልያሰን ክሳወቱ ከለው፣ ኣብ ምድብ ክልተ ጴጥሮስ ሳሙኤል፣ ሶሚር የወሃእን በጋሀር ሳሙኤልን ዕወታት ብምኻን ገዝዞዊ ሽልማት ካብ ኢድ ዝተፈለዩዎ ሓሳፍቲ ተቐቢሉዎም።

ብዚያ'ዝ'ዚ ኣቡቲ ውድድር ንዘተሳተፉ 17 ተወዳደርቲ፣ ልዕሊ ሓመሽቱ ሹኽ ናቕፉ መተባበቢ ተዓይሉ። ፊደረሽን ባይታ ቴኒስ ኤርትራ ብዮዳ ዚጋ ንዘተንበረ ደኽ፣ ብምምሳጋጽ ካልኦት'ውን ኒቲ ሰንዮቲ ክሳዕበ ተኳዕዱ። ኣብ መወዳኢታ ተመሓሳሲ ህዘዝ ርክቡ ሓሰፍቲ ተቐቢሉዎም።

ኤርትራ ምስ ጊኒ ኮናክሪ

ርብል በረኸት

ድሕሪ 2006/2007 ናብ መጻረዩ ዋንጫ ኣፍሪቃ 2027 ተመሊሳ ትርኸብ ሃገራዊት ጋንታ ከዕሶ እግሪ ደቂተባህነኖ ኤርትራ፣ ኣብ ዙሓለፈ 26ን 30ን መባቤሪም ክልተ ናይ ምድብ ጸወታ ከማዛየደት ዝዘከር እዩ። ኣንጻር ኬንያ ብምዝረ ወጽኢት 1ብ1፣ ኣንጻር ደቡብ ኣፍሪቃ ደማ 5ብ0 ስዒሮት ምምዝጋብ ይፍለጥ። ዝመጸኣ 12ን 16 ሕዳር ደማ ኣንጻር ሃገራዊት ጋንታ ጊኒ ኮናክሪ ክልተ እግሪ ሳልሳይን ራብዓይን ናይ ምድብ ጸወታ ደጺቡ። በዚ ደማ ኣብ ታሪኽ ንፈለማ ግዜ ክራኸቡ'የ።

ካብ 30 ናብ 24 ምሩጻት ተጻወትቲ

ኣብ ዙሓለፈ ፈለማ ናይ ምድብ ጸወታ ክሳብ 30 ተጻወትቲ ሒዝ ዝተጠመኑ ሃገራዊት ጋንታ፣ ኣብዚ ግቢ'ዚ ናብ 24 ተጻርያም ኣለወ። ሓለወቲ ልዳት፣ ማለክ ዓብዱራሂማኒ፣ ዩኤል ክብረኣብ የናታን ሰልጣኔ። ተኸለኽልቲ፣ ሄኖስ ኣመሳቹ ጀማል ዓሊ፣ ዮናስ ኣድሪስ የሰፍ ምሃዮኽ፣ ንኽጵር ፎርኔ መሳ በራኺ፣ ናምሩድ እማሞን የናታን ስዘሙኑ። ኣፉፈልቲ፣ ዓብሰላም ተኽለዘቢ፣ ናህም ኒታባዪ ናህም ታደሰ ተሰፋልደት ተክኤ፣ የኤል ደልማን የናኤል የናሰን። ኣጥቃዕቲ ዓሊ ሰሊማኔ ዓውድ ኢሶቐ፣ ኤርሚም የሃሉ ማይል ሉንድሪኔ ኣሊሸር ሀንዴ ሮማል ዓብዱን ሰም ኢያነጠኔ። ዝበዝሑ ኣባኣት ናይ'ዛ ሃገራዊት ጋንታ ኣብ ወጺኢ ሃገር መምህ ክሰኣዩም ዝጸወቱ ኮይናም፣ ነም ብዮል ሓለቓ ጋንታ ዓብሰላም ተኽለዘቢ፣ ናህም ታደሰን ሮማል ዓብዱን ሚን ካብ ወኽጠ ሃገር ዝመጹኡ ተጻወትቲ እያም።

ዝሓለፈ ናይ ምድብ ጸወታ ኼ..

ኤርትራ ካብ ዝሓለፉ ክልተ ጸወታታት፣ ኣብ ምድባ (ምድብ ኣርነፍ) ኣብ ግቦም ኣንጻር ኬንያ ዝርኸበቶ ሓንቲ ነጥቢን ብኡሉታ 5 ሹዮታትን ኣብ ሪብዮይ ትርኸቡ። ደቡብ ኣፍሪቃ ብምስእ 6 ነጥቢ ትመርጹ ጊኒ ብ3 ነጥቢ ኣብ ካልኣይ ተርታ፣ ኬንያ ብሓደ ነጥቢን ኣሉታ 1 ሹዮን ኣብ ሳልሳይ ተርታ ደርኸቡ። እዝ ሓፊሾዊ ንምጋም ዕድመ ተጻወትታ ካብ 19 ክሳብ 26 ዝዕድመኡም ተጻወትቲ ሓቑፋ ዘለ ሃገራዊት ጋንታ ኤርትራ፣ ኒቲ ኣብ ዙሓለፈ ዝተረኣየ ንኣሹቱ ዝመሳሉ ግን ከኣ ዋጋ ከኸፍሉ ዝኸኣሉ ጉድለታት ኣሎዎ ክዝምለስ ምኻና ይፍለጥ። እዝ ካብ ትዋርዝፍ ናይ ሸዳሹት ወርሒ ልምምድ ጥራይ ዙዀደያት ሃገራዊት ጋንታ፣ ብርሾጅ ዝተርፉ ብዙሓት ክህሉ እዩ። ብፍላይ ኣብ መሳመር ምክልኻል ደጽጉሓለይ ዘደገለሎ ስራሕ ክዕመም እዋኑ'ዩ። ምኽንያቱ ከዕሶ እግሪ ምክልኻል ስለዝኾነ። ኣብ ሓጺር ግዜ ተጠሲ ዘርኣየናና ናይ ምዝር ድልየትን ወሃን ቡቲ ሓይ ዝተመዝገበ ዓወትን ምንቅስቓሳትን ደማ ገሊጹ።

ብረብዕ ጋንታታት ኣቡዚን ሂምባልን ንደረጃ ኣብ ዝበረኡ ግቦም፣ ኣቡዚ ብመንፈ ያቁጠን ደኣሉን ዝረኸቡዝን ክልተ ሹዮታት ተሓጊዝ ኒታ ካብ ኣብል ወልደማርያም ሓንቲ ሹዮ ዝረኸቡ ሂምባል 2ብ1 ብምሃደር ሳልሳይ ደረጃ ኣውሒሱ። ዝበዘሐ ኣመዚጋቢ ሹዮ ደኣሉ የወሃእ ናይ ኣቡዚ ብዝሞኑ ክመርሑ እኽሊ። ንዕኡ ተኸቲሉም ደማ ኣብል ወልደማርያም ሂምባል ብሹወዳቲ መርሃ ጸድቐ ካብ ዋልታን ፋንኤል ብርሃነ ካብ ሳቡርን ብዘመሳስል ብ ሸዩሽት ሹዮታት ደኸበ። በዚ ኢ'ጣጥሚ ምምሕዳራዊ ክፍሊታት ሚኒስቴሪ ምክልኻል ኒቲ ናብ መዛምያ በጺሑ ዘሎ ውድድር ንምዕዛብ ኣብ ከሉ ደረጃ ዕድመ ዝርከብ ኣፍቃሪ ሰፖርት ክህዞ ጸወዲት ኣቑረብ'ሉ።

ምስ ኬንያ ነይሉ'ውን ደቡብ ኣፍሪቃ ዝተሻየደ ናይ ምድብ ግቦም፣ ኣብ ምክልኻል ጀማል ዓሊ ንኽጵር ፎርኔን ናምሩድ እማሞንን ኣብ መሳመር መዋቃዕቲ ሰም እየብን ኣሊሸር ሀንዴ ብሸሽ ማእከላዊ ስትራተጂኖን ምጭብባጥ ጀማመትን ካልእን ካብ መሳርዕ ሃገራዊት ጋንታ ተኣልየም ዝጽንሑ'የም። ኣብዚ ግዜ ግን ምስእ ብምስእ ሓወቀም ደስቀዋት ኣለወ።

ሃገራዊት ጋንታ ጊኒ ኮናክሪ

ሃገራዊት ጋንታ ጊኒ ኮናክሪ ቀላል ጋንታ ኣይነበረን። ብ1976 ተኸሰሚት ብዙር መዳልያ ዋንጫ ኣፍሪቃ ጊኒ ኮናክሪ ኣብ ኣፍሪቃዊ ውድድራት ጸበጥቐ ሰም ዘለዋ ጋንታ እዩ። ብፍላይ እቲ ቀንዲ መስለደኣ ዝኾነ ኣህዋዊ ቁመናን ቀልጣፈን መዐወቲ ኣጽዋራ ምኽኑ ይእመን። ኣብ ዙሓለፈ ክልተ ናይ ምድብ ጸወታ ናይ'ዛ ጋንታ ኣንጻር ደቡብ ኣፍሪቃ 2ብ1 ክህሰየር ነበ ኣንጻር ኬንያ ደማ 1ብ0 ተዓዊታ'ያ ምስ ኣዋጣል ቀደሕ ባሕሪ ክስዓዋም። ብኡህዋዊ ቁመናን ብቐዳንን ደማ ኣብዚ እዋን ካብ ሃገራዊት ጋንታ ኬንያ ኣጸቢቑ ትብልጽ ጋንታ'ያ። ስለዚ ምህዝ ሃገር ዙፍያ ጸወታ፣ ኣቐሊልካ ገዋሞት ኣይክኸውንን እዩ።

ነም ወትሩ ሸናይ ዕድል ንኣጣጣል ቀደሕ ባሕሪ!

ኬን ውዕሉ ኣናዊሑ

ሓለቓ ሃገራዊት ጋንታ እንግሊዝን ዕወት ባሎንዲ ኦርን ሃሪ ኬን ምስ ባዮ መዓስ ክሳብ ኣሪጣት 2029 ዘጽንሑ ሓዲሽ ውዕል ፈረሙ።

ኬን በዚ ውዕል'ዚ ኣብሉ ሰመናዊ ደሞዙ ናብ 400 ሽሕ ፓውንድ ክብ ብምግባሩ ኣብ መሳኣ ኣወርጃ ካብ ዝርኸቡ ተጻወትቲ ዝዕዕለ ክፍሊት ዝኾፈሎ ብምዃን ክብረ ወሰን ሒዙ ደርኸቡ።

ወዲ 33 ዓመት ኬን ካብ ቶተንሃም ናብዘ ጀርመናዊት ክለብ ካብ ዝጽንር ኣብ 161 ጸወታ 156 ሹዮታት ኣመዛቡ'ሉ። ኣብ ዙሓለፈ ወርሒ ድሕሪ 25 ዓመት ናይ ፊለማ እንግሊዛዊ ዕወት ባሎንዲ ኦር ዝተሸየመ ኬን "ኣብ ባዮ ምስ ከሉም ደኽዮታን ኣልልጠንታን ሓብርክ ክትጻወት ዘሕንሕ'የ" ድሕሪ ምባል ኣብል ናይ'ዛ ሚርሞሲኛዊት ክለብ ምዃን ርኡሱ ዝኾኦለ ናብራይ ጣዕሚን ሓሳደን ነም ዝዘረጥረሉ ገለጸ።

ሮናልዶ ካብ ሃገራዊት ጋንታ ተሰናበቱ

ፖርቱጋላዊ ድንቂ ተጻዋታይ ክረኣቲዮኖ ሮናልዶ ካብ ኣህጉራዊ ግቦምት ጥዮታ ምውጽኡ ኣፍሊጡ።

ኣብ 2003 ንዕይዩ ሃገራዊት ጋንታ ፖርቱጋል ንፈለማ ግዜ ዝወከለ ሮናልዶ ኣብ ዙሓለፉ 23 ዓመታት ብቑጽሊ ተሳሊፉ እዩ። ኣብ 234 ግቦምት ደማ 146 ሹዮታት ኣመዝጊቡ። ኣብ ኣህጉራዊ ግቦምት ደቂ ተባህነቶ ደማ ተጻወትቲ ኢቓወማኔም ኣመሓደሮም ክቑርጉ ጸዊው ኣሉ።

እዚ ነምዝ ኣሉ እኽሊ። ሲቲ ናብ ጀርመን ብዕጽጽ ናብቲ ገጽጌሉ ንዮፈታት ተመሊሶም ንቡጽ ርኡሶም ክሰዘጉን ድኽመታቶም ክቑሉን ነም ዘውም ኣረጋኢ። ወሲኹ ደማ ንታታ ኣብቲ ግቦም ኣረጋኢ ተመሊሱ ኣብ ክለቡ ክጸውት ክጅምር እዩ።

ሮናልዶ ዙሓለፈ ወርሒ መዓከሪም ኣብ ግቦምት ሄሸኽ ሊግ ምስ ዓሮሚኡ ጆርጅ ጀሱስ ብሸሽ ዘይዓህምም፣ ካብታ ጋንታ ብቑጽሪ ፍቓዱ ምውጽኡ ይዘከር። ፊደረሽን ከዕሶ እግሪ ፖርቱጋል ከኡ ነም መቑጻዕቲ 255 ዩሮን ንሓደ ወርሒ ምኢጋድን ወሲኑሉ።

ሮናልዶ "ናብ ህዝቢ ፖርቱጋል፣ ቁጽሪ ሸውዓት ማልያ ናይ ሃገራዊት ጋንታና ዘረኸብኩ ግዜ መጺኡ። እዝ ማልያ ንዓይ ጥራይ ነም ትብጽሓኒ ብፍጹም ተሰማጊኒ ኣይፈልጥኾ እንኮ'ቪ ኣብ ዙሓለፉ 23 ዓመታት ንዕኣ ብምልዕሊይ ክብረን ሓሳፍትን ተሰማጊዥ። ኣብ ከሉ ከርንዮት ዓለም ኣብ ዝርኸቡ ስታድዮምት ለቢሶን ተኸላኺለሃን እዩ። ሕጂ ግን፣ ንሓደኣከ ካብ ኢድ ዝተፈለዩዎ ሓሳፍቲ ተቐቢሉዎም።

ብዚያ'ዝ'ዚ ኣቡቲ ውድድር ንዘተሳተፉ 17 ተወዳደርቲ፣ ልዕሊ ሓመሽቱ ሹኽ ናቕፉ መተባበቢ ተዓይሉ። ፊደረሽን ባይታ ቴኒስ ኤርትራ ብዮዳ ዚጋ ንዘተንበረ ደኽ፣ ብምምሳጋጽ ካልኦት'ውን ኒቲ ሰንዮቲ ክሳዕበ ተኳዕዱ። ኣብ መወዳኢታ ተመሓሳሲ ህዘዝ ርክቡ ሓሰፍቲ ተቐቢሉዎም።

ኣብ ታሪኽ ሻምፕዮንስ ሊግ ዝገፍሐ ስዕረት ተመዝጊቡ

ኣብ መድረኽ ሻምፕየንስ ሊግ ትሳተፍ ዘለ ፊረንዞዊት ክለብ ለንኤ ብቐድሚ ትማሊ ረብዕ ኣብ ሜዳኣ ሸሞ ዓዲማ ኣብ ዙየደዶ ጸወታ ዘሰፍር ታሪኻዊ ስዕረት ኣመዝቢቡ።

ኢጣልያዊት ክለብ ነሞ ኣብ ፊለማ ናይ ሻምፕየንስ ሊግ ሱታፊኣ ንታሪኽ ተዘኪሩ ዝሰበር ዓወት ብምዝናድ፣ ኣብ መንነ ግቡእ ብምኣታው ራብዓይ ተርታ ኣውሒሳ'ቲ። ኣልጫሊ ናይዛ ክለብ ሰነ ፋብሪጓሽን ተጻወትቱን ደማ ታሪኽ ንምፍራሕ ደሰወትዮም ዘረጋገጹ ይመስለ። ኣጥቃዓያ ዳቪኽ ሰመ ሃኒቃ ብምስራሕ ደሚቹ ኣምሲዩ።

ለንኤ ኣብ ጉጹ ደኽታ ሸሞ ኣብ ገበጠመትሉ ምዕቡ ብጠፊሕ 9ብ1 እያ ተዋሪሩ። እዚ ወጽኢት ደማ ኣብ ታሪኽ ሻምፕየንስ ሊግ ኣብ ጉጹ ሜዳኣ ብዘይሳእት ጋንታ ክነተወን ነበድዳ እኽሊ። ሸሞ ደማ ካብ ሜዳኣ ወጺኡ ዝበዘሉ ሹዮታት ዘመዝበዙ ጋንታ ብምዃን ኣብ ታሪኽ ናይ'ዚ ሊግ ሓደሽ ታሪኽ ክነሰንድ ኣብዚ'ዩ።

ኣልጫሊ ለንኤ ያክ ካብክ ድሕሪ'ቲ ዋዛም ንመራኽቢ ብዙሓን ኣብ ዝሸነ ቃልሑ ተጻወትቱ ብሰላ ዘይኮነ ኩነታት ተጠቒሙ ንዮፈታት ተመሊሶም ንዕኡ ኣብ ዝተፈጠረ ጸገም ከይወደቐ ሓሳቡ ገሊጹ።

ኣብ 2003 ንዕይዩ ሃገራዊት ጋንታ ፖርቱጋል ንፈለማ ግዜ ዝወከለ ሮናልዶ ኣብ ዙሓለፉ 23 ዓመታት ብቑጽሊ ተሳሊፉ እዩ። ኣብ 234 ግቦምት ደማ 146 ሹዮታት ኣመዝጊቡ። ኣብ ኣህጉራዊ ግቦምት ደቂ ተባህነቶ ደማ ዝበዘሉ ግቦምት ዙዮደን ሹዮታት ዘመዝበዙን ንሱ እዩ።

ሮናልዶ ዙሓለፈ ወርሒ መዓከሪም ኣብ ግቦምት ሄሸኽ ሊግ ምስ ዓሮሚኡ ጆርጅ ጀሱስ ብሸሽ ዘይዓህምም፣ ካብታ ጋንታ ብቑጽሪ ፍቓዱ ምውጽኡ ይዘከር። ፊደረሽን ከዕሶ እግሪ ፖርቱጋል ከኡ ነም መቑጻዕቲ 255 ዩሮን ንሓደ ወርሒ ምኢጋድን ወሲኑሉ።

ሮናልዶ "ናብ ህዝቢ ፖርቱጋል፣ ቁጽሪ ሸውዓት ማልያ ናይ ሃገራዊት ጋንታና ዘረኸብኩ ግዜ መጺኡ። እዝ ማልያ ንዓይ ጥራይ ነም ትብጽሓኒ ብፍጹም ተሰማጊኒ ኣይፈልጥኾ እንኮ'ቪ ኣብ ዙሓለፉ 23 ዓመታት ንዕኣ ብምልዕሊይ ክብረን ሓሳፍትን ተሰማጊዥ። ኣብ ከሉ ከርንዮት ዓለም ኣብ ዝርኸቡ ስታድዮምት ለቢሶን ተኸላኺለሃን እዩ። ሕጂ ግን፣ ንሓደኣከ ካብ ኢድ ዝተፈለዩዎ ሓሳፍቲ ተቐቢሉዎም።

ፖርቱጋል፡ ኣብዚ ወርሒ ኣብ እተካይዶ ናይ ሄሸኽ ሊግ ጸወታ ዝወክሉዎ ተጻወትቲ ሎሚ ዓርቢ መዋዕሊ እዩ።

ዜና ዓለም

ሸዊት ተኽለ

ሶርያን ስዑዲ ዓረብን፡ ሓያለ ስምምዓት ከቲመን

ፕረዚደንት ሶርያ ኣሕመድ ኣልሻረን መሪሕ ዓራት ንግስነት ስዑዲ ዓረብ ልኡል መሓመድ ቢን ሳልማንን ወተሃደራዊ ስምምዕ ዘጠቓልል ሓያሎ ስምምዓት ትማሊ ረቡዕ ነዊሕ እተፈራረሙ ተሓቢሩ።

ብዘይካዝ፡ ስዑዲ ዓረብ ኣብ ጸጓት ጸንት፡ ሆጽት ኣባይቲ፡ ኣገልግሎት ጥዕናን ትሕዙ ቅርጽን ዝወሰል 403 ሚልዮን ዶላር ብመልክዕ ልቓሕ ንሶርያ ክትህብ ከም እተሰምምዓ ተሓቢሩ።

እዚ ስምምዓት፡ ፕረዚደንት ኣልሻራ ኣብ ወሻህጣ ሓደ ወርሒ ኣብ ዘይመልእ እዋን ንኻልኣይ ግዜ ኣብ ስዑዲ ዓረብ ዑደት ኣብ ዙዳያሉ እዋንዩ ተኸኒመ።

እቲ ናይ ምክልኻል ስምዓዕ ድጣ ሚኒስተር ጉዳያት መጸኢ ሶርያ ኣሳድ ኣልሻዕባኒ፡ ሃዙ ኑቲ ኣብ መንን ስዑዲ ዓረቡ ቁርኒን ፓኪስታንን ዝተፈጸሐ ሓብራዊ ናይ ምክልኻል ስሉሳዊ ስምዓዕ ክትጸንዚሮ ምዃናን ዘይምናዃን ንምውሳን ተጻንያ ምህላዋ ድሕሪ ምፍላጹ ድሕሪ ሐደት መልኢታትዩ ተኸኒመ።

ስዑዲ ዓረቡ ኣብ የመን ኣንጻር ዕጡቕ ጉጅለ ሑቲ ኣብ እተካየዶ ዘለ ወግዒ ካብ ኣመሪካ፡ ሃገራት ኣወሮጳን ሜኣለይ ምብራቕን ወተሃደራዊ ደገፍ ሓቲታ ከም ዘለ ይፍለጥ።

ሑቲ ምህ'ቲ ኣህጉራዊ ተፈላጥነት ዘለዎ መንግስቲ የመን ተነሲይም ንጾመን ንምቁጽጻር ዝሸርሑ ዘለዉ ሓይልታት ኣብ ዝቃለሰሉ ዘሎ እዋን፡ ኣብ መሪኸ ነፈርትን ትካላት ኑዳድን ስዑዲ ዓረብ ተደጋጋሚ ናይ ሚሳይልን ደሮንን መጥቃዕትታት ይፍጽም ከም ዘሎ ይሕበር።

ሕ/ኤውሮጳ፡ ኣብ ጉዳይ ዳግመ ህንጸት ዩክሬን ዘትዩ

ኮሚሽን ሕብረት ኤውሮጳ ትማሊ ረቡዕ ብጉዳይ ቁጠባዊ ምዕባለን ዳግመ ህንጸትን ዩክሬን ኣመልኪቱ ዙሪ ነም ዙርያ መግለጺ ናይ'ቲ ኮሚሽን ኣመልኪቱ።

ኣቡቲ ዙሪ ተወሳልቲ ሕብረት ኤውሮጳ ዩክሬኒ ጀርመኒ ፈረንሳ ብራጣንያ፡ ኣመሪካ ኪዳን ሶሜን ኣትላንቲኒን (ኔቶ) ባኽ ዓለምን ተሳቲፎም ነይሮም።

ኮሚሽን ሕብረት ኤውሮጳ ዩክሬን ካብቲ ኩናት ወጺኣ ናብ ነባሪ ሰላም ንምምላስ ዝምር ጻዕርታት ኣብ ዝቐጸለሉ ዘሎ እዋኑ ደገፍ ሕብረት ኤውሮጳ ክቐጽል ምዃኑ ኣረጋጊጹ።

ብመሳረት እቲ መግለጺ፡ ሕብረት ኤውሮጳ ኣብ 2022 እቲ ግጅት ካብ ዝጋደድ ንደሓር፡ 231.5 በልዮን ዩሮ (ኣሰታት 260 በልዮን ዶላር ኣመሪካ) ሓገዝ ንዩክሬን ሂቡ ኣሊ።

ኣፈኛ ኔቶ ብመሰረ ወኽልቲ ፈረንሳ ጀርመን ብራጣንያን ኣመሪካን ምስ ሰብ ስልጣን ናይቲ ወተሃደራዊ ኪዳን ብምርኻቡ እቲ ግጅት ብፍትሓውን ዘላቐን ኣገባብ ንሽንኣም ኣብ ክወስዱዎም ዝኽእሉ ስጉምትታት ኣተኩሮም ክዘራረቡ ምዃናም ሓቢሩ።

ፔሩ - ብሰንኪ ሓደጋታት ኤል ኒኖ ኣዋጅ ህጹጽ እዋን ተመሓላሊፉ

መንግስቲ ፔሩ ኤል ኒኖ ብሃገኽ ዘስዓበ ብርቱዕ ሓደጋታት ዕልቐልቕ ኣዋጅ ህጹጽ እዋን ነም ዘመሓላለፈ ተሓቢሩ።

እቲ ንዓዕ መዳልታት ነም ገዘንሕ ዝተገልጸ ኣዋጅ፡ ንገዳያት ናይ'ቲ ሓደጋ ከሉ መደያዊ ደገፍ ንምግባር ዝዓለመ ምዃኑ፡ ሱብ መዚ ፔሩ ኣመልኪቶምኒ።

ንኑየም ወሲኾም እቲ ኣዋጅ ንዓ4 ኣውራጃታት ነም ዘጠቓልል ድሕሪ ምሕባር፡ ገዘልኣየም ኣህሉ ናይ ደገፍ ንዋፈታቶም ከሕደሉ ጸዊዖም ኣለወ።

ቡቲ ተፈጥሮኣዊ ሓደጋ ዓርተታት ሰባት ነም ዝሞቱ ዙሓቢ መግለጺ ፔሩ እቲ ኣዋጅ ነፍዋሕ ነም ዝኾኣል ኣሚቱ ኣሊ።

ኣቐዲማ ቦሊቭያ፡ ሳዕበናት ኤል ኒኖ ንምቅላል ናይ ህጹጽ እዋን ኣዋጅ ኣመሓላለፉ ምንባሩ ዝዘኽር እዩ።

ሳዕበናት ናይ'ቲ ተፈጥሮኣዊ ክስተት፡ ብደረጃ ዓለም እናዓበየ ይመጸእ ነም ዘሎ፡ ጸብጻባት ሜቴኖሮሎጂ የረድኡ።

እስራኤል፡ ህጻናት ቓዛ ሕክምናዊ ሓገዛት ከይረኽቡ ትኽልክል

መንግስቲ እስራኤል፡ ኣብ ኩናት ቓዛ ኣለዋ ሰኽልና ዘጋጠሞም ፍልስጤማውያን ህጻናት ናብ ወጺኦ ሃገራት ከይዶም ሕክምና ንኽደረኽቡ ደፊጉ ነም ዘሎ፡ ሓደ ትካል ተጣቒቑ ሰብኣዊ መሳኣት ኣፍሊጡ።

እቲ 'ዶሮሚድ ሞኒተር' ዝተባህለ ትካል ሰብኣዊ መሳኣት ነም ዙሓቢ፡ ኣብ ቓዛ ብሸሽ መጥቃዕቲ እስራኤል 1,134 ህጻናት መሓወርም እኳ እንተ ተቐርጹ፡ ካብኡየም ዘድልየም ናይ ሃዋሕ ሜዜ ሕክምናዊ ክሽነ ዝረኽቡ ግን ኣብዞም ወሒዶት እያ ምኔ።

ብመሳረት ጸብጹብ ውድብ ጥዕና ዓለም፡ ካብ መስከረም 2024 ክሳብ ግንቦት 2026 ኣብ ዝሰረ እዋኑ 2,300 መሓውራየም ዝተቐርጹ ህጻናትን ዓበይትን ዝደዳ ሕክምናዊ ሓገዝ ክረኽቡ ነም ዘለዎም ተገምጊሙ እኳ እንተ ነበሩ፡ ካብኡየም ግን ትሕቲ ርብዒ ጥራይ እዮም ሰብ ሰርሐ መሓወር ክረኽቡ ክኢሉም።

ኣብዚ እዋንዚ ኣብ ቓዛ ሸሞንተ ክኢላታት ሰብ ሰርሐ መሓወር ጥራይ ነም ዘለዉ፡ ኣርቲፊሻላዊ መሓወር ንምፍራይ ይኹን ንምትብርራይን'ውን እኽል መሳርሒታት ነም ዘየለን እቲ ኣብ ጀነቫ ዝመደቡ ትካል ጸብጺቡ።

እቲ ትካል ወሲኹ፡ "ነዛ ኢልካ ኣብ ልዕሊ ሰሚ'ውን ሰብኣዊ ጉድኣት ዘስዕብ መጥቃዕቲ ምፍጻሙ ምስ ምጽናት ዓሌት ዝተኣሳሰር ተግባር'ዩ" ብምባል ንእስራኤል ብጠበናት ኩናት ከሰሶዋ ኣሊ።

ኣመሪካ፡ ኣብ ልዕሊ ህንዲን ቱርኪን እገዳ ኣንቢራ

ክፍሊ ግምጃ ኣመሪኑ ኣብ ልዕሊ ኣብ ህንዲን ቱርኪን ዝመደበርም ትላሊትን ውልቀ ሰባትን ሓደሽ እገዳታት ነም ዘንበረ ተገሊጹ።

እቲ ክፍሊ ትማሊ ረቡዕ ኣብ ዘወጸኡ መመለጺ፡ እዞም ኣብ ህንዲን ቱርኪን ዝመደበርም ትላሊት፡ ንመግዛእቲ ኣራን ነም ዝደግፉ'ዩ ከሰሱ ዘሎ።

እዚ እገዳታት፡ ኣካል ናይ'ቲ ምምሕዳር ትራምፕ 'ሰርሐት ኣታሓማኽን ኣውትካስት' ኣሉ ዝበሎሞ፡ ኣራን ምስ ኣመሪካ ኣብ እተካየዶ ኩናት መታን ሕጽረት ናይ ፋይንስ ንሺንጥሞ፡ ኑዳዲ ናይ ምሻጥ ዓቕማ ንምድናም ዘዐለመ እዩ።

እዚ ሰንጭት'ዚ፡ ኣካል ናይ'ቲ ፕረዚደንት ትራምፕ ንኣራን ብቐጥዋዊ መዳይ'ውን ንምድናም ዘየጸሎ ሰርሐት ምንኡ'ውን እዩ ዝሕበር ዘሎ።

ትላሊት ንመራኽቦ ኣራን ናይ ሓሊት ባንዴራን ሰነዓ መረኽቦትን ብምጥቃዕ እተን መራኽቦ ንኣህጉራዊ ቀይድታት ጥሒሰን ኑዳዲ ከጥፍዕን ከንቶላቕሳን ሓገሸን እየን።

ፕረዚደንት ትራምፕ፡ እቲ ምስ ኣራን ዘቐደዶ ውዒሉን ምስኡ ተኣሳሲሩ ዝነዓበ ናህሪ ዋጋታት ኑዳድኡ እቲ ንእሱ ዝመርሑ ሰልፊ ሪፓብሊካን ኣብ'ቲ ሉም ቅነ ዝተኻየደ ባይቶኣዊ ምርጫ ንኽሰዮር ዓ.ዜ. ተራ ነም እተጻወተ እኳ እንተ ተኣመኑ እቲ ወተሃደራዊ ግጭት ግን ብቐዕን ኣገዳስን ምኽንያ'ዩ ገለጹ።

ተረኛ ፋርማሲ	ዕለት	ጎደና	ቁ.ስልኪ
ፋርማሲ ፋሚል	6/11/2026	ጎደና 195፡6 ካብ ባሕቲ መስከረምሚኺ ቤት መማር ሊባኖስ	110750

ፋርማሲ ቁ.1 መዓልታውን ለይታውን ኣገልግሎት ትህብ ቁ.ቴሌፎን 127565

Sabur Printing Services